Elisa-Mara Trofin (coordonator)
Luminița Ardelean, Ioana Enescu,
Mariana Gurtavenco, Liviu Ioani,
Adina Elena Sasu

7

Gramatică

Fișe de lucru

pe lecții și unități de învățare, cu itemi și teste de evaluare

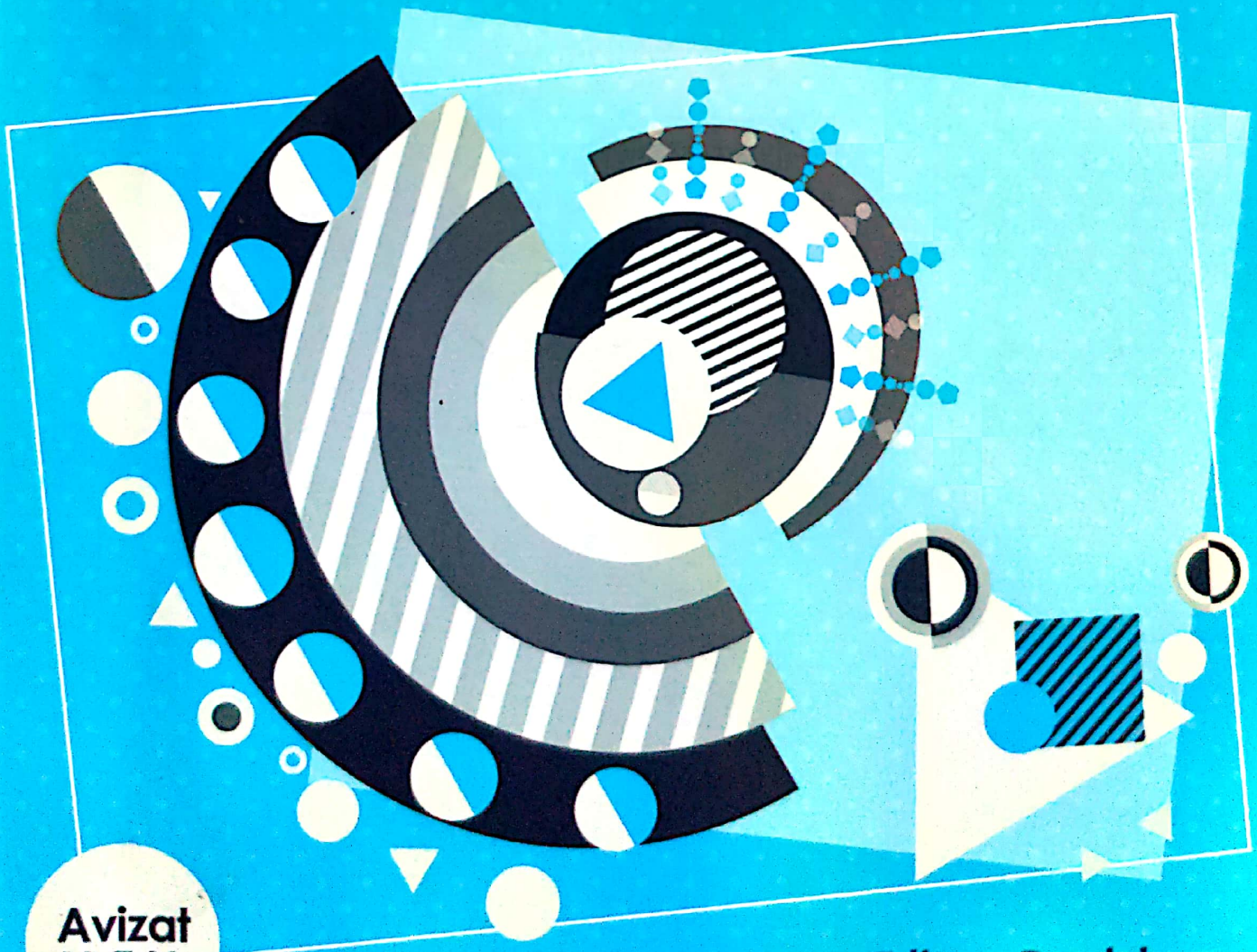

Avizat M.E.N.

Editura Paralela 45
educațional

Nume: Antoce
Prenume: Felix Zonuț
Clasă: a VII-a
Școală: Școala Gimnazială Nr 1 Lilița

colecția

foarte bine!

ÎNVĂȚARE DE CONSOLIDARE®

antrenament

Scanned with OKEN Scanner

Acest auxiliar didactic a primit avizul M.E.N. pentru utilizarea în unităţile de învăţământ preuniversitar şi figurează la poziţia 34 în Catalogul auxiliarelor didactice avizate în sesiunea de evaluare din august 2018.
Lucrarea este elaborată în conformitate cu Programa şcolară aprobată prin O.M.E.N. nr. 3393/28.02.2017.

Redactare: Daniel Mitran, Mugur Butuza
Tehnoredactare: Iuliana Ene
Pregătire de tipar: Marius Badea
Design copertă: Mirona Pintilie

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
Gramatică 7 : fişe de lucru pe lecţii şi unităţi de învăţare cu itemi şi teste de evaluare : teste iniţiale, stadiale şi finale, fişe de lucru, propuneri de itemi pentru evaluare / Eliza-Mara Trofin (coord.), Luminiţa Ardelean, Ioana Enescu, ... - Ed. a 16-a, rev. şi adăug.. - Piteşti : Paralela 45, 2019
ISBN 978-973-47-3029-2

I. Trofin, Eliza-Mara
II. Ardelean, Luminiţa
III. Enescu, Ioana

811.135.1

Editura Paralela 45

Copyright © Editura Paralela 45, 2019
Prezenta lucrare foloseşte denumiri ce constituie mărci înregistrate,
iar conţinutul este protejat de legislaţia privind dreptul de proprietate intelectuală.
www.edituraparalela45.ro

Scanned with OKEN Scanner

ELIZA-MARA TROFIN
(coordonator)
LUMINIȚA ARDELEAN • IOANA ENESCU • MARIANA GURTAVENCO •
LIVIU IOANI • ADINA ELENA SASU

GRAMATICĂ 7

FIȘE DE LUCRU

pe lecții și unități de învățare
CU ITEMI ȘI TESTE DE EVALUARE

ediția a XVI-a, revizuită și adăugită

- **Teste inițiale, stadiale și finale**
- **Fișe de lucru**
- **Propuneri de itemi pentru evaluare**

Editura Paralela 45

Scanned with OKEN Scanner

1 Teste inițiale

TEST INIȚIAL NR. 1

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Pe urmă-am dat de toporaşi lâng-un stejar,
erau aşa de-albaştri, delicaţi –
ca nişte firimituri de cer lăsate-n dar
de primăvară, printre pomii întunecaţi.

M-am aplecat cu inima bătând,
Dar cum era să-i rup, nici eu nu ştiu
De ce şi cum, dar mi-a venit în gând
Că pentru ei paharu-i un sicriu.

Şi m-am întors spre casă mai agale,
c-o oboseală fericită-n paşi,
iar dacă mâinile-mi erau goale,
în schimb aveam în suflet toporaşi.

(Magda Isanos, *Toporaşi*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Sinonimul cuvântului *agale* din text este *alene.*
b) **A / F** Antonimul cuvântului *m-am aplecat* este *m-am înclinat.* ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- În cuvintele din versul *Dar cum era să-i rup, nici eu nu ştiu,* există:

a) doi diftongi; b) doi diftongi şi un hiat; c) trei diftongi şi un triftong.

- Ambele cuvinte din serie sunt părţi de vorbire neflexibile:

a) de, un; b) mai, printre; c) ei, în. ***(6 puncte)***

3. Scrie, pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

	a) verb predicativ
..... *erau*	b) pronume personal
..... *o*	c) verb copulativ
..... *aveam*	d) articol nehotărât

(6 puncte)

4. În strofa a doua din text, valorile morfologice ale cuvântului ***-i*** sunt, pe rând:

..... ***(6 puncte)***

5. Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate în enunţul: *Şi m-am întors spre casă mai agale/ c-o oboseală fericită-n paşi.* ***(6 puncte)***

.....

Scanned with OKEN Scanner

B. 6. Menţionează felul rimei din poezia citată şi măsura primului vers. ***(6 puncte)***

.....

7. Selectează, din prima strofă a textului citat, un epitet şi o comparaţie. ***(6 puncte)***

.....

8. Numeşte un sentiment pe care-l sugerează textul dat. ***(6 puncte)***

.....

9. Transcrie, din textul dat, un vers în care sunt descrişi toporaşii. ***(6 puncte)***

.....

10. Explică, în 3-5 rânduri (30-50 de cuvinte), semnificaţia versurilor:
Iar dacă mâinile-mi erau goale/ în schimb aveam în suflet toporaşi. ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Scrie o compunere de 10-15 rânduri, în care să povesteşti o întâmplare reală sau imaginară, petrecută în vacanţă.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

TEST INIȚIAL NR. 2

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citește cu atenție textul următor:**

Poetul ca și soldatul
nu are viață personală,
Viața lui personală este praf
și pulbere. (...)

Să nu-l credeți pe poet când plânge
Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui.
El a stors lucrurile de lacrimi.
El plânge cu lacrima lucrurilor.

Poetul e ca și timpul
Mai repede sau mai încet,
mai mincinos sau mai adevărat (...)
(N. Stănescu, *Poetul ca și soldatul*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Transcrie două perechi de antonime din textul dat. ***(6 puncte)***
repede - încet, mincinos - adevărat

2. Desparte în silabe cuvintele: *viață, poet, mincinos, timpul.* ***(6 puncte)***
viața, poet, mincinos, timpul

3. Transcrie, din textul dat, un substantiv în cazul genitiv și un pronume în cazul acuzativ. ***(6 puncte)***
.....

4. Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor subliniate: *Niciodată lacrima lui nu e lacrima lui.* ***(6 puncte)***
.....

5. Motivează folosirea cratimei în fragmentul *să nu-l credeți.* ***(6 puncte)***
Folosirea cratimei are rolul să despartă negația nu și pronumele îl

B. 6. Menționează măsura primului vers din fragmentul dat. ***(6 puncte)***
.....

7. Construiește un enunț în care substantivul *lacrimă* să fie personificat. ***(6 puncte)***
.....

8. Completează enunțurile cu alte comparații decât cele din textul dat:
a) Poetul e ca Ai floarea, se ofilește mereu.
b) Poetul e ca și balaurul, moare mereu repede ***(6 puncte)***

9. Explică, în 2-3 enunțuri, semnificația comparației din ultima strofă a textului citat. ***(6 puncte)***
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

10. Scrie un text de cel puţin 50 de cuvinte, în care să-ţi exprimi opinia cu privire la semnificaţiile/mesajul fragmentului citat din poezia *Poetul ca şi soldatul* de N. Stănescu, susţinând opinia printr-un argument pertinent.

(6 puncte)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Pornind de la ideile exprimate în textul citat, scrie o compunere de minimum 150 de cuvinte, cu titlul *Miracolul cuvântului.*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

O adiere de vânt răcoritor începuse să sufle dinspre larg; bătrânul îşi ridică încet şapca, aţintindu-şi ochii spre fundul îndepărtat al zării.

O pată albă se desprinsese la orizont şi creştea, în lumina soarelui, din ce în ce mai mare.

Era o corabie cu pânzele întinse, ce se apropia de port.

Bătrânul îşi trecu încet mâna prin părul lui alb, în care vântul se juca nebunatic.

A,... ce cunoştinţă veche îi era vântul acesta, ce bine îi ştia el nebuniile lui înşelătoare!

De câte ori nu-l aştepta ca pe un prieten bun, de ajutor, când îi umfla pânzele însufleţindu-i corabia, ce despica valurile ca o pasăre în zbor cu aripile întinse.

Şi de câte ori nu-l blestemase, când îşi cerca puterile cu dânsul, deslănţuindu-şi furia asupră-i.

Era o corabie mare, frumoasă, cu trei catarge.

Bătrânul o privea cu drag cum se apropia, mândră, cu toate pânzele umflate. (...)

(Jean Bart, *Jurnal de bord*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Sinonimul cuvântului *îndepărtat* este *apropiat.*

b) **A / F** În enunţul *M-am îmbrăcat în port popular.*, cuvântul subliniat este omonim cu acelaşi cuvânt din text. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Toate cuvintele sunt despărţite corect în silabe în seria:

a) a-die-re, ră-co-rit-or, băt-râ-nul; b) a-di-e-re, ră-cor-i-tor, bă-trâ-nul;

c) a-di-e-re, ră-co-ri-tor, bă-trâ-nul.

- Numărul sunetelor este egal cu numărul literelor în toate cuvintele din seria:

a) încet, acesta, ochii; b) începuse, ce, nebuniile. ***(6 puncte)***

3. Scrie, pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... *lui*	A. substantiv comun
..... *îşi*	B. adjectiv propriu-zis
..... *încet*	C. prepoziţie
..... *spre*	D. adverb
..... *întinse*	E. pronume reflexiv
.....*bătrânul*	F. pronume personal
	G. adjectiv provenit din verb la participiu

(6 puncte)

4. Valorile morfologice ale cuvintelor subliniate în enunţul *Bătrânul îşi trecu încet mâna prin părul lui alb.* sunt: ..... ***(6 puncte)***

5. Precizează funcţiile sintactice ale cuvintelor subliniate în enunţul: *O pată albă se desprinsese la orizont.* ..... ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

B. 6. Scrie câte un enunţ în care să precizezi:
a) care este personajul din textul dat;

.....

b) ce zăreşte personajul în depărtare.

..... ***(6 puncte)***

7. Transcrie, din textul dat, o structură care să conţină un epitet personificator şi o structură care să conţină o comparaţie. ***(6 puncte)***

.....

8. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:
- O corabie **se îndepărta / nu se îndepărta** de port.

Justificare:

..... ***(6 puncte)***

9. Selectează, din textul dat, un enunţ în care este descrisă corabia. ***(6 puncte)***

.....

10. Explică, în 3-5 rânduri (30-50 de cuvinte), semnificaţia fragmentului:
A,... ce cunoştinţă veche îi era vântul acesta, ce bine îi ştia el nebuniile lui înşelătoare!

.....
.....
.....
.....
..... ***(6 puncte)***

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Scrie o ***compunere narativă*** de 10-15 rânduri (100-150 de cuvinte), cu titlul *Bătrânul şi marea*, pornind de la ideile din textul dat.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

2 Vocabularul

SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT

FIȘA NR. 1

SENSUL DE BAZĂ ȘI SENSUL SECUNDAR. SENSUL PROPRIU, SENSUL FIGURAT. ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR

1. Citeşte cu atenţie enunţurile de mai jos şi observă prezenţa cuvântului *ochi* în fiecare dintre ele. Explică prin sinonimie – cuvinte sau expresii – schimbările de sens survenite. Trece-le în coloana din dreapta.

Exemplu:

Privea pe ochiul cât palma al unei ferestre. = sticla ferestrei

1. *Erau doi băieţi numai de-o şchioapă, cu nişte cuşme mari până peste ochi.* (M. Sadoveanu)	
2. Lebăda îşi zări chipul în ochiul de apă.	
3. *La mâncare se uită numai c-un ochi şi nu se supără când îl las neadăpat.* (M. Sadoveanu)	
4. (...) *sărutăm noi mâna părinţilor, luându-ne rămas-bun cu ochii înecaţi în lacrimi.* (I. Creangă)	
5. Ştiuca scăpase făcând un ochi mare în năvod.	
6. *Faţa-i roşie ca mărul, de noroc i-s umezi ochii.* (M. Eminescu)	
7. Câteva ochiuri din lanţ s-au tocit.	
8. Am aprins două ochiuri de aragaz.	

2. Scrie în coloana a doua numărul de ordine al enunţurilor în care cuvântul *ochi* este folosit cu:

A. Sensul propriu principal	
B. Sensul propriu secundar, rezultat prin extinderea sensului de bază	

Scanned with OKEN Scanner

3. Explică semnificațiile fragmentelor următoare, observând trecerea de la sensurile proprii la sensurile figurate.

Exemple	Interpretare
a) Banul e ochiul dracului.	a) Banul este o ispită provocatoare de rele.
b) Corb la corb nu-şi scoate ochii.	b) Cei care fac rău sunt solidari între ei.
c) Prinde orbul, scoate-i ochii.	c)
d) Cât te-ai freca la ochi.	d)
e) De (pentru) ochii lumii.	e)
f) Ochi pentru ochi, dinte pentru dinte.	f)
g) A fi numai ochi şi urechi.	g)
h) A dormi numai cu un ochi.	h)
i) A vedea cu ochii altuia.	i)
j) A păzi (îngriji) pe cineva ca pe ochii din cap.	j)
k) A privi pe cineva cu ochi buni (sau răi).	k)
l) A da ochii cu cineva.	l)
m) A-şi vedea visul cu ochii.	m)
n) A lua pe cineva la ochi.	n)
o) A sorbi pe cineva din ochi.	o)
p) A merge încotro vede cu ochii.	p)

4. Termenii la care se referă definițiile următoare sunt cuvinte compuse în alcătuirea cărora se află substantivul *ochi*. Găseşte-i!

Disc de sticlă (montat într-o garnitură metalică) care reflectă razele de lumină proiectate asupra lui şi este folosit ca piesă de semnalizare la vehicule sau la panouri pe şosele. → ?

Nume dat mai multor plante din familia compozeelor cu inflorescenţe mari, albe. → ?

5. Ilustrează prin câte două enunțuri sensurile diferite cu care pot fi utilizate cuvintele: *mână, față, piatră, a intra, a pierde.*

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 2

CÂMPUL LEXICAL. ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR

1. Subliniază cuvintele care fac parte din câmpul lexical al jocurilor pe calculator.

Jocurile de computer constituie o categorie de aplicații software care este destinată distracției. De la apariția acestora, în lumea computerelor, în anii 1970, până astăzi, industria a evoluat, astfel că putem vorbi cu ușurință de multe evenimente de prezentare a jocurilor, cum ar fi E3 sau CeBit la nivel mondial sau CERF în România, precum și de câteva organizații de jucători profesioniști.

Termenul joc pe calculator *sau* joc pe PC *se referă la un joc care este jucat pe un PC, unde monitorul este principalul mijloc de feedback și care folosește ca dispozitiv de control un periferic de intrare, de obicei butonarea unui joystick (jocuri din arcade-uri), o combinație tastatură & maus/trackball sau un controller, ori o combinație dintre cele de mai sus.* (...)

Termenul joc pe consolă *se referă la un joc care este jucat pe un sistem conceput special pentru aceasta, sistem care poate fi conectat la un televizor sau la un monitor. Denumirea de* joc video *poate fi folosită și pentru a descrie software-ul făcut și pentru alte dispozitive: telefoanele mobile, PDA, calculatoare științifice performante, ceasuri electronice, camere video digitale, aparate foto digitale, MP3 playere.*

La unele tipuri de jocuri se poate adăuga prefixul MMO, *care înseamnă* Massively Multiplayer Online, *reprezentând un joc care se poate juca numai online, în care sute de mii de jucători joacă în același timp, în aceeași lume.*

(https://ro.wikipedia.org/wiki/Joc_pentru_calculator)

2. CONCURS!

Scrie, într-un minut, cât mai multe cuvinte care fac parte din câmpul lexical al matematicii.

Schimbă caietul cu cel al colegului de bancă. Dacă ai scris mai multe cuvinte care aparțin câmpului lexical precizat, ai câștigat concursul!

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 3

DERIVAREA. CUVÂNT DE BAZĂ, CUVÂNT DERIVAT

1. Scrie câte cinci cuvinte derivate pornind de la următoarele cuvinte de bază:

pădure ...împădurit, despădurit, reîmpădurit, împădurit

pământ ...pământean, împământeț, nepământean, pământat

2. Subliniază numai cuvintele derivate de la următoarele cuvinte de bază:

- *frate*: frățesc, fratern, fratricid, înfrățire, frățior, fraternitate, frăție, a fraterniza;
- *munte*: muntenesc, montan, a monta, muntean, munteancă, muntos, muntișor;
- *floare*: florăreasă, florărie, florentin, floricea, florilegiu, florișoară, floricol, a înflori, înflorire, înfloritor, a reînflori, reînflorire, reînflorit.

3. Scrie în casete cuvinte derivate cu sufixe și prefixe, formând părțile de vorbire indicate:

Substantive		Adjective		Verbe			
-ar		*-os*		*dez-*		*în-*	
-itor		*-esc*		*des-*		*îm-*	

4. Completează spațiile libere cu câte un cuvânt care se formează cu ajutorul prefixelor:

des + **c**: descalifica, ...
des + **f**: desființa, ...
des + **p**: despăgubi, ...
+ **t**: destăinui, ...
+ **z**: deszăpezi, ...

răs + **c**: răscoace, ...
+ **f**: răsfrânge, ...
+ **t**: răstălmăci, ...

dez + **g**: dezgoli, ...
dez + **v**: dezvinovăți, ...
+ **l**: dezlipi, ...
+ **m**: dezminți, ...
+ **n**: deznădăjdui, ...

răz + **b**: răzbate, ...
+ **g**: răzgândi, ...

5. Completează în frunzulițele care au crescut din rădăcina cuvântului *român* sufixe care formează cuvinte noi.

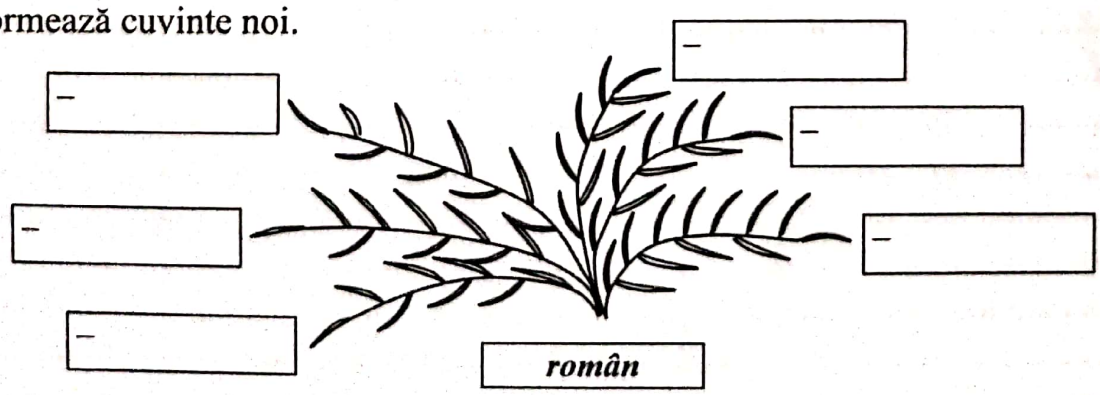

Scanned with OKEN Scanner

6. Scrie în cerculeţe sufixele cu care ai putea forma, prin derivare, diminutive de la următoarele cuvinte, după modelul:

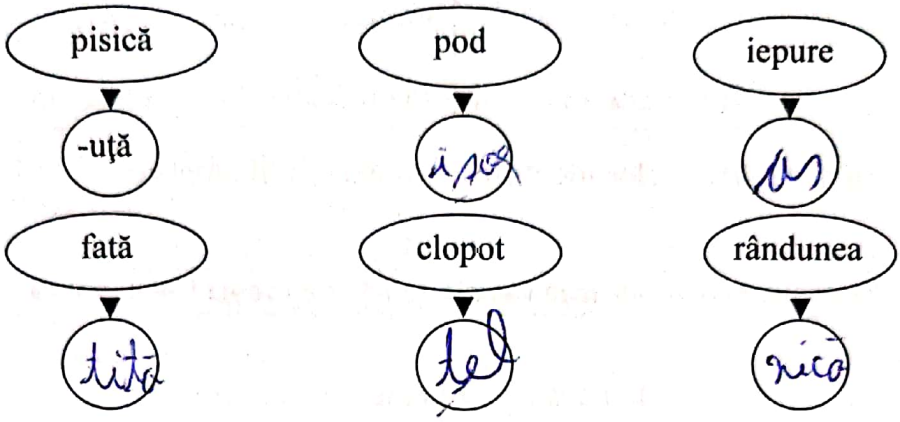

7. Formează cu sufixele din prima coloană diminutive de la cuvintele din a doua coloană:

-el	*grădină*	grădinită
-i (şor)	*nas*	Nasuc
-uleţ	*covor*	covorat
-aş	*nor*	norulet
-uţ	*urs*	ursulet
-uc	*deget*	degotet
-ug	*pat*	pătulet
-iţă	*lanţ*	lanteţ

8. Selectează cuvintele derivate din textul următor şi explică modul în care s-au format, conform modelului dat:

O fată cenuşie cu jarul ochilor în pletele negricioase (...) *a fost osândită odinioară să i se reteze capul cu securea, pentru o greşeală. Pe vremea din poveste, stăpânii puteau să scurteze viaţa cui pofteau, cu nejudecată.* (...)

Fata cenuşie a cerut stăpânului să o cruţe, făgăduindu-i să-i spuie seara poveşti, să-i legene cruzimea cu basme frumoase. (T. Arghezi, *Fata de demult*)

- cenuşie → cenuşiu (*cenuşă* + *suf.* „*-iu*”)
- .....
- .....
- .....
- .....

9. Grupează pe coloane derivatele formate cu sufixe adjectivale şi sufixe adverbiale din enunţurile de mai jos:

- A fost adoptat codul vamal.
- Ionel îl salută ostăşeşte pe musafir.
- La apus cerul devenise arămiu.
- Câinele se apropie târâş de ascunzătoare.
- Copilul avea un surâs fermecător.
- Omul păgubaş îşi cere drepturile.
- Se circulă greu pe un teren lunecos.
- Luase un taior vărgat.

Scanned with OKEN Scanner

Derivate formate cu sufixe adjectivale	Derivate formate cu sufixe adverbiale

10. Verifică flexiunea adjectivelor identificate în exerciţiul anterior, realizând acordul cu substantivul.

Exemplu: nod *vamal*, lege *vamală*, funcţionari *vamali*, legi *vamale*

FIŞA NR. 4

FAMILIA LEXICALĂ

1. Se dau cuvintele *drumeag* şi *pietros*.

a) Precizează cuvintele de bază.		
b) Alcătuieşte familia lexicală a fiecăruia (minim cinci derivate), pentru a ilustra tipurile de derivare: cu prefixe, cu sufixe, cu prefixe şi sufixe.		

2. Alcătuieşte familia lexicală a cuvintelor (cel puţin 3 termeni pentru fiecare cuvânt).

lemn	
(a) scrie	
pământ	
frunte	
colţ	
car (subst.)	
punct	
semn	
proaspăt	

Scanned with OKEN Scanner

3. Subliniază cuvintele care nu aparţin familiei lexicale a verbului *a naşte*:

înnăscut, a renaşte, natal, natalitate,
naştere, nativ, naţiune, nou-născut, prenatal.

4. Scrie termeni din familia lexicală a verbului *a voi*, care să fie:

- un cuvânt derivat { cu sufix: ..... / cu prefix şi sufix: ..... }
- un cuvânt format { prin compunere: ..... / prin schimbarea valorii gramaticale: ..... }

FIŞA NR. 5

COMPUNEREA

1. Subliniază cuvintele compuse din scrisoarea lui Alin şi grupează-le după tipul de compunere.

Cluj-Napoca, 20 septembrie 2019

Dragă Florin,

Am început un nou an şcolar.

Mi-am reîntâlnit bine-cunoscuţii colegi de clasă, cu care am schimbat impresii din vacanţă.

Eu le-am povestit despre tine, vechiul meu prieten din Piatra-Neamţ. Le-am povestit cât de binevoitor ai fost cu mine pe parcursul celor douăsprezece zile petrecute în oraşul tău natal, arătându-mi în fiecare zi frumuseţile acestuia. Mi-am adus aminte de bine-cunoscutul parc al oraşului, pe aleile căruia ne dădeam deseori cu rolele şi admiram florile alb-viorii de gura-leului, nu-mă-uita şi trandafirii roşii. Tu ce ai mai făcut după plecarea mea? Scrie-mi câteva rânduri despre tine, eventual prin e-mail. Adresa mea este: alinpop@pcnet.ro.

Te îmbrăţişez de două sute de ori.
Cu drag, Alin

P.S. Gură-cască cum mă ştii, mi-am uitat rolele la tine. Va trece tata să le ia când va veni cu o delegaţie la Piatra-Neamţ.

Mama e cam supărată pe mine, că a venit factura de la RomTelecom şi era cam mare, ştii tu de ce! Aşa că o vreme vom vorbi doar pe messenger!

Acelaşi

Scanned with OKEN Scanner

Compunere prin		
Alăturare	Subordonare	Abreviere

2. Completează rândurile punctate cu alte trei părţi de vorbire formate prin compunere:

- Substantive: *zgârie-brânză*, ...
- Adjective: *sud-american*, ...
- Pronume de politeţe: *Domnia Ta*, ...
- Verbe: *a binecuvânta*, ...
- Adverbe: *devreme*, ...
- Prepoziţii: *înspre*, ...
- Conjuncţii: *ca să*, ...
- Numerale: *paisprezece*, ...

3. Scrie în cuvinte întregi următoarele abrevieri:

- *NATO*: .....
- *OZN*: .....
- *UE*: .....
- *CEC*: .....
- *DEX*: .....
- *DOOM*: .....
- *Plafar*: .....

4. Găseşte substantive potrivite ca determinant pentru compusele *nou-născut*, *răuvoitor*, *propriu-zis*, *sus-numit*, *aşa-zis* şi alcătuieşte propoziţii cu aceste cuvinte la masculin plural.

.....

.....

.....

.....

.....

5. Studiază următoarea listă de cuvinte compuse, apoi sintetizează informaţiile în funcţie de cerinţe:

semicerc, *bunăvoie*, *Câmpulung*, *Plafar*, *Rompres*, *ONU*, *NATO*, *DOOM*, *Apetrei*, *viţă-de-vie*, *prim-plan*, *încurcă-lume*, *Târgu-Mureş*, *Făt-Frumos*, *punct şi virgulă*, *Baia Mare*, *Ştefan cel Mare*, *cuminte*, *răuvoitor*, *alb-gălbui*, *italo-francez*, *aşa-numit*,

Scanned with OKEN Scanner

dumneata (d-ta), dumneavoastră (d-voastră, dvs., dv.), acelaşi, unsprezece, douăzeci, douăzeci şi unu, o sută, trei mii, al doilea, (a) binecuvânta, (a) binevoi, acasă, pesemne, parcă, altădată, după-masă, azi-dimineaţă, deunăzi, despre, deasupra, dedesubtul, de la, de către, pe sub, de pe lângă, Baia de Aramă.

a) Clasifică cuvintele compuse de mai sus în funcţie de clasa morfologică de care aparţin:

- verbe: .....
- substantive: .....
- adjective: .....
- pronume: .....
- numerale: .....
- adverbe: .....
- prepoziţii: .....

b) Alege câte un cuvânt compus ilustrativ pentru fiecare clasă morfologică şi precizează felul părţilor de vorbire ce intră în combinaţie.

Exemplu: → **substantiv**: *binefacere* ⇄ adverb + substantiv

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Marchează cu DA sau NU grupa în care toate substantivele compuse sunt scrise corect:

a) Baba-Cloanţa, Făt-Frumos, Noul Testament .....
b) Buna Vestire, Făt Frumos, Amintiri-din copilărie .....
c) Bistriţa-Năsăud, Caraş-Severin, Balta Brăilei .....
d) Cluj-Napoca, Copşa Mică, Piaţa Unirii .....
e) Sâmbăta de Sus, Piatra-Neamţ, Bucureşti-Nord .....

7. Bifează în caseta corespunzătoare modului de formare a fiecărui cuvânt:

	Cuvânt derivat	Cuvânt compus
despre		
desprinde		
doisprezece		
pământos		
de pe la		
neatent		
visător		
strămoşesc		

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 6

ÎMBINĂRI LIBERE DE CUVINTE. LOCUȚIUNI. CUVINTE COMPUSE

1. Observă gradul ridicat de sudură şi sensul unitar al unităţilor frazeologice faţă de îmbinările libere de cuvinte. Găseşte mai apoi un cuvânt prin care să ilustrezi această diferenţă:

	APĂ
Îmbinări libere:	caldă, rece, îngheţată, curată
Unităţi frazeologice:	oxigenată, minerală, de colonie, grea
	.....
Îmbinări libere:	
Unităţi frazeologice:	

2. Găseşte câte un sinonim pentru fiecare locuţiune din seria următoare, stabilind felul locuţiunii, după modelul:

– *a-şi aduce aminte* (*a-şi aminti*) = locuţiune verbală

a) *bătaie de joc* .....

b) *de ispravă* .....

c) *a face rost* .....

d) *din când în când* .....

3. Grupează în tabel exemplele următoare: *ţinere de minte, Făt-Frumos, stăpânul casei, cuibul părintesc, a-şi aduce aminte, cu scaun la cap, devreme, binevoitor, Valea Prahovei, aripi ocrotitoare, pe de rost, cântec dulce.*

Îmbinări libere de cuvinte	Locuţiuni	Cuvinte compuse

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 7

SINONIMELE. ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR

1. Citeşte cu atenţie textul următor:

Locuitorii aceştia de sub brad sunt nişte făpturi de mirare. Iuţi şi nestatornici ca apele, ca vremea; răbdători în suferinţi ca şi-n ierni cumplite, fără griji în bucurii ca şi-n arşiţele lor de cuptor, plăcându-le dragostea şi beţia şi datinile lor de la începutul lumii, ferindu-se de alte neamuri şi de oamenii de la câmpie şi venind la bârlogul lor ca fiara-n codru – mai cu samă stau ei în faţa soarelui c-o inimă ca din el ruptă...

(Mihail Sadoveanu, *Baltagul*)

a) Ordonează următoarele sinonime, dând prioritate celor cu sensuri identice sau cât mai aproape de sensul termenului din context:

- *făptură* = fiinţă, om, creatură, statură, specie, neam;
- *iute* = sprinten, repede, fără întârziere, imediat, violent, aprig, pişcător, înţepător, caustic;
- *nestatornic* = schimbător, maleabil, influenţabil, instabil, imprevizibil, surprinzător, mobil;
- *răbdător* = rezistent, calm, perseverent, tenace, neînduplecat;
- *(a) plăcea* = a iubi, a simpatiza, a agrea, a-i conveni, a spera, a dori;
- *bârlog* = locuinţă, casă, culcuş, vizuină, adăpost.

b) Subliniază, din seriile de mai sus, sinonimele care ar putea substitui cuvintele originale ale descrierii, fără a modifica portretul colectiv realizat de autor.

2. Încadrează următoarele sinonime în clasa morfologică corespunzătoare:

abandon = renunţare		ea = dânsa	
aberaţie = aiureală		extraordinar = neobişnuit	
abject = ticălos		(a) exploda = (a) detona	
abominabil = cumplit		primul = întâiul	
(a) abroga = (a) anula		îndeletnicire = profesiune	
abuziv = arbitrar, despotic		încet = alene	
(a) accepta = (a) consimţi		a îmbărbăta = a încuraja	
junime = tinerime		niciodată = nicicând	

3. Ilustrează prin enunţuri adecvate că următoarele perechi de cuvinte sunt *sinonime totale* (cei doi termeni au sens identic).

abreviere = prescurtare	dulgher = tâmplar	deghiza = travesti
absurd = ilogic	cifru = cod	folosi = utiliza
amănunt = detaliu	citeţ = lizibil	forestier = silvic

Scanned with OKEN Scanner

Exemplu: *Am făcut o abreviere / prescurtare.*

Planul este absurd-ilogic

4. Citeşte cu atenţie următoarele serii sinonimice şi descoperă *sinonimele parţiale* (termenii au o parte din sensuri comune, celelalte fiind diferite). Grupează termenii în funcţie de felul (tipul) de sinonimie.

- *apus* – asfinţit, amurg, înserare, scăpătat, crepuscul, declin, decădere, vest, occident;
- *gras* – corpolent, gros, rotund, dolofan, uleios, unsuros, fertil, roditor, mănos;
- *îngust* – subţire, strâmt, mic, limitat, neîncăpător, mărginit, mediocru;
- *ocazional* – întâmplător, accidental, sporadic, incidental, fortuit, inopinat.

Cuvinte	Sinonime totale	Sinonime parţiale
apus	asfinţit, amurg, înserare, scăpătat, crepuscul	declin, decădere, vest, occident
gras		
îngust		
ocazional		

FIŞA NR. 8

ANTONIMELE. ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR

1. Subliniază perechile de antonime din textul următor:

Privind cu veselie cum soarele răsare,
Dând viaţă luminoasă cu-o caldă sărutare,
Privind cu jale lungă cum soarele apune...
Aşa şi el apus-au din zile mari şi bune! (...)

Fantasma drăgălaşă a verdei tinereţi
Ce fuge de răsuflul geroasei bătrâneţi (...)

N-aibi grijă, măi şoimane! eu am şi duc cu mine
O vrajă rea de duşmani şi bună pentru tine...

(V. Alecsandri, *Dan, căpitan de plai*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Grupează antonimele din enunţurile următoare în două categorii, conform tabelului.

- După o perioadă de acalmie s-a declanşat furtuna.
- Publicul nu s-a dovedit statornic, ci nestatornic, primind echipa cu aclamaţii şi însoţind-o după înfrângere cu huiduieli.
- Orice învăţ are şi-un dezvăţ.
- După noapte vine zi, iar după întuneric, lumină.
- Între virtute şi viciu este o diferenţă ca între rai şi iad (paradis şi infern).
- Devenind privată, întreprinderea publică a progresat de la pagubă la profit.
- Este preferabil stilul concis în locul unuia prolix.

Cuvinte cu aceeaşi rădăcină, termenul negativ fiind derivat de la cel pozitiv cu prefix (face – *des*face)	Cuvinte cu rădăcini diferite (bun – rău, aproape – departe)

3. Scrie antonimele cuvintelor următoare, respectând cerinţele din tabel.

Antonime cu rădăcini diferite	Antonime provenite prin derivare
agresiv ↔ paşnic	supunere ↔ nesupunere
altruism ↔	(a) branşa ↔ .....
calitate ↔	(a) fereca ↔ .....
efemer ↔	(a) învinovăţi ↔ .....
fragil ↔	cuviincios ↔ .....
laşitate ↔	chibzuit ↔ .....

FIŞA NR. 9

OMONIMELE. OMOGRAFELE. ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR

1. a) Subliniază omonimele din enunţurile date.

- Copilul sare după minge.
- La gătitul mâncării se adaugă sare.
- Vocea lui are un timbru plăcut.
- Scrisoarea nu se expediază fără timbru.

b) Subliniază varianta corectă:

- Omonimele sunt cuvinte cu: formă diferită / formă identică; sens total diferit / sens apropiat

2. Selectează omonimele din enunţurile următoare, încadrează-le în coloana corespunzătoare, trecând şi forma lor de plural:

- Am cules flori de liliac.
- Se aude zborul unui liliac.
- L-a ajutat din milă.
- Vaporul mai are de parcurs o milă.
- Presiunea nu a depăşit un bar.
- A cumpărat răcoritoare de la bar.

Scanned with OKEN Scanner

- Îmi pregătesc blocul de desen.
- Se antrenează pentru concursul de bob.
- Francezul era un breton.
- Am așezat pictura în cadru.
- Și-a pus pălăria pe cap.
- Mama ne cheamă în casă.
- Lupul alerga după căprior.
- Am prins cămașa cu o copcă.
- Un colț al fiarei străpunse victima.
- A luat prima doză de medicamente.
- A cumpărat un drob de sare.
- Avea drept trofeu coarne de elan.
- El locuiește în blocul de vizavi.
- Niciun bob să nu se piardă la semănat!
- S-a tuns cu breton.
- El este un cadru al instituției.
- Fă drumul până la cap.
- Banii se vor depune la casă.
- Pentru acoperiș mai trebuie un căprior.
- Este interzis a pescui la copcă.
- Așezăm suportul într-un colț al camerei.
- Electricianul a verificat fiecare doză.
- De Paște a pregătit un drob gustos.
- Pornise în viață cu mult elan.

Omonime totale (cuvintele sunt identice în flexiune)	Omonime parțiale (cuvintele sunt diferite în flexiune)
liliac – *lilieci*	bar – *bari*; bar – *baruri*

3. Demonstrează omonimia cuvintelor următoare, inserându-le în contexte potrivite:
franc, han, iris, lamă, lin, moț, obiectiv, par, patron, pică, pompă, rachetă, raport, semăna, șut, termen, trac, vară, vază, volum.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Scrie câte un enunț cu următoarele omografe:
- umbrele / umbrele .....
- zări / zări .....
- mobilă / mobilă .....

5. Scrie câte un enunț cu următoarele omofone:
- devreme / de vreme .....
- niciodată / nici o dată .....
- sar / s-ar .....

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 10

CUVINTELE POLISEMANTICE. ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR

1. a) Subliniază cuvântul polisemantic din exemplele următoare:

- Funcţionarul face de serviciu opt ore.
- Elevul face exerciţiul de gramatică.
- Pictorul face un tablou.
- Zidarul face case.
- Ionel face gălăgie.
- Copiii fac linişte.

b) Subliniază varianta corectă:

Se numesc cuvinte polisemantice cuvintele cu:

- formă diferită / aceeaşi formă;
- sensuri diferite / sensuri apropiate, cu legătură între ele.

2. Înlocuieşte verbul polisemantic *a face* (din exemplele de la exerciţiul anterior) cu sinonime corespunzătoare contextului, pentru a evita repetarea aceluiaşi cuvânt.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. Alcătuieşte câte două enunţuri cu următoarele cuvinte polisemantice: *carte*, *limbă*, *a bate*, *a săvârşi*.

.....

.....

.....

.....

FIȘA NR. 11

PARONIMELE. CONFUZII PARONIMICE

1. Explică sensul paronimelor din exemplele de mai jos:

Juriul a dat un verdict *arbitrar*.	*arbitrar* = după bunul plac; după judecata proprie
La sfârşitul etapei fotbalistice a fost convocat colegiul *arbitral*.	*arbitral* = hotărât de arbitru; format din arbitri
O idee nouă se notează cu *alineat*.	*alineat* =
Ostaşii s-au *aliniat* pentru raportul de dimineaţă.	*aliniat* =
Întreprinderea produce numai lucruri de *calitate*.	*calitate* =
Fundaţia îşi propune acţiuni de *caritate*.	*caritate* =

2. Elimină, prin tăiere cu o linie, paronimul inadecvat în enunţurile următoare:

- Am cumpărat doi metri de *atlaz / atlas*.
- Festivalul *anuar / anual* se organizează în august.
- Tânărul avocat a fost admis în *birou / barou*.
- Peste cămaşă a îmbrăcat un *bolero / bolerou*.
- S-a descoperit un nou zăcământ *carbonier / carbonifer*.
- La dosarul de angajare am avut nevoie de *casier / cazier*.
- Trimisul guvernamental a venit pentru a *concilia / consilia* disputa.
- Neavând dovezi, s-a sprijinit doar pe *conjunctură / conjectură*.
- Atitudinea lui exprimă multă *diferenţă / deferenţă*.
- În acest enunţ s-a produs *eclipsa / elipsa* predicatului.
- Malul a fost *erodat / eronat* de torentul vijelios.
- Am executat o *fantă / fentă* în paravan pentru a lăsa lumina să pătrundă.
- Cu toată vechimea, aparatul s-a dovedit *funcţionar / funcţional*.
- În era *glacială / glaciară* clima era foarte rece.
- Comisia medicală l-a declarat *inept / inapt* pentru serviciul militar.
- Noii consilieri locali au fost *învestiţi / investiţi* în funcţie.

3. CONCURS!

Scrie un text de 30-50 de cuvinte, în care să strecori o greşeală care să presupună o confuzie paronimică.

Schimbă caietul cu cel al colegului de bancă. Câştigă cel care identifică cel mai repede greşeala din caietul colegului.

.....

.....

.....

.....

.....

4. Alcătuieşte enunţuri ilustrative pentru sensul fiecăruia dintre termeni. Apelează la dicţionar!

agreat / agregat	*costa / acosta*	*îngloba / îngloda*
aluzie / iluzie	*danie / denie*	*literar / literal*
angrena / antrena	*degresa / degreva*	*lizibil / vizibil*
astringent / stringent	*emigra / imigra*	*machetă / mochetă*
avers / advers	*enerva / inerva*	*miner / minier*
bastion / baston	*evalua / evolua*	*monah / monarh*
campanie / companie	*fluvial / pluvial*	*opac / opal*
cauzal / cazual	*fişă / fisă*	*penal / penar*
colector / conector	*geantă / jantă*	*plonjon / plonjor*
complement / compliment	*glacial / glaciar*	*preveni / proveni*
contura / conturba	*însera / insera*	*principal / principial*
dependenţă / dependinţă	*lacună / lagună*	*solidar / solitar*

Observaţie. Vei rezolva acest exerciţiu pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 12

PLEONASMUL

1. Corectează erorile de exprimare şi motivează soluţia.

Exemplu:

- *Anexez alături* un test gramatical.
  Anexez un test gramatical. *a anexa = a alătura, a alipi.*
- Armata şi-a adus aportul la înlăturarea calamităţilor.

  ....
- Vor mai cădea averse de ploaie.

  ....
- Purta coiful ca un blazon de nobleţe.

  ....
- Am găsit soluţia cea mai optimă.

  ....
- S-a desfăşurat o ceremonie protocolară.

  ....
- Urmează să expună concluzia finală.

  ....
- Părţile contractante au convenit de comun acord.

  ....
- Mi-am cumpărat un nou costum de haine.

  ....
- Memoria lui va dăinui permanent.

  ....
- Delegatul are dreptul să primească diurnă zilnică.

  ....
- S-a verificat funcţionarea extinctoarelor de incendiu.

  ....
- Instituţia a primit fonduri băneşti pentru a procura calculatoare.

  ....

Scanned with OKEN Scanner

- După atâta aşteptare a venit happy-endul fericit.

....

- Pe harta mapamondului au apărut noi state.

....

- I s-a adus o inculpare sub acuzarea de corupţie.

....

- După introducerea preliminară urmează conţinutul referatului.

....

- Personajul principal este un mare magnat.

....

- Datorită computerelor, mijloacele mass-media au luat avânt.

....

2. Corectează următoarele structuri pleonastice, eliminând termenul inutil, apoi construieşte câte un enunţ, într-o exprimare cât mai concisă.

abuz exagerat	dună de nisip	panoramă de ansamblu
altercaţie verbală	exemplu pilduitor	perspectivă viitoare
aniversa ... ani	(a) fructifica rodul	prefera mai bine
anticipa dinainte	(a) grupa la un loc	procent de... la sută
avalanşă de zăpadă	hemoragie de sânge	protagonist principal
(a se) bifurca în două	hit de succes	reclamă publicitară
bancnotă de hârtie	identic la fel	(a) schiţa sumar
caligrafie frumoasă	(a) însuşi pentru sine	scurtă alocuţiune
calitate bună	(a) îngheţa de frig	sentiment sufletesc
cel mai optim	mai remarcabil	summit la vârf
cobai de experienţă	(a) monopoliza total	(a) survola peste
(a se) contrazice reciproc	nobleţe aristocratică	(a) traversa dincolo
(a) convieţui împreună	notă în scris	(a) unelti pe ascuns
(a) cronometra timpul	nume toponimic	vestigiu din trecut
deşert arid	(a) orna cu podoabe	zbor aerian
direct nemijlocit	panaceu universal	zilier cu ziua

Observaţie. Vei rezolva acest exerciţiu pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 13

SELECȚIE LEXICALĂ ÎN LIMBA VORBITĂ ȘI LIMBA SCRISĂ. TERMENI ȘTIINȚIFICI. LIMBAJ POPULAR. VARIAȚIE REGIONALĂ A LIMBII. VALORI STILISTICE ALE DIMINUTIVELOR

1. Subliniază, în textul de mai jos, două elemente lingvistice din limba vorbită.

Şi cum ajung în dreptul teiului, pun demâncarea jos în cărare pe muchea dealului, mă sui încetişor în tei care te adormea de mirosul... floarei, bag mâna în scorbură, unde ştiam şi, norocul meu !... găbuiesc pupăza pe ouă şi zic plin de mulţumire: „Taci, leliţă, că te-am căptuşit eu; îi mai pupa tu şi pe dracul de-acum !”

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

2. Transformă textul următor, folosind trei elemente ale limbii vorbite: cuvinte/expresii din limba vorbită, diminutive, adresarea directă, exclamaţia etc.

În anul în care începe povestirea noastră, moş Timofte îşi avea, ca întotdeauna, protejaţi şi nesuferiţi. De bună seamă că numai întâmplarea hotărâse ca principalii săi favoriţi să fie nişte elevi dintr-a opta, care locuiau cu toţii în cartierul Cireşului şi pe care se obişnuise să-i numească „Cireşarii”. Şi tot întâmplarea făcuse ca printre „urâcioşi”, poate chiar în fruntea lor, să se afle doi şmecheri, tot dintr-a opta, pe care îi prinsese într-o dimineaţă ascunşi într-un şanţ acoperit de bălării, în timp ce colegii lor participau cu tot sufletul la ora de geologie. (Constantin Chiriţă, *Cireşarii*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. Scrie câte trei termeni ştiinţifici care aparţin următoarelor domenii:

- geografie .....
- fizică .....
- chimie .....
- matematică .....
- istorie .....
- gramatică .....
- informatică .....
- medicină .....
- astronomie .....

Scanned with OKEN Scanner

4. Explică, în 3-5 rânduri, rolul stilistic al limbajului popular în textul următor:

Într-o zi, fiind Irinuca dusă în sat şi având obicei a şedea uitată, ca fata vătămanului, noi n-avem ce lucra? Ne suim pe munte, la deal de casa ei, câte c-o bucată de răzlog în mână, şi cum curgeau pâraiele grozav, mai ales unul alb cum îi laptele, ne pune dracul de urnim o stâncă din locul ei, care era numai înţinată, şi unde nu porneşte stânca la vale, săltând tot mai sus de un stat de om; şi trece prin gardul şi prin tinda Irinucăi, pe la capre, şi se duce drept în Bistriţa, de clocotea apa! Asta era în sâmbăta lui Lazăr, pe la amiază. Ei, ei! ce-i de făcut? Gardul şi casa femeii dărâmate la pământ, o capră ruptă în bucăţi, nu-i lucru de şagă. Uitasem acum şi râie şi tot de spaimă.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

.....

.....

.....

.....

5. Subliniază în textele de mai jos regionalismele şi explică-le sensul cu ajutorul dicţionarului.

a) *Şi când mă uit înapoi, doi hojmălăi se şi luaseră după mine; şi unde nu încep a fugi de-mi scăpărau picioarele; şi trec pe lângă casa noastră, şi nu intru acasă, ci cotigesc în stânga şi intru în ograda unui megieş al nostru, şi din ogradă în ocol, şi din ocol în grădina cu păpuşoi, care erau chiar atunci prăşiţi de-al doilea, şi băieţii după mine; şi, până să mă ajungă, eu, de frică, cine ştie cum, am izbutit de m-am îngropat în ţărnă la rădăcina unui păpuşoi.* (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie)*

.....

.....

.....

.....

.....

b) *Într-o zi, pe-aproape de Sânt-Ilie, se îngrămădise, ca mai totdeauna, o mulţime de trebi pe capul mamei; nişte sumani să-i scoată din stative; alţii să-i nividească şi să înceapă a-i ţese din nou; un teanc de sumane croite, nalt până în grindă, aştepta cusutul; peptănuşii în laiţă n-avea cine-i ţinea de coadă; roata şedea în mijlocul casei, şi canură toarsă nu era pentru bătătură!* (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

.....

.....

.....

6. Explică, în 3-5 rânduri, rolul stilistic al regionalismelor din text.

Aşa a fi, n-a fi aşa, zise mama, vreau să-mi fac băiatul popă, ce ai tu?

— Numaidecât popă, zise tata. Auzi, măi! Nu-l vezi că-i o tigoare de băiat, cobăit şi leneş, de n-are pereche? Dimineaţa, până-l scoli, îţi stupeşti sufletul. Cum îl scoli, cere demâncare. Cât îi mic, prinde muşte cu ceaslovul şi toată ziulica bate prundurile după scăldat, în loc să pască cei cârlani şi să-mi dea ajutor la trebi, după cât îl ajută puterea. (Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....

7. Grupează cuvintele subliniate, după ce le-ai căutat în dicționar.

Când vuia în sobă tăciunele aprins, care se zice că face a vânt și vreme rea, sau când țiuia tăciunele, despre care se zice că te vorbește cineva de rău, mama îl mustra acolo, în vatra focului, și-l buchisa cu cleștele, să se mai potolească dușmanul; și mai mult decât atâta: oleacă ce nu-i venea mamei la socoteală căutătura mea, îndată pregătea, cu degetul îmbălat, puțină tină din colbul adunat pe opsasul încălțării ori, mai în grabă, lua funingine de la gura sobei, zicând: „Cum nu se deoache călcâiul sau gura sobei, așa să nu mi se deoache copilașul" și-mi făcea apoi câte-un benchi boghet în frunte, ca să nu-și prăpădească odorul! și altele multe încă făcea.

(Ion Creangă, *Amintiri din copilărie*)

a) regionalisme:

.....
.....

b) cuvinte populare:

.....
.....

8. Subliniază diminutivele și explică, în 2-3 enunțuri, valoarea stilistică a acestora.

a) *Din paner se aude un miorlăit sentimental.*
— Să-i dea mama băiețelului zăhărel?... Bubico! Bubi!!
Băiețelul scoate capul cu panglicuțe... (...)
Cocoana scoate din alt săculeț o sticlă cu lapte, din care toarnă într-un pahar; apoi:
— Cui îi place lăptic?
Bubico (lingându-se pe bot): Ham!
— Să-i dea mamițica lăptic băiatului?

(I.L. Caragiale, *Bubico*)

.....
.....
.....

b) *Doină, doiniță!*
De-aș avea o puiculiță,
Cu flori galbene-n cosiță,
Cu flori roșii pe guriță!
De-aș avea o mândrulică
Cu-ochișori de porumbică
Și cu suflet de voinică!

(Vasile Alecsandri, *Doina*)

.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

Propuneri de itemi pentru evaluare
Vocabularul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Categoriile semantice (sinonimele, antonimele, paronimele, omonimele, cuvintele polisemantice) se definesc prin raportul dintre forma şi sensul cuvintelor.

b. A / F Paronimele sunt cuvintele a căror formă diferă printr-un sunet (sau două) şi care au sens diferit.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Toate cuvintele următoare s-au format prin derivare cu sufixe diminutivale: *franzeluţă, brăduţ, tinerel, pădurice, copilandru, butoi, lupan, iepuraş, bănuţ.*

b. DA / NU În enunţurile următoare, unităţile frazeologice (locuţiunile şi expresiile) sunt corect folosite: *Nică a luat-o la sănătoasa din grădină. Preşedintele ţine o conferinţă de presă. Comandantul trece în revistă trupele de infanterie. Pentru angajare i s-a cerut un curriculum vitae. În orice situaţie trebuie găsit un modus vivendi.*

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Pleonasmul este o greşeală de exprimare care constă în folosirea alăturată a unor cuvinte sau a unor construcţii cu acelaşi înţeles.

b. CORECT / INCORECT Toate cuvintele din seria *gura-leului, binevoitor, de pe lângă, româneşte* s-au format prin compunere.

Scanned with OKEN Scanner

B. Itemi de tip pereche

1. Scrie în spaţiul liber din faţa cuvintelor aflate în coloana **A** antonimul corespunzător din coloana **B**.

A	B
..... 1. acceptat	a. profesionist
..... 2. dictatură	b. etern
..... 3. diletant	c. echitabil
..... 4. efemer	d. duşmănos
..... 5. afabil	e. mohorât
	f. refuzat
	g. civilizat
	h. democraţie

2. Uneşte printr-o linie fiecare cuvânt din coloana **A** cu paronimul său identificat în coloana **B**.

A	B
1. florar	a. jantă
2. geantă	b. rizibil
3. lagună	c. năvod
4. lizibil	d. pedant
5. machetă	e. floral
	f. mochetă
	g. jaguar
	h. lacună

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. Sinonimul cuvântului *fortuit* este:
a) forţat; b) nevăzut; c) întâmplător.

2. Enunţul în care adjectivul *vindicativ* este folosit corect este:
a) Nu sunt o persoană vindicativă.
b) Medicamentul este vindicativ.

3. Antonimul adjectivului *ostil* este:
a) prietenos; b) neprietenos; c) fericit.

4. În exemplele: *M-am înţepat cu un ghimpe./ Mi-a trecut un ghimpe prin inimă./ E ca un ghimpe în viaţa mea.*, cuvântul *ghimpe* este folosit, pe rând, cu sens:
a) figurat, propriu, figurat; b) propriu, propriu, figurat;
c) propriu, figurat, figurat.

Scanned with OKEN Scanner

5. În exemplul: *O mare de oameni se îndreaptă spre mare.* există:
a) omonimele cuvântului *mare*; b) cuvântul polisemantic *mare*;
c) paronimele cuvântului *mare*.

6. Enunţul în care paronimul este folosit incorect este:
a) Am avut o problemă familiară. b) Are o situaţie familială grea.
c) Vocea aceasta îmi este familiară.

7. Nu există pleonasm în enunţul:
a) Am mâncat friptură cu mujdei de usturoi.
b) Sucul a fost îmbuteliat în sticlă.
c) Evenimentul a fost prezentat pe larg în mass-media.

8. Seria care cuprinde doar termeni din aceeaşi familie lexicală este:
a) soare, însorit, floarea-soarelui; b) bun, bunic, bunicel, îmbunat;
c) car, căruţă, cărucior, caravană.

9. Nu face parte din câmpul lexical al elementelor chimice cuvântul:
a) natriu; b) selenar; c) hidrogen.

10. Cuvântul *viorea* este format prin:
a) derivare cu prefix; b) derivare cu sufix; c) compunere.

11. Seria care cuprinde cuvinte din aceeaşi categorie semantică este:
a) cinstit, onest, loial; b) egoist, altruist, generos;
c) lucrativ, lucrător, lucrare.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile libere cu afirmaţia corectă:**

1. Adjectivul *prietenos* s-a format de la cuvântul de bază .....
2. Un paronim al cuvântului *condur* este .....

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Scrie trei termeni care fac parte din familia lexicală a cuvântului *vis*.
.....
2. Scrie şase substantive care fac parte din câmpul lexical al sentimentelor.
.....
3. Reconstituie textul de la punctul b), care a fost tradus folosind un translator automat, astfel încât toate enunţurile să aibă logică.

Scanned with OKEN Scanner

a) Textul original:

"TOM!" No answer. "TOM!" No answer. "What's gone with that boy, I wonder? You TOM!" No answer. The old lady pulled her spectacles down and looked over them about the room; then she put them up and looked out under them. She seldom or never looked THROUGH them for so small a thing as a boy; they were her state pair, the pride of her heart, and were built for "style", not service – she could have seen through a pair of stove-lids just as well.

(Mark Twain, *The Adventures of Tom Sawyer*)

b) Traducere folosind translator automat:

„TOM!" Nici un răspuns. „TOM!" Nici un răspuns. „Ceea ce este trecut cu acel băiat, mă întreb? Vă TOM!" Nici un răspuns. Bătrâna trase ei ochelari şi se uită peste ele despre sală; apoi ea le-a pus şi se uită în numele lor. Rareori sau niciodată arăta prin ele pentru un lucru atât de mic ca un băiat; acestea au fost o pereche de stat, mândria inimii ei, şi au fost construite pentru „stil", nu de serviciu – ea ar putea fi văzut printr-o pereche de sobă de capacele la fel de bine.

(Mark Twain, *Aventurile lui Tom Sawyer*)

c) Reconstituirea textului tradus:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Imaginează-ţi că faci o campanie de strângere de fonduri pentru un coleg care este bolnav şi care are nevoie de tratament la un spital din străinătate. Scrie un articol de 25-50 de cuvinte, pe care să-l poţi posta pe Instagram, pentru a solicita sprijin financiar.

În articolul tău vei folosi cel puţin trei cuvinte din câmpul lexical al substantivului *medicină*, pe care le vei marca prin subliniere.

Observaţie. Vei scrie acest articol pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 1

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

— *În timp ce pregăteam aceste întrebări, stimată doamnă Ana Blandiana, la Oradea a început să plouă. Mi-ar fi plăcut să vă privesc plimbându-vă prin ploaie, pe străzile oraşului în care v-aţi petrecut copilăria şi adolescenţa.* (...) *Vă plăcea la şcoală? Aţi învăţat bine?*

— Da, îmi plăcea foarte mult la şcoală. Atât de mult, încât îmi amintesc şi acum nerăbdarea de la sfârşitul vacanţei, care mi se părea că nu se mai termină. (...)

Învăţam bine, ceea ce nu înseamnă că învăţam mult, ci că îmi făcea plăcere să ascult explicaţiile, să întreb, să aflu. Îmi amintesc că eram ***fascinată*** chiar şi de explicaţiile de la algebră, un domeniu în care n-am strălucit şi pentru care nu aveam nicio înclinare. E adevărat însă că, deşi aveam note foarte mari, nu cred că eram un elev model, căci foloseam orice minut disponibil, inclusiv în timpul orelor, ca să citesc cărţi fără legătură cu programa şcolară. În general cititul a fost pentru mine, încă de la ***sfârşitul*** copilăriei, un adevărat viciu, care nu scăpa nepedepsit, pentru că mama încerca să mi-l ţină în frâu, să-l menţină între limite rezonabile. Îmi ascundea cărţile, ca să mă oblige să ies la joacă, se trezea noaptea şi venea să-mi stingă lumina, obligându-mă să dorm.

Dorinţa de a citi era însă atât de intensă, încât înceta să fie doar o formă de cultură, devenind una de evadare din propria mea realitate, într-o alta, cea din cărţi, mai logică şi mai comprehensibilă*.

— *Aţi legat – atunci – prietenii care să ţină toată viaţa? Aţi avut o adolescenţă senină?*

— Privite din maturitate, din adolescenţă chiar, prieteniile adolescenţei au un aer ***ireal***, trec prin noi nebuloase, precum zeii treceau în ceaţă nemuritori. Prieteniile din adolescenţă au ceva misterios, misterul fiind, atunci, singura punte spre lumea misterioasă. Ele sunt, într-un fel, ceremonii de cunoaştere a universului fascinant şi neînspăimântător. Port şi voi purta, cred, până la sfârşit, ***nostalgia*** prieteniilor din adolescenţă ca pe o coroană care mă încovoiază şi mă împodobeşte. Port şi voi purta până la sfârşit ***speranţa*** că prieteniile adolescenţei nu sunt fatal oprite la ***graniţa*** de sud a existenţei, că, dacă sufletul meu caută prietenia, nu îi poate fi interzis, cu desăvârşire, să o găsească.

(Ioana Revnic, *Dresură de lei*)

* *comprehensibilă* = care se poate înţelege uşor, clar.

Scanned with OKEN Scanner

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) A / F În contextul *...misterul fiind, atunci, singura punte spre lumea misterioasă,* cuvântul *punte* este folosit cu sens propriu.

b) A / F Cuvintele *copilărie* şi *adolescenţă* fac parte din aceeaşi familie lexicală.

(6 puncte)

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Un antonim al cuvântului *viciu* este:
  a) virtute; b) pasiune; c) calitate.
- Există doar cuvinte compuse în seria:
  a) de la, nicio, orice; b) strălucit, foarte mari, de la; c) până la, evadare, fiind.

(6 puncte)

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui enunţ din prima coloană litera corespunzătoare din coloana a doua:

..B.. prietenie	A. cuvânt compus
..C.. neînspăimântător	B. cuvânt derivat cu sufix
..A.. ceva	C. cuvânt derivat cu prefix
	D. cuvânt derivat cu prefix şi cu sufix

(6 puncte)

4. Scrie câte un sinonim pentru cuvintele marcate în text: *graniţa, fascinată, ireal, nostalgia, sfârşitul, speranţa.*

(6 puncte)

5. Construieşte trei enunţuri pentru a demonstra polisemia adjectivului *senină.*

.....

.....

..... ***(6 puncte)***

B. 6. Scrie câte un enunţ în care să precizezi:

a) ce sentiment avea Ana Blandiana, la sfârşitul vacanţei, când era elevă;

.....

b) ce făcea mama ei ca să o oblige să iasă la joacă.

..... ***(6 puncte)***

7. Transcrie, din textul dat, un enunţ în care se spune ce reprezenta cititul pentru Ana Blandiana.

.....

.....

..... ***(6 puncte)***

8. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

- Prieteniile **sunt considerate / nu sunt considerate** modalităţi de cunoaştere a universului.

Justificare:

.....

..... ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

9. Formulează, în câte un enunţ, două idei principale/secundare din răspunsul la prima întrebare adresată scriitoarei.

.....

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 30-50 de cuvinte, semnificaţia următoarei secvenţe din textul dat: *Port şi voi purta, cred, până la sfârşit, nostalgia prieteniilor din adolescenţă ca pe o coroană care mă încovoiază şi mă împodobeşte.* ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează un text de cel puţin 150 de cuvinte, în care să-ţi imaginezi că ţi se ia un interviu şi răspunzi la întrebările: *Ca adolescent, ce valori preţuieşti cel mai mult? De ce?*

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

3 Ortoepie și ortografie

FIȘA NR. 1

TIPURI DE SUNETE. VOCALE, SEMIVOCALE, CONSOANE.
CORESPONDENȚA DINTRE SUNET ȘI LITERĂ (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Subliniază cu o linie vocalele şi cu două linii semivocalele din textul:

Aveam o poezie care nu mă lăsa să dorm
Şi am trimis-o la ţară
La un bunic.

La urmă am scris alta
Şi am trimis-o mamei
S-o păstreze în pod. (Marin Sorescu, *Hoţii*)

2. Dă exemple de cuvinte în care sunetele [*e*], [*i*], [*o*], [*u*] să fie, pe rând:

	Vocală	Semivocală
[*e*]		
[*i*]		
[*o*]		
[*u*]		

3. Precizează câte litere şi câte sunete conţin cuvintele:

noi	face	cerneală	cinci	ajungi	cheamă	gheaţă
codri	faci	chemare	ciulin	chimir	ghidon	unghi
ajungi	ceas	exerciţiu	ginere	perechi	gheţuş	axiomă

Scanned with OKEN Scanner

4. Grupează cuvintele pe coloane în funcţie de rostirea sunetului iniţial:
el, epopee, este, elev, eseu, eu, elegant, echivalent, ele, ei, erupţie, ea, e.

(cu un „i" proteic)	(cu un „e" deschis)

5. Subliniază literele din componenţa numelor proprii româneşti de mai jos, care respectă modul în care au fost notate de purtătorii lor, dar care nu corespund grafiei actuale.

Exemplu: *V. Alecsandri*

- Alecu Russo
- Gellu Naum
- A. Saligni
- Anton Pann
- Dimitrie Sturdza
- Cezar Bolliac
- Ion Pillat
- B.-P. Hasdeu
- N. Tonitza
- Costache Negruzzi
- Constantin Nottara
- Mihail Kogălniceanu
- P. Perpessicius
- Ovid Densuşianu
- Constantin Mille

FIŞA NR. 2

STRUCTURA FONOLOGICĂ A CUVÂNTULUI: DIFTONG, TRIFTONG, HIAT (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Subliniază cu o linie cuvintele cu diftong, cu două linii cuvintele cu triftong şi încercuieşte cuvintele cu vocale în hiat din textul:

Stăteam într-un hamac legat între doi pruni, într-o noapte de august cu cerul suspendându-şi rotund deasupra mea stelele coapte, extraordinar de umede şi de apropiate, de mari, în întunericul compact, nemurdărit de becuri. Stăteam într-un hamac legănat de august şi de bărăgan, în noaptea mirosind a prune căzute-n alcool, în noaptea vuind de greieri. Cum aş putea să povestesc această beatitudine, cum aş putea să numesc această fericire? Mă legănam uşor şi la fiecare mişcare prunii subţiri se arcuiau şi lăsau să cadă peste mine o ploaie dulce, cu pocnet surd, de prune, în timp ce stelele făceau noaptea mai moale, mai afânată, şi greierii îşi ţipau fără odihnă şi fără îndoială triumful de a exista. Vuia văzduhul, vuia iarba, vuiau crengile de cântul lor neîntrerupt şi neşovăitor, şi eu mă legănam în victoria lor, mă legănam. (Ana Blandiana, *Noapte de august*, în vol. *Coridoare de oglinzi*)

2. Dă exemple de cuvinte în care există:
a) diftongii *au, ou, ei*: .....
b) triftongii *eau, ioa, eoa*: .....

Scanned with OKEN Scanner

3. Notează exemple de cuvinte care conţin vocale în hiat:

e-e	i-i	o-o	u-u
maree	fiindcă	alcool	asiduu
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....
.....	.....	.....	.....

FIŞA NR. 3

DESPĂRŢIREA CUVINTELOR ÎN SILABE – PRINCIPIUL FONETIC (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Desparte în silabe cuvintele enumerate şi scrie-le în tabel:
carnet, tăbliţă, sufletist, pătrime, adresă, fixativ, examen, echer, vioară, neghină, mustăcioară, feerie, cooperativă, îngrozit, luntre, vârstă, somptuos, punctaj, punctuaţie, jertfă, astfel, postbelic, translator, anorganic, inactual, altundeva, nestabil, citeai, fiică, fiii, zmeoaică, poezie, epopee, arctic, fiindcă.

Cuvinte monosilabice	Cuvinte plurisilabice		
	bisilabice	trisilabice	cu 4 sau mai multe silabe

2. Selectează cuvintele/structurile bisilabice şi trisilabice din textul următor şi desparte-le în silabe.

Ea se uită... Păru-i galben,
Faţa ei lucesc în lună,
Iar în ochii ei albaştri
Toate basmele s-adună. (Mihai Eminescu, *Crăiasa din poveşti*)

a) Cuvinte bisilabice: .....
.....

b) Cuvinte/structuri trisilabice: .....
.....

Scanned with OKEN Scanner

3. CONCURS!

Alege zece cuvinte (eventual, dintre cele care conţin excepţii de la regulă) şi desparte-le în silabe. Strecoară o greşeală în exemplele tale.

Fă schimb de caiet cu colegul de bancă. Dacă vei descoperi primul greşeala din caietul colegului, ai câştigat!

FIŞA NR. 4

UTILIZAREA CORECTĂ A ACCENTULUI. VARIANTE ACCENTUALE ADMISE/NEADMISE DE NORMĂ

1. Încercuieşte cuvintele accentuate corect:

acvilă/acvilă	fenomen/fenomen	rucsac/rucsac
aripă/aripă	ferigă/ferigă	sever/sever
avarie/avarie	frânghie/frânghie	simbol/simbol
butelie/butelie	furie/furie	splendid/splendid
caracter/caracter	motto/motto	suntem/suntem
cobai/cobai	prevedere/prevedere	taxi/taxi
doctoriţă/doctoriţă	rabin/rabin	termin/termin
duminică/duminică	regizor/regizor	trufaş/trufaş
duşman/duşman	revizor/revizor	veveriţă/veveriţă

2. Având următoarele perechi de cuvinte, bifează caseta corespunzătoare răspunsului corect (conform DOOM$_2$)!

antic/antic	jilav/jilav	bebe/bebe
profesor/profesor	buldog/buldog	pegas/pegas
candid/candid	penurie/penurie	colaps/colaps
ponei/ponei	firav/firav	pojghiţă/pojghiţă
gingaş/gingaş	protector/protector	haltere/haltere
trafic/trafic	intim/intim	vector/vector

☐ a) Cuvintele reprezintă variante literare, ambele fiind considerate corecte, iar ordinea în care sunt scrise indică preferinţa normativă pentru cea dintâi.

☐ b) Numai unul dintre cuvintele din fiecare pereche este accentuat corect.

3. Subliniază vocala din silaba accentuată a următoarelor substantive proprii:

▪ Bogota	▪ Lisimah	▪ Narcis
▪ Delfi	▪ Miron	▪ Nobel
▪ Efes	▪ Peru	▪ Sisif
▪ Florida	▪ Procust	▪ Ştefan
▪ Dobrogea	▪ Govora	▪ Zeus

Scanned with OKEN Scanner

Propuneri de itemi pentru evaluare
Ortoepie și ortografie

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F În orice cuvânt numărul sunetelor este egal cu numărul literelor.

b. A / F Pentru identificarea diftongilor, a triftongilor şi a hiatului se ţine seama de situaţia vocalelor şi a semivocalelor.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Conţin diftongi toate cuvintele din seria: *ceară, a ciuguli, geam, adagiu, urechea, a chiuli, gheaţă, triunghiul.*

b. DA / NU Sunt despărţite corect în silabe toate cuvintele din seria: *a-le-e, ta-blă, alt-fel, nici-o-da-tă, drept-unghi, con-junc-ţi-e, in-e-gal, ne-sta-tor-nic, dez-i-lu-zi-e, pre-sta-bi-lit.*

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Sunetul [e] este vocală în toate cuvintele din seria: *elev, trei, seară, muzeu.*

b. CORECT / INCORECT În cuvântul *bacalaureat* există două hiaturi.

B. Itemi de tip pereche

1. Scrie în spaţiul liber din faţa cuvintelor aflate în coloana **A** varianta corectă din coloana **B**.

A	B
..... 1. poezie	a. cuvânt cu un diftong
..... 2. fiică	b. cuvânt cu triftong
..... 3. fiindcă	c. cuvânt cu un hiat
..... 4. suiau	d. cuvânt cu hiat şi triftong
..... 5. ploaie	e. cuvânt cu două hiaturi
	f. cuvânt cu doi diftongi

Scanned with OKEN Scanner

2. Scrie în spaţiul liber din faţa cuvintelor aflate în coloana **A** varianta corectă din coloana **B**.

A	B
..... 1. ghiocel	a. 4 sunete
..... 2. Cecilia	b. 5 sunete
..... 3. excursie	c. 6 sunete
..... 4. zicea	d. 7 sunete
..... 5. ghindă	e. 8 sunete
	f. 9 sunete

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. Conţin diftongi toate cuvintele din seria:
a) seif, coafeză, bărbierit, jaguar;
b) fermoar, august, ucrainean, viaţă;
c) croazieră, acţiune, neutron, fiasco.

2. Seria care nu conţine cuvinte cu triftongi este:
a) treceai, plângeau, vioară;
b) spuneai, auzeau, aripioară;
c) voioasă, ei, leoaică.

3. Seria în care toate cuvintele au vocale în hiat este:
a) real, rea, două; b) pian, poet, alee; c) fiică, fiindcă, fiinţă.

4. Seria cu toate cuvintele despărţite corect în silabe este:
a) sang-vin, ex-em-plu; b) coa-for, boj-deu-că; c) tro-i-ţă, co-pii-i.

5. Cuvintele accentuate corect sunt în grupa:
a) álias, amnístie, azbést; b) áripă, árgus, amnistíe; c) aripă, adúcem, aprínserăm.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare/cu răspuns scurt

1. Completează spaţiile punctate cu informaţia corectă:
Grupul de sunete alăturate alcătuit dintr-o vocală şi o semivocală rostite în aceeaşi silabă formează un ....., iar cel alcătuit dintr-o vocală şi două semivocale formează un ..... .

2. Dă un exemplu de cuvânt care conţine doi diftongi: ..... .

Scanned with OKEN Scanner

B. Întrebări structurate

- **Citeşte cu atenţie textul, apoi rezolvă cerinţele:**

Carte frumoasă, cinste cui te-a scris,
Încet gândită, gingaş cumpănită
Eşti ca o floare, anume înflorită
Mâinilor mele, care te-au deschis. (T. Arghezi, *Ex libris*)

1. Desparte în silabe cuvintele primului vers şi stabileşte numărul total al silabelor.

.....

2. Precizează câte litere şi câte sunete se află la fiecare dintre cuvintele: *cinste*, *încet*, *gingaş*, *deschis*.

.....

3. Transcrie din text cuvintele/structurile care conţin diftongi.

.....

4. Selectează din text un cuvânt în care numărul sunetelor este mai mare decât numărul literelor. .....

5. În fragmentul *te-au* există: a) un triftong; b) un hiat şi un diftong; c) un diftong.

6. Scrie un enunţ de 15-20 de cuvinte, în care să dai o definiţie poetică a cărţii. Vei folosi două cuvinte cu diftongi, pe care îi vei încercui.

.....

.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Scrie o compunere de cel puţin 150 de cuvinte, în care să-ţi imaginezi o întâmplare petrecută la un adăpost pentru câini, unde lucrezi ca voluntar. Selectează din textul creat de tine cuvintele cu diftong şi cuvintele cu vocale în hiat.

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 2

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

28 octombrie 1991

Dragă prietene,

Îmi pare rău că nu ţi-am mai scris de două săptămâni, dar am încercat să „particip", cum mi-a spus Bill. E ciudat, pentru că uneori citesc o carte şi cred că sunt oamenii din carte. De asemenea, când scriu scrisori, îmi petrec următoarele două zile gândindu-mă la lucrurile pe care le-am lămurit în scrisorile alea. Nu ştiu dacă asta e bine sau rău. Cu toate acestea, încerc să particip.

Apropo, cartea pe care mi-a dat-o Bill este „Peter Pan" de J.M. Barrie. Ştiu la ce te gândeşti. Desenul animat „Peter Pan" cu băieţii pierduţi. De fapt, cartea e mult mai bună. E despre un băiat care refuză să se maturizeze, iar când Wendy creşte, el se simte trădat. Cel puţin asta am înţeles eu din ea. Cred că Bill mi-a dat cartea ca să-mi servească un fel de lecţie. Vestea bună e că am citit cartea şi, datorită naturii ei fanteziste, n-am putut să-mi închipui că mă aflu în carte. În felul ăsta am putut să particip şi să continui să citesc. Din perspectiva participării mele la lucruri, încerc să mă duc la evenimentele sociale care se organizează la mine în şcoală. E prea târziu ca să mă mai înscriu în vreun club sau ceva de genul ăsta, dar tot încerc să merg la lucrurile la care pot să mă duc. Chestii precum meciul de fotbal şi dansul organizate cu ocazia revederii cu foştii elevi, cu toate că n-am o prietenă. (...)

Mereu cu drag, Charlie

(Stephen Chbosky, *Jurnalul unui adolescent timid*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** În cuvântul *prietene* există un hiat.

b) **A / F** În cuvântul *ciudat,* numărul literelor nu este egal cu numărul sunetelor.

(6 puncte)

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Seria care conţine numai cuvinte cu diftongi este:

  a) mai, ciudat, ştiu; b) eu, ea; c) pierduţi, vestea, continui.

- Forma corect accentuată a cuvântului *revederii* este:

  a) revederii; b) revederii; c) revederii. ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare:

..... *două* A. trei consoane, patru vocale

..... *continui* B. trei consoane, trei vocale

..... *sociale* C. patru consoane, trei vocale, o semivocală

D. o consoană, două vocale, o semivocală ***(6 puncte)***

4. Desparte în silabe cuvintele: *uneori, fanteziste, perspectiva, participării, evenimentele, şcoală.* ***(6 puncte)***

5. Explică de ce în structura *mi-a (spus)* nu există un hiat. ***(6 puncte)***

.....

B. 6. Scrie câte un enunţ în care să precizezi:

a) Cum se numeşte personajul din cartea pe care Bill i-a dat-o lui Charlie.

.....

b) La ce evenimente sociale organizate în şcoală participă Charlie.

..... ***(6 puncte)***

7. Transcrie, din textul dat, un enunţ în care se spune despre ce este vorba în carte.

.....

..... ***(6 puncte)***

8. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

- Cartea **este / nu este** mai bună decât desenul animat.

Justificare:

.....

..... ***(6 puncte)***

9. Formulează, în câte un enunţ, două idei principale/secundare din primul paragraf al textului citat.

.....

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 30-50 de cuvinte, semnificaţia următoarei secvenţe din textul dat: *Cred că Bill mi-a dat cartea ca să-mi servească un fel de lecţie.* ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de 10-15 rânduri (aproximativ 100-150 de cuvinte), în care ***să-ţi exprimi opinia*** cu privire la importanţa lecturii, justificându-ţi opinia prin două argumente.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

4 Sintaxa. Fraza. Propoziția

FIȘA NR. 1

FRAZA: COORDONAREA PRIN JUXTAPUNERE ȘI PRIN JONCȚIUNE. CONJUNCȚIILE COORDONATOARE

1. Încercuiește conjuncțiile coordonatoare.

a) *Tribuna n-o vedeam prea bine, dar auzeam galeria răcnind – puternic și susținut de partea lui Pencey.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

b) *Tot timpul drumului nu scosese un cuvânt, ci privise stăruitor pe geam.*
(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

2. Subliniază intrusul din seria: *și, dar, iar, pe, ori, sau, deci.*

3. Grupează cuvintele din seria următoare: *așadar, sus, deci, pentru, iar, de, ci, peste, ori, jos, și, lângă, însă.*

a) prepoziții .....

b) adverbe .....

c) conjuncții .....

4. Completează textul cu următoarele conjuncții: *iar, dar, și.*

Nu era prea departe, ... se lăsase frig al naibii ..... se mergea greu prin zăpadă, ... valizele mă tot pocneau peste picioare.
(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

5. Construiește câte un enunț în care conjuncția *și* să lege:

a) termenii unui subiect multiplu;

.....

b) termenii unui nume predicativ multiplu;

.....

c) două atribute;

.....

d) două complemente;

.....

e) două propoziții.

.....

6. Precizează funcția sintactică a cuvintelor legate prin conjuncția *și*.

Fiecare din aceste epave fusese o corabie cândva – cu etrava arcuită semeț, cu catargele ***înalte și zvelte*** *ca brazii, fremătând, cu pânzele umflate în vânt –, brăzdase* ***mări și oceane****, ducând mesajul vieții omenești pe pământ.*
(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

a) ..... b) .....

Scanned with OKEN Scanner

7. Pune virgulele în enunţurile următoare:
El citeşte iar noi ascultăm.
Am citit lecţia am învăţat-o dar nu mi-am rezolvat exerciţiile.
Şi el şi ea învaţă.
Nici el nici ea nu se supără.

8. a) Subliniază predicatele, încercuieşte conjuncţiile şi delimitează propoziţiile din fraza următoare.

Dar avem taine şi le purtăm cu noi – suferim, ne întristăm, plângem din pricina lor sau râdem şi ne bucurăm. (Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

b) Stabileşte tipul de coordonare dintre propoziţiile din frază.
P1 şi P2 sunt coordonate prin joncţiune.
P2 şi P3 .....
P3 şi P4 .....
P4 şi P5 .....
P5 şi P6 .....
P6 şi P7 .....

9. a) Construieşte o frază alcătuită din trei propoziţii coordonate prin juxtapunere.
.....
.....

b) Construieşte o frază alcătuită din trei propoziţii coordonate prin joncţiune.
.....
.....

10. a) Subliniază predicatele din fraza următoare, încercuieşte conjuncţiile şi delimitează propoziţiile.

Sloiurile vin mugind şi se încalecă şi trosnesc, şi căpitanul aleargă pe punte, cu capul gol, scăldat de sudori, aburind ca un ceaun pus la fiert, şi strigă deznădăjduit.
(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

b) Rescrie fraza, astfel încât toate propoziţiile să fie coordonate prin juxtapunere.
.....
.....

FIŞA NR. 2

PROPOZIŢIA. CLASIFICAREA PROPOZIŢIILOR (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Menţionează felul propoziţiilor extrase din romanul *De veghe în lanul de secară* de J.D. Salinger.

	După scopul comunicării	După alcătuire	După aspectul predicatului
a) *Tonul lui nu mai era ironic.*			
b) — *Dă-mi haina, drăguţule!*			
c) — *Ce părere ai despre toate astea, băiete?*			
d) *Am fost foarte fericit.*			

Scanned with OKEN Scanner

	După scopul comunicării	După alcătuire	După aspectul predicatului
e) *Povestea asta îmi plăcea grozav.*			
f) — *Nu ştiu exact!*			

2. Subliniază propoziţiile simple din fraza următoare:

Sloiurile scrâşnesc, corabia trosneşte şi plânge şi kir Iani se dă cu fruntea de parapet, pierdut… (Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

3. Rescrie fraza, transformând propoziţiile negative în propoziţii afirmative.

N-aveam pe mine decât impermeabilul, n-aveam mănuşi, n-aveam nimic.

(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

.....

.....

4. Reconstruieşte fraza din propoziţiile de mai jos, folosind următoarele informaţii:

a) propoziţii date:

- *dar de flintă nu se despărţi*
- *Ieremia îşi lăsă traista lângă scară*
- *ci se aşeză la masă cu ea sub cotul stâng*

b) propoziţia a doua este negativă:

.....

.....

.....

5. Scrie trei propoziţii imperative, în care să formulezi reguli pe care trebuie să le respecţi la o evaluare scrisă.

.....

.....

.....

6. Construieşte trei propoziţii interogative pe care le-ai putea introduce într-un ghid de conversaţie în limba română.

.....

.....

.....

FIŞA NR. 3

PUNCTUAŢIA ENUNŢULUI. NORME DE PUNCTUAŢIE (VIRGULA, PUNCTUL ŞI VIRGULA)

1. Explică rolul semnelor de punctuaţie marcate în textul următor:

Un bătrân, cu capul alb ca floarea coliliei, venea pe ţărm, cu sumanul pe umeri, cărând un coş cu peşte în mână [.]

— Bună seara, domnule [!] *zise ferit, scoţându-şi căciula.*

Cu toată ninsoarea care-i acoperea creştetul, avea, nu ştiu cum, o înfăţişare haină [,] *dar poate era numai o închipuire.*

— Bună seara! răspunse Anton Lupan, întorcându-se ca din altă lume.

Scanned with OKEN Scanner

Bătrânul se opri, cuprins de mirare:
— Ştii graiul nostru [?]
— Şi de ce nu l-aş şti? Par să fi picat din lună?
— Nu, domnule [;] *dar credeam că eşti inglez din Comisie.*

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

a) Punctul .....
b) Semnul exclamării .....
c) Virgula .....
d) Semnul întrebării .....
e) Punctul şi virgula .....

2. Pune semnele de punctuaţie în textul următor:

Pe cât îşi aducea mai limpede aminte domnul Lefter [ ] *pe atât madam Popescu se turbura* [ ] *se roşea* [ ] *se-ngălbenea...*
— Care jachetă [ ] *întreabă ea aiurită* [ ] *ca de pe altă lume.*
— A cenuşie.
— Leftere [ ] *zice femeia punând mâna la sânul stâng* [ ] *ca şi cum ar fi simţit un junghi grozav* [ ]
— Ce [ ]
— Am... dat-o.
— Ce-ai dat [ ]
— Jacheta [ ]
— Care jachetă [ ]
— A cenuşie [ ]

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

Observaţie. Verifică-te, urmărind rezolvarea de la paginile 173-174.

Propuneri de itemi pentru evaluare
Sintaxa. Fraza. Propoziţia

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Conjuncţiile coordonatoare leagă părţi de propoziţie sau propoziţii de acelaşi fel.
b. A / F Înaintea conjuncţiilor *dar*, *iar* se pune virgulă.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU La sfârşitul unui enunţ interogativ se pune semnul exclamării.
b. DA / NU Enunţul exclamativ exprimă o poruncă, o rugăminte, un îndemn.

Scanned with OKEN Scanner

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Propoziţiile care sunt legate prin conjuncţii coordonatoare sunt în raport de coordonare prin joncţiune.

b. CORECT / INCORECT Coordonarea prin juxtapunere se face prin virgulă sau cu ajutorul conjuncţiilor.

B. Itemi de tip pereche

1. Scrie în spaţiul liber din faţa propoziţiilor aflate în prima coloană litera corespunzătoare din coloana a doua.

..... 1. Telefonul sună.	A. propoziţie interogativă
..... 2. — Ce mult mă bucur!	B. propoziţie imperativă
..... 3. — Cine vorbeşte?	C. propoziţie asertivă, simplă
..... 4. — Vino mai repede!	D. propoziţie exclamativă
	E. propoziţia asertivă, dezvoltată

2. Scrie în spaţiul liber din faţa propoziţiilor aflate în prima coloană litera corespunzătoare din coloana a doua.

..... *Era o carte cu piese, nişte piese foarte comice şi foarte trăsnite, şi cu o poveste despre un agent de circulaţie.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)	A. propoziţie simplă
..... *Am scos o cămaşă curată, apoi m-am dus în baie.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)	B. frază formată din propoziţii coordonate prin joncţiune
..... *M-am aşezat în fotoliu şi m-am uitat la el.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)	C. frază formată din propoziţii coordonate prin juxtapunere
	D. propoziţie dezvoltată

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. În enunţul *Mi-am scos haina şi cravata şi mi-am descheiat gulerul şi pe urmă mi-am pus şapca.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*), conjuncţia *şi* leagă:

a) numai propoziţii; b) numai părţi de propoziţie;
c) părţi de propoziţie şi propoziţii.

2. În fraza *Acum are zece ani şi nu mai e chiar atât de mică, dar toţi sunt nebuni după ea.* (J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară)* există:

a) trei propoziţii în raport de coordonare prin juxtapunere;
b) două propoziţii în raport de coordonare prin joncţiune;
c) trei propoziţii în raport de coordonare prin joncţiune.

Scanned with OKEN Scanner

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare

1. După aspectul predicatului, propoziţia *Eu nu eram obosit deloc.* este ..... .
2. După alcătuire, propoziţia *Maria şi Ioana sunt eleve.* este ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Construieşte un enunţ asertiv alcătuit dintr-o propoziţie simplă, afirmativă şi o propoziţie negativă, dezvoltată, coordonate prin joncţiune.

.....

.....

2. Scrie trei reguli care ar trebui să fie respectate de elevi atunci când merg în excursie cu clasa. Stabileşte felul propoziţiilor create de tine, după scopul comunicării.

- .....
- .....
- .....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Redactează un interviu de 15-20 de rânduri, în care să-ţi imaginezi că stai de vorbă cu Simona Halep. Vei folosi în textul creat de tine cel puţin o propoziţie simplă, o propoziţie negativă, o propoziţie interogativă şi una exclamativă, pe care le vei marca prin subliniere.

Observaţie. Vei scrie acest interviu pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 3

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I (60 de puncte)

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Într-amurgul unei frumoase zile de vară din anul 1839, amicii mei (...) şi eu coboram încet munţii Apenini care despart Toscana de văile Lombardiei. Un vânt uşor se ridicase, şi plăcuta lui dezmierdare ne trezea din apatia în care ne cufundase căldura nesuferită a atmosferei. Toate simţurile noastre se învioşeau sub înrâurirea acelui vânt răcoritor. Natura ni se părea mai veselă, seninul cerului mai limpede, cântările păsărilor mai dulci! (...)

În curând am ajuns la satul Petra-Mala, ce se găseşte între Giogo, muntele cel mai nalt al lanţului de Apenini ce petrecusem, şi Filigare, hotarele Toscanei. Când am intrat în sat, noaptea căzuse şi stelele sclipeau vesel pe bolta cerească.

Veturinul nostru, adică stăpânul şi totodată vizitiul trăsurii cu care plecasem de la Florenţa, ne duse la cea mai bună locantă*; iar proprietarul acesteia, sinior Antonio, ne primi cu toată ceremonia măgulitoare care aţâţă şi măreşte galantomia călătorilor. (...)*

La masă, locantierul ne vorbi despre un vulcan ce s-ar fi aflând în apropierea satului şi pe care locuitorii din Petra-Mala îl numeau Monte di Fo (Munte de Foc). Ne-am hotărât îndată de a-l vizita, şi sinior Antonio, gata la poruncile noastre, ne-a şi găsit pe la vecinii lui trei zmei cu urechile lungi, înşeuaţi şi înfrâuaţi, precum se cuvenea la nişte alteţe.

Ne suirăm călare fără-ntârziere, şi caravana noastră se porni la pas, cârmuită fiind de sinior Antonio şi urmărită de vro doi copilaşi din sat, care ţipând şi sărind cu picioarele goale pe pietrele străzilor, zădărau zmeii noştri cu vergi subţiri; **însă** aceştia, făr'a-i băga-n seamă, îşi urmau drumul foarte liniştiţi, întocmai ca nişte filozofi ce ar fi trecând cu fruntea senină **printre** necazurile lumii!*

Cărarea ce duce la Muntele de Foc şerpuieşte printre stânci fărâmate şi pe maluri de râpi adânci; şi fiindcă străinii s-ar putea primejdui pe jos, locuitorii din Petra-Mala şi mai ales sinior Antonio au pentru trebuinţa călătorilor locomotive sigure, ce se numesc măgari în limba veche şi asini în cea nouă. Acest animal este trebuitor locuitorilor de munte ca şi cămila arabilor. Blând, supus la glasul stăpânului, el îl duce în spinare pe vârfurile cele mai nalte ale stâncilor, pe gurile celor mai adânci prăpăstii, fără a-l pune vreodată în pericol. Răbdarea lui nemărginită, caracterul său flegmatic şi cumpănirea pasurilor sale sunt calităţi cunoscute şi care ar face din el o fiinţă perfectă, dacă el nu s-ar abate câteodată la un nărav omenesc, la îndărătnicie! (...)*

În fine, după o cale acrobatică prin tot soiul de rătăcănii, ne-am găsit deodată lângă vulcan.*

Acest Munte de Foc este unul din fenomenele cele mai curioase ale naturii! Pe o suprafaţă de trei stânjeni (...) ard mii de limbi de foc ce seamănă a ieşi din pământ, pe

Scanned with OKEN Scanner

mii de ţevi subţiri; şi, lucru de însemnat! acele pări nu se ridică mai mult decât de o palmă şi au toate însuşirile parei acestui punci, care arde acum dinaintea noastră, colorul şi chiar parfumul ei; astfel, încât de ar sta cineva împotriva vântului şi ar răsufla duhoarea acelui foc, în curând s-ar îmbăta.*

(Vasile Alecsandri, *Muntele de foc*, în vol. *Călătorie în Africa*)

* *veturin* (înv.) = birjar
* *locantă* (înv.) = han, birt
* (a) *zădărî* = a întărâta, a provoca
* *rătăcanie* = groapă, şanţ săpat de ploaie
* *flegmatic* = calm, echilibrat, cu sânge rece
* *pară* (pl. *pare* / pop. *pări*) = flacără

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Propoziţia *Un vânt uşor se ridicase.* nu este asertivă, dezvoltată, afirmativă.

b) **A / F** Prima conjuncţie din text leagă două propoziţii. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Enunţul *Acest Munte de Foc este unul din fenomenele cele mai curioase ale naturii!* este: a) o frază; b) o propoziţie simplă; c) o propoziţie dezvoltată.
- Propoziţiile din fragmentul *Noaptea căzuse şi stelele sclipeau vesel pe bolta cerească.* sunt coordonate prin:

a) joncţiune; b) juxtapunere; c) joncţiune şi juxtapunere. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui enunţ din prima coloană litera corespunzătoare din coloana a doua:

..... *Ne-am hotărât îndată de a-l vizita.*

..... *Noaptea căzuse.*

..... *Ne suirăm călare fără-ntârziere şi caravana noastră se porni la pas.*

A. frază formată din două propoziţii coordonate prin joncţiune

B. frază formată din două propoziţii coordonate prin juxtapunere

C. propoziţie simplă

D. propoziţie dezvoltată ***(6 puncte)***

4. Cuvintele marcate în al cincilea paragraf (*însă* şi *printre*) au valoarea morfologică de ..... şi de ..... . ***(6 puncte)***

5. Continuă enunţul cu o propoziţie simplă, negativă, coordonată prin joncţiune:

În fine, după o cale acrobatică prin tot soiul de rătăcănii, ne-am găsit deodată lângă vulcan ..... ***(6 puncte)***

B. 6. Scrie câte un enunţ în care să precizezi:

a) cum se numeşte satul în care au poposit călătorii;

.....

b) unde este situat satul.

..... ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

7. Transcrie, din textul dat, un enunţ în care se spune despre ce le-a vorbit *sinior Antonio* călătorilor, când se aflau la masă.

.....
.....
..... ***(6 puncte)***

8. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

- Uneori măgarul **este / nu este** un animal încăpăţânat.

Justificare:

.....
..... ***(6 puncte)***

9. Selectează, din primul paragraf al textului dat:

a) un epitet .....

b) o comparaţie ..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 30-50 de cuvinte, semnificaţia următoarei secvenţe din textul dat: *Natura ni se părea mai veselă, seninul cerului mai limpede, cântările păsărilor mai dulci!* ***(6 puncte)***

.....
.....
.....
.....

SUBIECTUL AL II-LEA ***(30 de puncte)***

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să-ţi imaginezi că un turist scrie o pagină într-un jurnal de călătorie, după ce a vizitat locul în care te-ai născut.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

5 Părțile principale de propoziție

PREDICATUL

FIȘA NR. 1

PREDICATUL VERBAL (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Subliniază predicatele verbale, menționând modul fiecărui verb.

a) *Bătrânul a ridicat privirea spre mine cu o expresie foarte gravă și a început din nou să dea din cap.* (...)

— *N-ai vrea să bei o ceașcă de cacao înainte de plecare?*

(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

.....

.....

.....

b) *Pe la geamurile albăstrii de noapte, râdeau merii înfloriți, ca niște copii cu obrajii clăbuciți de săpun.* .....

(I. Teodoreanu, *În casa bunicilor*)

2. Completează textul cu predicatele verbale potrivite (*să ascundă, poți, să- socotești, pătrunde, are*).

Bazarul cel mare din Stambul e o hală nesfârșită, întinsă pe câteva pogoane de loc, dar mai degrabă ....-*l* ..... *un oraș în mijlocul orașului, fiindcă* ..... *străzile, străduțele, ulițele, gangurile și piețele lui, toate sub un acoperiș drept, cu bolte de sticlă* (...); *prin ele, lumina zilei* ..... *înjumătățită, odihnitoare și nesigură, ajutându-i negustorului* ..... *cusurul mărfii.* (...)

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*).

3. Analizează în tabel predicatele verbale din textul:

Soarele se ridicase numai de câteva palme pe cer, de-ai fi zis că apa mării încă nu se zbicise pe el și mai sfârâia, scoțând aburi verzui, când „Penelopa" se dezlipi de chei și, după ce-și scoase anevoie prova afară, se îndreptă greoaie pe canal în jos, luând drumul către Stambul. Bătea briza dimineții de la nord, vânt foarte prielnic pentru acest drum, dacă nu se întărea prea mult.

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

Scanned with OKEN Scanner

Predicatul	Exprimat prin	Modul	Timpul	Persoana	Numărul

4. Construieşte câte un enunţ în care predicatul verbal să fie exprimat prin verb la:
a) modul imperativ, forma negativă;

.....

b) modul indicativ, timpul imperfect.

.....

FIȘA NR. 2

PREDICATUL NOMINAL. VERBUL COPULATIV *A FI* (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)
ALTE VERBE COPULATIVE (*A DEVENI, A AJUNGE, A IEȘI, A SE FACE, A RĂMÂNE, A PĂREA, A ÎNSEMNA*)

1. Bifează enunţurile în care identifici verbe copulative. Subliniază predicatele şi precizează felul lor.

- [ ] Muzeul este pe prima la stânga.
- [ ] Muzeul este spaţios.
- [ ] Afacerile s-au făcut între cele două părţi.
- [ ] S-au făcut mici de ruşine.
- [ ] El a însemnat un cuvânt din manual.
- [ ] A te detaşa înseamnă a te elibera.
- [ ] Colegii mei au ieşit singuri în oraş.
- [ ] Majoritatea colegilor au ieşit avocaţi.
- [ ] Copiii au rămas la cabană.
- [ ] Am rămas singuri acasă.
- [ ] Filmul acesta este de patru ore.
- [ ] Filmul de aseară a fost interesant.
- [ ] Am ajuns la şcoală mai devreme.
- [ ] Ea a ajuns medic stomatolog.
- [ ] Îi părea că te cunoaşte.
- [ ] Colegul nu părea supărat.

2. Încercuieşte litera corespunzătoare enunţurilor în care descoperi predicate nominale:
a) Pe unde a ieşit de nu l-ai văzut?
b) Fata se făcea, pe zi ce trecea, tot mai frumoasă.
c) Nu ştii ce a ieşit din urnă?
d) Probabil că s-a făcut curăţenie înaintea sosirii lor.
e) Am auzit că fiul lor ar fi ieşit medic.
f) Îi era frică de ce avea să se întâmple.
g) Mi-am găsit carnetul în care am însemnat datele lor de naştere.
h) Cu toată strădania părinţilor, el era la fel de obraznic.
i) A exista înseamnă a gândi.

Scanned with OKEN Scanner

3. Se dau următoarele verbe: *a părea*, *a însemna*, *a se face*, *a fi*. Alcătuieşte un text de cel mult opt rânduri în care să exemplifici valoarea predicativă şi copulativă a acestor verbe. Subliniază cu o linie verbele predicative şi cu două linii verbele copulative.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Analizează predicatele nominale din textele următoare:

a) *A cunoaşte. A iubi.*
Înc-odată, iar şi iară,
a cunoaşte-nseamnă iarnă,
a iubi e primăvară. (Lucian Blaga, *Primăvară*)

b) *Mă gândeam că poate ar fi mai cuminte să rămân acasă, în biroul meu, lângă foc, în loc s-o pornesc prin bălării şi noroaie spre Wuthering Heights.*(...)

Din tot ce discutarăm, omul mi se păru foarte inteligent, de aceea, înainte de-a pleca, avusei îndrăzneala să-l rog să mă primească şi a doua zi.

(Emily Brontë, *La răscruce de vânturi*)

Observaţie. Rezolvă exerciţiul pe o foaie separată, apoi ataşeaz-o la portofoliul personal.

5. Construieşte enunţuri în care să existe un predicat nominal format din:

a) verbul copulativ *a părea* şi numele predicativ exprimat prin adjectiv participial;

.....

b) verbul copulativ *a ieşi* şi numele predicativ exprimat prin substantiv;

.....

c) verbul copulativ *a rămâne* şi numele predicativ exprimat prin pronume demonstrativ de identitate.

.....

SUBIECTUL

FIŞA NR. 3

SUBIECTUL EXPRIMAT, SUBIECTUL NEEXPRIMAT (INCLUS, SUBÎNŢELES). ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR

1. a) Subliniază cu o linie predicatele şi cu două linii subiectele exprimate.

b) Scrie în coloana a doua subiectele simple şi pe cele multiple din textele de mai jos, precizând părţile de vorbire prin care se exprimă.

Scanned with OKEN Scanner

• *Neguri albe, strălucite* *Naşte luna argintie,* *Ea le scoate peste ape,* *Le întinde pe câmpie.* (Mihai Eminescu, *Crăiasa din poveşti*)	
• *Obrajii tăi mi-s dragi* *Cu ochii lor ca lacul,* *În care se-oglindesc* *Azurul şi copacul.* (T. Arghezi, *Creion*)	
• *— A! asta nu e bine, domnule maior, zic eu; tutunul este o otravă...* (I.L. Caragiale, *Vizită...*)	
• Al doilea ştie.	

2. Notează un × în dreptul enunţurilor în care cuvintele marcate sunt subiecte:

- [ ] *Fă-te, **suflete**, copil.* (T. Arghezi, *Creion*)
- [ ] *Te uită cum ninge **Decembre**.* (G. Bacovia, *Decembre*)
- [ ] Mă doare foarte tare ***capul***.
- [ ] *Hanul acela al Ancuţei nu era **han**, era cetate.* (M. Sadoveanu, *Hanu Ancuţei*)
- [ ] ***Aista**-i cal dintr-o viţă aleasă.* (M. Sadoveanu, *Hanu Ancuţei*)

3. Scrie numărul propoziţiilor în care există subiect inclus şi pe al celor în care există subiect subînţeles:

Voiam [1]/ să mă duc [2]/ să-mi iau rămas bun de la bătrânul Spencer, profesorul meu de istorie. [3]/ Avea gripă şi aşa mai departe [4]/ şi m-am gândit [5]/ că (...) n-o să mai am prilejul [6]/ să-l văd înainte de vacanţa de Crăciun. [7]/ Îmi trimisese, de altfel, şi un bileţel, [8]/ în care-mi scrisese [9]/ c-ar vrea [10]/ să mă vadă înainte de-a pleca eu acasă. [11]/ Ştia [12]/ că nu mă mai întorc la Pencey. [13]/

(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

Subiect inclus: .....

Subiect subînţeles: .....

4. Transformă două propoziţii cu subiect inclus din textele de mai sus în propoziţii cu subiect subînţeles şi invers.

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 4

ACORDUL PREDICATULUI CU SUBIECTUL

1. Acordă în gen și număr cuvintele cu rol de nume predicativ cu substantivele cu rol de subiect:

- Fetele și băieții din clasa mea au ajuns ..... (campion)
- Paharele și geamul sunt ..... (curat)
- Lăcrămioarele și liliacul sunt ..... .(înflorit)
- Muntele și dealul sunt ..... .(ars)
- Imaginea satului este ..... .(pitoresc)
- Lumea înfățișată este ..... .(grotesc)

2. Explică acordul predicatului verbal cu subiectul din fiecare propoziție:

a) *Noi citim o carte.*

.....

.....

b) *O mulțime de elevi va participa / vor participa la concurs.*

.....

.....

c) *Majoritatea dintre noi va pleca. / vom pleca.*

.....

.....

d) *Tu, eu și ea plecăm împreună.*

.....

.....

3. Rescrie propozițiile, corectându-le.

- Familia Ionescu au ajuns la noi. .....
- Grupul de elevi au sosit la gară. .....
- Acesta și ea zâmbește. .....
- Scriitorul și cartea sunt celebre. .....
- Pantalonii și bluza sunt murdari. .....
- Ploaia și vântul a făcut ravagii. .....
- Gala premiilor Nobel au loc în Norvegia.

.....

- Materialul din care a fost construit etajul și podul casei este rezistent.

.....

- Parcarea mașinilor pe șosele sau pe trotuare vor fi interzise.

.....

Scanned with OKEN Scanner

Propuneri de itemi pentru evaluare
Predicatul și subiectul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

- **Se dă textul:**

Între ziduri, printre arbori [1]/ *ce se scutură de floare* [2]/,
Cum revarsă luna plină liniştita ei splendoare! [1]/
Şi din noaptea amintirii mii de doruri ea ne scoate [3]/;
Amorţită li-i durerea[4]/, *le simţim ca-n vis pe toate* [5]/,
Căci în propria-ne lume ea deschide poarta-ntrării [6]/
Şi ridică mii de umbre după stinsul lumânării... [7]/

(M. Eminescu, *Scrisoarea I*)

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F În P1 subiectul este inclus
b. A / F În P4 există un predicat verbal.
c. A / F Adjectivul *amorţită* are funcţia de nume predicativ.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU În P5 subiectul este subînţeles.
b. DA / NU Toate predicatele din text se exprimă prin verbe la prezent.
c. DA / NU În text există două subiecte exprimate prin pronume personale.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT În text există o propoziţie fără subiect şi una cu subiect neexprimat.
b. CORECT / INCORECT În P6 există predicat verbal şi subiect exprimat prin pronume.
c. CORECT / INCORECT În text nu există propoziţii în care subiectul să fie exprimat prin numeral.

B. Itemi de tip pereche

- **Se dă textul:**

Să-i moară Fulger? [1]/ *Poţi sfărma*
Şi pe-un voinic [2]/ *ce cuteza* [3]/
Să nalţe dreapta lui de fier [4]/
Să prindă fulgerul din cer? [5]/
Cum pier mişeii [6]/, *dacă pier*
Cei buni aşa? [7]/

Dar mâne va mai fi pământ? [8]/
Mai fi-vor toate [9]/ *câte sunt?* [10]/
Când n-ai de-acum să mai priveşti
Pe cel frumos [11]/, *cum însuţi eşti* [12]/,
De dragul cui să mai trăieşti,
Tu, soare sfânt? [13]/

(G. Coşbuc, *Moartea lui Fulger*)

Scanned with OKEN Scanner

1. Realizează corespondenţa între propoziţiile din coloana **A** şi tipurile de subiecte din coloana **B**:

A	B
P1	subiect exprimat prin substantiv provenit din adjectiv
P2	subiect inclus
P4	subiect subînţeles
P6	subiect exprimat prin substantiv propriu

2. Realizează corespondenţa între propoziţiile din coloana **A** şi tipurile de predicate din coloana **B**:

A	B
P8	PV exprimat prin verb la viitor din limba vorbită
P10	PV exprimat prin verb la viitor literar
P11	PV exprimat prin verb la prezent
P12	PN cu verbul copulativ la indicativ prezent

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Citeşte cu atenţie fragmentul de mai jos, apoi alege răspunsul corect:**

La casa amintirii cu-obloane şi pridvor,
Păianjeni zăbreliră şi poartă, şi zăvor. [1]/

Iar hornul nu mai trage alene din ciubuc [2]/
De când luptară-n codru şi poteri, şi haiduc. [3]/

În drumul lor spre zare îmbătrâniră plopii. [4]/
Aci sosi pe vremuri bunica-mi Calyopi. [5]/

Nerăbdător bunicul pândise de la scară
Berlina legănată prin lanuri de secară. [6]/

Pe-atunci nu erau trenuri ca azi, [7]/*şi din berlină*
Sări, subţire,-o fată în largă crinolină. [8]/ (I. Pillat, *Aci sosi pe vremuri*)

1. În propoziţia 3, subiectul este:
a) inclus; b) simplu; c) multiplu.

2. În propoziţia 8, subiectul este:
a) subiect inclus;
b) subiect subînţeles;
c) substantivul *o fată*.

3. În propoziţia *Pe-atunci nu erau trenuri ca azi.* există:
a) subiectul *trenuri* şi predicatul verbal *nu erau*;
b) predicatul nominal *nu erau trenuri* şi subiect subînţeles;
c) predicatul nominal *nu erau trenuri* şi subiect inclus.

Scanned with OKEN Scanner

4. Predicatele din versurile date se exprimă prin verbe la timpurile:
a) mai-mult-ca-perfect, perfect simplu;
b) mai-mult-ca-perfect, imperfect, perfect simplu, prezent;
c) mai-mult-ca-perfect şi imperfect.

5. Subiectele din text se exprimă prin substantive:
a) articulate hotărât;
b) articulate hotărât şi nehotărât;
c) articulate hotărât, nehotărât şi nearticulate.

6. Cuvinte cu aceeaşi funcţie sintactică se găsesc în seria:
a) păianjeni, hornul, trenuri; b) păianjeni, trenul, berlina;
c) bunicul, poteri, haiduc, poartă, zăvor.

7. Predicatele verbale exprimate prin verbe la acelaşi timp se găsesc în seria:
a) zăbreliră, sosi, erau; b) luptară, pândise, sosi;
c) luptară, sosi, sări.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile punctate:**

1. Numele predicativ exprimat prin adjectiv se acordă cu subiectul în ..... .
2. În propoziţia *Acesta eşti tu.* subiectul este ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Selectează predicatele, precizându-le felul.
   - *Totul era acasă. Totul era tangibil, repetabil, posibil oricând.*
   (Ana Blandiana, *Noapte de august*, în *Coridoare de oglinzi*)

   .....
   .....

2. Corectează enunţurile de mai jos, precizând tipurile de greşeli întâlnite:
   a) Copiii care spune că sunt rea greşeşte.

   .....

   b) Teama exagerată de examen a elevilor vor duce la eşec.

   .....

   c) Fetele şi băieţii au fost mulţumite de rezultatele obţinute la concurs.

   .....

Scanned with OKEN Scanner

III. ITEMI SUBIECTIVI

Scrie o compunere de cel puţin 150 de cuvinte, cu titlul *De la crinolină la fustele mini*, în care să prezinţi evoluţia vestimentaţiei feminine. Va trebui să foloseşti cel puţin două predicate verbale şi două subiecte multiple, pe care le vei marca prin subliniere.

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

   .....

   .....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

   .....

   .....

TEST STADIAL NR. 4

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Blocul îi era cunoscut. O urmărise o dată, în clasa a IX-a, de la şcoală până aici. Şerban o însoţea. El se păstrase, la zece-cincisprezece paşi în urma lor, printre oameni. Cei doi discutau, râdeau, erau fericiţi. Nu le păsa de altcineva. Deci nu l-au observat.

Atunci văzuse unde a intrat Dana. Ştia blocul, ştia scara, nu cunoştea însă etajul şi apartamentul. Aşa că, acum... cerceta balcoanele, mutându-şi, pe rând, privirile de la unul la altul. Îi veni să râdă. Zâmbi chiar... „Romeo, ignoratul, necunoscutul Romeo, nefericitul, o caută pe Julieta" ... „Hm!" îşi spuse, mai departe, Mihai: „eşti de plâns, băiete!"

Scrisorile de astă-vară erau în buzunarul interior de la geacă. Le pipăi. I se făcu, dintr-odată, cald. De ciudă. Se dezbrăcă.

„Şi ziceai că te-ai vindecat! Poftim! De ce-ai mai luat scrisorile cu tine? O să i le arăţi vreodată? Iar aici – ce cauţi? Ai venit să numeri balcoanele?!"...

— Mihai, ce faci? auzi el tocmai atunci.

Scanned with OKEN Scanner

Tresărind, întoarse capul. Dana se afla în fața lui. Dana cea frumoasă, cu ochii ei căprui și catifelați, cu părul negru, ușor ondulat, acum tuns scurt, cu fața bronzată, cu trupul zvelt și unduitor. Îi zâmbea. Pe chipul ei se citeau mirare și bucurie, totodată.

— Bună, Dana! reuși să spună. Să vezi... eu... am venit... să-mi cumpăr niște caiete.

Fata privi în jur. Lângă ei se afla doar un chioșc cu legume și fructe... Mihai zâmbi stânjenit.

Dana începu să râdă. Băiatul o urmă. Râdeau amândoi. Li se întâmpla aceasta pentru prima dată...

— Îmi pare bine că te văd, spuse Dana cu glas sincer.

— Și mie! răspunse Mihai.

— A trecut o vară întreagă.

— Da, a trecut!

— Prima noastră vacanță-mare de liceeni.

— Pentru mine...

— Îmi închipui. Nici nu știu cum s-a întâmplat...

— Eu știu!...

— Ai dat–o?

— Da! Ieri!

— Și?

— Bine! Dar...

— Dar ce?

— Cred că Isoscel... e bolnavă: mi-a dat zece!

— Zece?! se miră fata. Bravo! Te felicit din toată inima!

— Mulțumesc!

— Și Ionică? Parcă sunteți din același sat. El ce-a făcut?

— Cinci, cu felicitări!

Dana izbucni în râs. Și Mihai. Râdeau, din nou, împreună...

(George Șovu, *Liceenii*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Încercuiește litera **A** (dacă apreciezi că afirmația este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă):

a) **A / F** În propoziția *Scrisorile de astă-vară erau în buzunarul interior.* există un predicat nominal.

b) **A / F** În enunțul *Cei doi discutau, râdeau, erau fericiți.* există două predicate verbale și un predicat nominal.

(6 puncte)

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect. ***(6 puncte)***

- Seria care conține numai predicate este:
  a) *tresărind, întoarse*; b) *reuși, să spună*; c) *caută, de plâns*.
- În propoziția *Pe chipul ei se citeau mirare și bucurie.* subiectul este:
  a) *mirare*; b) *bucurie*; c) *mirare și bucurie*.

Scanned with OKEN Scanner

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare:

..... *Acum tăceau...* A. subiect simplu

..... *— Mihai, ce faci?* B. subiect subînţeles

..... *Dana izbucni în râs.* C. subiect inclus

D. subiect multiplu ***(6 puncte)***

4. În propoziţia *Auzi el tocmai atunci.* verbul cu funcţia de predicat se acordă cu pronumele cu rol de subiect în ..... şi ..... ***(6 puncte)***

5. Transcrie, din textul dat:

a) o propoziţie interogativă, afirmativă, în care să existe predicat verbal exprimat printr-un verb la perfectul compus şi subiect inclus.

.....

b) o propoziţie asertivă, negativă, dezvoltată, în care să existe subiect subînţeles.

..... ***(6 puncte)***

B. 6. Precizează genul literar din care face parte textul citat, menţionând două trăsături care susţin apartenenţa la acest gen. ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

7. Numeşte mijlocul de caracterizare a personajului din fragmentul: *Dana cea frumoasă, cu ochii ei căprui şi catifelaţi.*

..... ***(6 puncte)***

8. Transcrie, din textul dat, un fragment în care se precizează care este starea sufletească a Danei atunci când îl întâlneşte pe Mihai.

..... ***(6 puncte)***

9. Explică rolul stilistic al punctelor de suspensie din fragmentul: *Să vezi... eu... am venit... să-mi cumpăr nişte caiete.*

.....

..... ***(6 puncte)***

10. Formulează, în câte un enunţ, două idei principale/secundare din textul dat.

(6 puncte)

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL AL II-LEA ***(30 de puncte)***

Povesteşte acţiunea din fragmentul dat, în cel puţin 150 de cuvinte.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

6 Părțile secundare de propoziție

ATRIBUTUL (actualizarea cunoștințelor)

FIȘA NR. 1

ATRIBUTUL EXPRIMAT PRIN ADJECTIV, NUMERAL CU VALOARE ADJECTIVALĂ

1. Grupează în tabel atributele adjectivale din textul de mai jos.

Dacă voiai să-ţi îndestulezi plămânii cu aerul mult lăudat, aveai la îndemână douăsprezece pieţe mari, două promenade unde întâlneai, seara, lumea cea mai elegantă din toată America de Sud, precum şi cele două parcuri, Recoleta şi Palermo, unde într-adevăr miresmele copacilor înfloriţi justificau promiţătorul nume dat acestui oraş. (Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

Atribute exprimate prin adjective propriu-zise	Atribute exprimate prin adjective provenite din verbe la participiu	Atribute exprimate prin numerale

2. Subliniază atributele adjectivale din textele de mai jos şi precizează cazurile adjectivelor:

a) *Afară-i toamnă, frunză-mprăştiată,*
Iar vântul zvârle-n geamuri grele picuri. (Mihai Eminescu, *Sonete*)

b) *Din încreţirea lungii rochii*
Răsai ca marmura în loc. (Mihai Eminescu, *Atât de fragedă...*)

c) *O, vis ferice de iubire!* (Mihai Eminescu, *Atât de fragedă...*)

3. Rescrie propoziţiile de mai jos, corectând greşelile:

- Fetelor acestea ale mele le place să meargă cu bicicleta.

.....

- Dragele mele prietene, mă bucur să vă văd!

.....

- Nu îşi aduce aminte titlul unei cărţi mai vechi şi mai importantă.

.....

Scanned with OKEN Scanner

- Ea este fiica prietenei cea mai bună ale mele.

.....

4. Construiește enunțuri cu atribute adjectivale exprimate prin:

- adjectiv invariabil în acuzativ;

.....

- numeral ordinal în cazul nominativ;

.....

- adjectiv variabil, cu 4 forme flexionare, la superlativ relativ de superioritate, în dativ;

.....

- adjectiv variabil, cu 2 forme flexionare, la comparativ de superioritate, în genitiv.

.....

FIȘA NR. 2

ATRIBUTUL EXPRIMAT PRIN SUBSTANTIV, NUMERAL CU VALOARE SUBSTANTIVALĂ

1. Citește cu atenție textul de mai jos, apoi rescrie atributele substantivale, precizând felul lor:

a) *Pe un deal răsare luna ca o vatră de jăratic,*
Rumenind străvechii codri și castelul singuratic
Ș-ale râurilor ape, ce sclipesc fugind în ropot.

(Mihai Eminescu, *Călin (file din poveste)*)

.....

.....

b) *De treci codri de aramă, de departe vezi albind*
Ș-auzi mândra glăsuire a pădurii de argint.

(Mihai Eminescu, *Călin (file din poveste)*)

.....

.....

2. Precizează cazurile substantivelor cu funcție de atribut din enunțurile de mai jos:

- Mihaela va fi câștigătoarea *competiției*. .....
- Codrul este frate *românului*. .....
- Nu îmi plac filmele *cu actori* necunoscuți. .....

3. Analizează în tabel atributele exprimate prin numerale cu valoare substantivală din exemplele:

- Părerile despre doi dintre copii sunt foarte bune.
- Trei din zece au câștigat.
- Responsabilitatea celor doi este de a conduce echipa.

Scanned with OKEN Scanner

- Ne-au întrebat colegii primului dintre ei.
- A sosit timpul oferirii de bonusuri primilor de pe listă.
- Ne întâlnim la ora zece.

Atributul	Felul numeralului	Cazul

4. Construieşte enunţuri după cerinţele:

– atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv propriu, masculin;

.....

– atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, defectiv de plural;

.....

– atribut prepoziţional, exprimat prin numeral cardinal;

.....

– atribut genitival, exprimat prin numeral ordinal.

.....

FIŞA NR. 3

ATRIBUTUL EXPRIMAT PRIN PRONUME

1. Încercuieşte atributele pronominale genitivale din textele de mai jos:

a) *Mugeau înfierbântaţi de viaţă şi năzuiau mai sus trufaşii*
Să ducă-n inima tăriei, la zei, năpraznica lor pară. (V. Voiculescu, *Bucegii*)

b) (...) *Dunărea se-nştiinţează*
Şi-ale ei spumate unde către mare îl pornesc.
(Gr. Alexandrescu, *Umbra lui Mircea. La Cozia*)

2. Subliniază atributele pronominale prepoziţionale din enunţurile de mai jos, precizând felul pronumelor:

a) *Lauda de sine nu miroase-a bine.* .....

b) *Viaţa e o carte, iar noi, o filă din ea.* .....

3. Alcătuieşte propoziţii în care să existe:

a) atribut pronominal genitival exprimat prin pronume de politeţe;

.....

b) atribut substantival prepoziţional exprimat prin substantiv propriu.

.....

Scanned with OKEN Scanner

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 4

ATRIBUTUL EXPRIMAT PRIN ADVERB

1. Subliniază atributele adverbiale din propozițiile de mai jos:
a) Ziarul de ieri nu se mai găseşte. b) Aş vrea cartea de aici.

2. Bifează enunţurile în care există atribut adverbial:
- Cititul este util.
- Casa de acolo e a bunicilor.
- Merg agale.
- Mersul agale nu mă oboseşte.
- Privesc departe.

3. Construieşte enunţuri în care să existe câte un atribut exprimat prin:
a) adverb de timp;

.....

b) adverb de mod la gradul superlativ absolut.

.....

COMPLEMENTUL

FIȘA NR. 1

COMPLEMENTUL NECIRCUMSTANȚIAL: COMPLEMENTUL DIRECT, COMPLEMENTUL INDIRECT, COMPLEMENTUL PREPOZIȚIONAL (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Subliniază complementele directe din textele de mai jos:
a) *Atunci un fulger a luminat malul şi-am văzut corabia cum s-a poticnit şi a început să se zbată neputincioasă.* (Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

b) *Avea Ileana ochi de soare*
Şi galben păr, un lan de grâu;
Vestmânt avea ţesut în floare
Şi-un brâu purta pe-ncingătoare,
Cum n-a mai fost pe lume brâu. (G. Coşbuc, *Brâul Cosânzenii*)

2. Bifează enunţurile în care cuvintele marcate sunt complemente directe:

- [ ] Ne-am supărat *pe voi*.
- [ ] *I*-am văzut în apropierea şcolii.
- [ ] A ajuns *sărac*.
- [ ] Se vede *pe sine* ca într-o oglindă.
- [ ] Mă interesează *amănuntele*.

3. Selectează complementele indirecte din textele de mai jos, precizând părţile de vorbire prin care sunt exprimate:

a) *Lângă salcâm sta-vom noi noaptea întreagă,*
Ore întregi spune-ţi-voi cât îmi eşti dragă. (Mihai Eminescu, *Sara pe deal*)

.....

b) *Dă-i nas lui Ivan, că se suie pe divan.*

.....

4. Scrie un „×" în dreptul enunţurilor în care descoperi complemente indirecte:

- ☐ M-am adresat *copiilor* cu blândeţe.
- ☐ Prezentările *copiilor* au fost interesante.
- ☐ Acordarea de premii *tuturor* nu mi se pare o soluţie.
- ☐ Le-am acordat premii *tuturor*.
- ☐ A adormit *citind*.
- ☐ S-a săturat *citind*.
- ☐ Găseşte-*mi* un prieten.
- ☐ Găseşte-*mi* prietenul.
- ☐ Maria este nepoată *mamei* mele.
- ☐ Îi datorez *mamei* o explicaţie.

5. Subliniază complementele prepoziţionale din textele de mai jos.

a) *Între aceşti muri afumaţi, plini de mirosul tutunului, de trăncănirea jucătorilor de domino şi de cadenţata bătaie a unui orologiu de lemn, ardeau lămpi somnoroase răspândind dungi de galbenă lumină prin aerul apăsat.*

(Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*)

b) *Stelele nasc umezi pe bolta senină,*
Pieptul de dor, fruntea de gânduri ţi-e plină. (Mihai Eminescu, *Sara pe deal*)

c) *Ea privi atunci în jos,*
Trece mâna peste tâmple,
Iară inima se umple
De un farmec dureros. (Mihai Eminescu, *Povestea teiului*)

6. Selectează complementele necircumstanţiale din textul de mai jos şi analizează-le în tabel.

Şi cum îţi spuneam – reîncepu povestitorul, după ce-l privi mirat –, am ieşit la malul apei; aveam bordeiul mai jos de port, cam pe unde-s acum magaziile ăle mari. Bătea vântul din larg. Dunărea se umflase şi gemea, iar dincolo, peste stuf, se auzea marea mugind de-ai fi zis că o chinuiesc o mie de draci. Pe urmă mi s-a părut mie că se întâmplă ceva ciudat, parcă am zărit o lumină zbătându-se prin păpuriş... Or fi iar tâlharii! mi-am zis. (...) Se pregătesc de jaf!

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

Scanned with OKEN Scanner

Complemente directe exprimate prin	Complemente indirecte exprimate prin	Complemente prepoziţionale exprimate prin
-l = pronume personal		

7. Construieşte câte un enunţ în care să existe:

a) complement direct exprimat prin numeral ordinal;

.....

b) complement indirect exprimat prin pronume reflexiv;

.....

c) complement prepoziţional exprimat prin substantiv propriu.

.....

FIŞA NR. 2

COMPLEMENTUL CIRCUMSTANŢIAL DE LOC, DE TIMP, DE MOD (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Subliniază complementele circumstanţiale de mod din textele de mai jos şi precizează părţile de vorbire prin care se exprimă:

a) *Icoana stelei ce-a murit/ Încet pe cer se suie.* (Mihai Eminescu, *La steaua*)	
b) *Corăbii zdrumicate băteau domol în maluri.* (V. Voiculescu, *Peisaj marin*)	
c) *Mă preumblam c-o dulce gravitate Pe lângă pompele de flit stricate.* (E. Brumaru, *Elegie*)	

2. Subliniază complementele circumstanţiale de timp din propoziţiile de mai jos. Precizează valorile morfologice şi cazurile (acolo unde este posibil) cuvintelor cu funcţia sintactică de complement ircumstanţial de timp:

- Venind spre casă, m-am întâlnit cu Mihai. .....
- Magazinul se închide peste două ore. .....
- Îl văd seara plimbându-şi câinele. .....

3. Încercuieşte literele corespunzătoare enunţurilor în care există complemente circumstanţiale de loc:

a) Mă duc până la ei, dar vin repede înapoi.

Scanned with OKEN Scanner

b) Drumul până la ei e lung.
c) Du-te lângă cei trei!
d) S-a rotit de două ori deasupra cuibului, apoi s-a așezat.

4. a) Transformă enunțurile de mai jos, astfel încât cuvintele marcate să fie complemente circumstanțiale de loc:

Exemplu: Băiatul ***de lângă mine*** *m-a întrebat ceva.*
Băiatul care stă ***lângă mine*** *m-a întrebat ceva.*

- Vecinii *de la parter* ascultă mereu hip-hop.

.....

- Mirosul *din* acea *încăpere* era de nesuportat.

.....

- Cheile *de pe masă* sunt ale tale?

.....

b) Precizează funcțiile sintactice ale cuvintelor de mai sus înainte de a le fi transformat.

FIȘA NR. 3

COMPLEMENTUL CIRCUMSTANȚIAL DE CAUZĂ. TOPICA ÎN PROPOZIȚIE. NORME DE PUNCTUAȚIE

1. Rescrie complementele circumstanțiale de cauză din textele de mai jos, precizând părțile de vorbire prin care se exprimă.

a) *Codrul clocoti de zgomot și de arme și de bucium* (...)
Urlă câmpul și de tropot și de strigăt de bătaie. (M. Eminescu, *Scrisoarea III*)

b) *Hassan, de mirare, e negru-pământ* (...)
Aleargă de groaza pieirii bătut. (G. Coșbuc, *Pașa Hassan*)

c) *Spune-mi, dacă te-aș prinde-ntr-o zi*
Și ți-aș săruta talpa piciorului,
nu-i așa că ai șchiopăta puțin, după aceea,
de teamă să nu-mi strivești sărutul? (N. Stănescu, *Poem*)

.....
.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Scrie un „×” în dreptul enunţurilor în care există complemente circumstanţiale de cauză:

- [ ] O ştiu de mică.
- [ ] N-a făcut faţă greutăţilor de plăpândă.
- [ ] Mă bucur de vacanţă.
- [ ] Văzându-mă, s-a ascuns.
- [ ] Şchiopătând, a abandonat cursa.
- [ ] Vine şchiopătând.

3. Construieşte enunţuri în care să existe complemente circumstanţiale de cauză exprimate prin:

a) substantiv în acuzativ .....

b) adjectiv .....

4. Stabileşte corespondenţa:

Scârţâie de vânt fereastra... (M. Eminescu)	complement circumstanţial de cauză plasat după cuvântul regent
Supărat, el a trântit uşa cu putere.	participiu verbal fără determinant
Supărat pe colegii săi, el a trântit uşa cu putere.	verb la mod nepersonal (gerunziu) cu determinant
Alunecând, el şi-a rupt piciorul.	verb la mod nepersonal (gerunziu) fără determinant
Alunecând pe gheaţa din faţa casei, el şi-a rupt piciorul.	participiu verbal cu determinant

FIŞA NR. 4

COMPLEMENTUL CIRCUMSTANŢIAL DE SCOP. TOPICA ÎN PROPOZIŢIE. NORME DE PUNCTUAŢIE

1. Subliniază complementele circumstanţiale de scop din textele de mai jos:

a) *Vru să-l piarză cu orice preţ şi, neîndrăznind a-l prigoni de faţă, trimise ucigaşi spre a-l prinde şi a-l aduce la Bucureşti, sau a-l ucide prin taină.*

(N. Bălcescu, *Românii supt Mihai Voievod-Viteazul*)

b) *Părând pe veci a răsări*
Din urmă moartea-l paşte,
Căci toţi se nasc spre a muri
Şi mor spre a se naşte (...)

Îţi dau catarg lângă catarg,
Oştiri spre a străbate
Pământu-n lung şi marea-n larg,
Dar moartea nu se poate.

(Mihai Eminescu, *Luceafărul*)

2. Scrie un „×” în dreptul enunţurilor de mai jos în care există complemente circumstanţiale de scop:

- [ ] Mi-e teamă de ea.
- [ ] Se gândeşte la examenele de mâine.

Scanned with OKEN Scanner

- [ ] Învaţă pentru examen.
- [ ] Mă duc la şcoală.
- [ ] Mă duc la pescuit.
- [ ] Merg la cumpărături.

3. Construieşte enunţuri în care să existe complemente circumstanţiale de scop exprimate prin:

a) substantiv comun în acuzativ

.....

b) verb la infinitiv

.....

4. Completează tabelul, după ce ai pus virgulele care separă complementul circumstanţial de scop de restul enunţului (acolo unde virgulele sunt necesare).

Exemple	Topica	Punctuaţia
(...) *mamă n-avea şi tată-său ca popa umbla după căpătat.* (I. Creangă)		
Spre a vedea răsăritul s-a trezit în zori.		
Voi spre a înţelege aţi făcut multe exerciţii.		
Spre a înţelege bine teoria aţi făcut multe exerciţii.		

Propuneri de itemi pentru evaluare
Atributul și complementul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

- **Citeşte cu atenţie textul de mai jos, apoi rezolvă cerinţele:**

Mai întâi să vă arăt cu băţul
Cele trei părţi de apă
Care se văd foarte bine
În oasele şi ţesuturile mele:
Apa e desenată cu albastru.

Apoi cei doi ochi,
Stelele mele de mare.

Partea cea mai uscată,
Fruntea,
Continuă să se formeze zilnic
Prin încreţirea
Scoarţei pământului.

(Marin Sorescu, *Harta* – fragment)

Scanned with OKEN Scanner

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Pronumele din primul vers este complement direct.
b. A / F Substantivul din primul vers este complement indirect.
c. A / F În prima strofă există un complement circumstanţial de mod.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Primul atribut adjectival din fragment este exprimat prin numeral cu valoare adjectivală.
b. DA / NU În strofa a treia există un complement circumstanţial de timp exprimat printr-un adverb format prin derivare.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT În enunţul *Balonul cu şnur albastru este cel mai mare.*, cuvântul *albastru* are o funcţie sintactică identică celei din text.
b. CORECT / INCORECT Funcţia sintactică a substantivului *scoarţei* este de atribut substantival genitival.

B. Itemi de tip pereche

- Selectează pentru cuvintele din coloana **A** funcţiile sintactice corespunzătoare din coloana **B**:

A	B
..... 1. *părţi*	a) atribut substantival genitival
..... 2. *foarte bine*	b) atribut adjectival
..... 3. *mele*	c) complement circumstanţial de mod
..... 4. *vă*	d) complement circumstanţial de timp
..... 5. *pământului*	e) complement indirect
..... 6. *zilnic*	f) complement direct

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Se dă textul:**

Insula aceasta de foc e inima,
Locuită dacă nu mă înşel.

Dacă văd un drum
Mă gândesc că acolo trebuie să fie
Picioarele mele,
Altfel drumul n-ar avea niciun rost.

Dacă văd marea
Mă gândesc că acolo trebuie să-mi fie
Sufletul, altfel marmora ei
N-ar face valuri.

(Marin Sorescu, *Harta* – fragment)

Scanned with OKEN Scanner

1. Atributul *locuită* este exprimat prin:
a) adjectiv propriu-zis; b) adjectiv participial; c) adverb.

2. Structura *de foc* este:
a) nume predicativ; b) atribut substantival prepoziţional;
c) complement indirect.

3. Atributul din sintagma *marmora ei* este exprimat prin:
a) pronume în cazul acuzativ;
b) pronume în cazul dativ;
c) pronume în cazul genitiv.

4. Substantivul *drum* din text este:
a) subiect, în ambele situaţii;
b) complement direct, subiect;
c) subiect, complement direct.

5. În textul de mai sus există:
a) un complement circumstanţial de loc;
b) două complemente circumstanţiale de loc;
c) trei complemente circumstanţiale de loc.

6. Ultimul substantiv din text are funcţia sintactică de:
a) complement direct; b) subiect; c) nume predicativ.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare

- **Completează enunţurile de mai jos:**

1. Adjectivul în vocativ are funcţia sintactică de ..... .

2. Complementul circumstanţial de scop nu se desparte, de regulă, prin ..... de cuvântul regent. Acest complement stă, de regulă, ... cuvântul determinat.

3. Complementul circumstanţial de cauză poate sta ..... sau ..... cuvântului regent.

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Explică folosirea virgulei în exemplele:
a) *Mâine, poimâine, poate, soarele fericirei*
Se va arăta vesel pe orizon senin. (Gr. Alexandrescu, *Anul 1840*)

.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

b) Bucuroasă, mama a început să plângă.

.....

2. Explică în ce constă ambiguitatea din enunţul:
Premiul îi revine fetei aceleia.

.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

a) Povesteşte, într-un text de cel puţin 150 de cuvinte, subiectul unui film care ţi-a plăcut, motivând printr-un argument de ce recomanzi prietenilor tăi să-l vadă.
b) În textul creat de tine, trebuie să existe un atribut adjectival, un complement direct şi un complement circumstanţial de loc. Subliniază-le!

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

TEST STADIAL NR. 5

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte următorul text:**

Cei trei băieţi păşeau repede pe nisip. Fluxul scăzuse, iar ierburile marine întăriseră o fâşie a plajei, făcând-o tare ca o şosea. Un fel de splendoare se răspândi asupra lor şi asupra peisajului; îi pătrunse şi se simţiră fericiţi. Se întoarseră unul spre celălalt, râseră tare şi vorbiră fără să se asculte. Văzduhul sclipea. Ralph, simţind nevoia de-a găsi o explicaţie, stătu în mâini şi căzu. Când încetară să râdă, Simon îi mângâie timid braţul lui Ralph; trebuiră să râdă din nou.

Scanned with OKEN Scanner

— Hai, zise imediat Jack, suntem exploratori.

— Mergem până la capătul insulei şi ne uităm după colţ, zise Ralph.

— Dacă o fi într-adevăr o insulă...

Acum, aproape de sfârşitul după-amiezei, mirajele se mai domoleau. Găsiră capătul insulei, care apărea foarte desluşit, fără să-şi fi pierdut, prin magia mirajelor, forma sau realitatea. O îngrămădire obişnuită de blocuri cubice, cu o stâncă imensă înălţându-se din lagună. Pe stâncă îşi aveau cuibul păsările marine.

— Parcă-i glazura de pe o prăjitură roz, zise Ralph.

— Nu-i nimic de văzut după colţ, fiindcă nu există un colţ, zise Jack. E o mică îndoitură – şi, vă daţi seama, stâncile sunt tot mai greu de urcat...

Ralph îşi puse mâna streaşină la ochi şi urmări conturul zdrenţuit al colţilor stâncoşi ce înaintau spre munte. Această parte a plajei era mai aproape de munte decât toate celelalte.

— O să încercăm să ne căţărăm pe munte de aici, zise el. Cred că-i calea cea mai uşoară. E mai puţină vegetaţie de junglă şi mai multă stâncă trandafirie. Haideţi.

Cei trei băieţi începură să se caţere. O forţă necunoscută smulsese şi sfărâmase aceste cuburi, astfel că zăceau strâmb, claie peste grămadă, ca o piramidă. Cele mai răspândite erau stâncile trandafirii, încălecate de un bloc pus pieziş; iar peste bloc un altul, şi aşa mai departe, până când masa trandafirie devenea o aglomerare de stânci în echilibru, izbucnind din fantastica încrengătură a lianelor din pădure. Printre stâncile rozalii erau adeseori şi cărări înguste, şerpuind în sus. Băieţii reuşiră să se strecoare de-a lungul lor cu faţa la stâncă, pătrunzând adânc în universul plantelor.

— Cine-a făcut cărarea asta?

Jack se opri şi îşi şterse faţa de sudoare. Ralph rămase alături, gâfâind.

— Oamenii?

Jack clătină sceptic din cap.

— Animalele, zise el.

Ralph cercetă bezna de sub pomi. Pădurea vibra subtil.

— Haideţi.

Ascensiunea abruptă pe ţancurile de stâncă nu se dovedi atât de grea ca trecerile ocazionale prin tufişuri, pentru a da de urma cărării în continuare. Rădăcinile şi tulpinile lianelor erau atât de încâlcite, încât băieţii trebuiau să se furişeze printre ele ca nişte ace flexibile. Singurul lor ghid, în afară de solul cafeniu şi de razele întâmplătoare prin frunziş, era direcţia pantei: dacă o gaură, de pildă, acoperită de dantela lianelor era mai sus sau mai jos decât o alta. Într-un fel, reuşiră să urce.

(William Golding, *Împăratul muştelor*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat.**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** În fragmentul *cei trei băieţi* există un atribut adjectival;

b) **A / F** Atributul din fragmentul *o fâşie a plajei* este exprimat prin substantiv în cazul acuzativ. ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

2. Încercuiește litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Seria în care cuvintele subliniate în primul paragraf sunt complemente este:
  a) *repede, pe nisip*; b) *de-a găsi, o explicație*; c) *Simon, îi.*
- În propoziția *Găsiră capătul insulei*. cuvintele subliniate sunt, în ordine;
  a) complement direct, complement indirect;
  b) complement indirect, complement direct;
  c) complement direct, atribut substantival genitival. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spațiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare:

..... *Pădurea vibra subtil.*
..... *... înălțându-se din lagună.*
..... *... zise imediat Jack.*

A. complement circumstanțial de loc
B. complement circumstanțial de timp
C. complement indirect
D. complement circumstanțial de mod

(6 puncte)

4. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate în propoziția: *Masa trandafirie devenea o aglomerare de stânci în echilibru.* ***(6 puncte)***

5. Construiește câte o propoziție în care adjectivul *fericiți* să aibă funcția de:
a) complement circumstanțial de cauză;

.....

b) atribut adjectival.

.....
..... ***(6 puncte)***

B. 6. Selectează, din textul citat, două coordonate narative:
a) un indice spațial .....
b) un indice temporal ..... ***(6 puncte)***

7. Numește trei personaje din textul dat.

..... ***(6 puncte)***

8. Transcrie, din textul dat, fragmentul în care se precizează cu ce compară Ralph peisajul de la capătul insulei.

..... ***(6 puncte)***

9. Formulează, în câte un enunț, două idei principale/secundare din textul dat.

.....
..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 30-50 de cuvinte, care este rolul descrierii din ultimul paragraf al textului narativ dat. ***(6 puncte)***

.....
.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

SUBIECTUL AL II-LEA ***(30 de puncte)***

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi că fragmentul din opera literară *Împăratul muştelor* de William Golding aparţine genului epic.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi patru trăsături ale genului epic;
– să prezinţi detaliat două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat;
– să respecţi structura specifică tipului de compunere cerut;
– să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

7 Morfologia. Verbul

FIŞA NR. 1

VERBELE PREDICATIVE ŞI VERBELE NEPREDICATIVE (AUXILIARE, COPULATIVE)

1. Notează în dreptul enunţurilor de mai jos valoarea pe care o au verbele marcate (valoare predicativă – *p*, valoare copulativă – *c* sau valoare auxiliară – *a*).

- [ ] Eu *am* citit o carte interesantă.
- [ ] *Am* toate cărţile cu Harry Potter.
- [ ] Nu *voi* să te înspăimânt.
- [ ] *Voi* merge mâine la teatru.
- [ ] *Eşti* de milioane, băiete!
- [ ] Maşina *este* de 15.000 de euro.
- [ ] *Aş fi* mâncat o portocală.
- [ ] Vrei *să fii* mort după atâta muncă?
- [ ] Ne doream *să fi* terminat lucrarea.
- [ ] Trebuie doar *să fii* acolo.

2. Alcătuieşte o propoziţie cu verbul *a deveni* la un mod predicativ şi precizează ce fel de predicat formează.

.....

.....

3. a) Scrie câte un sinonim pentru verbul *a fi* din enunţurile următoare:

- Mama *este* la serviciu. .....
- *Era* odată un împărat. .....
- Noi *suntem* din Braşov. .....
- *Am fost* prin Bucureşti. .....
- Bunica *a fost* pe la noi. .....
- Pauza *este* zece minute. .....
- Cartea *este* cinci lei. .....
- Ieri *a fost* un accident groaznic. .....
- *E* iarnă. .....
- Mi-*e* sete. .....

b) Precizează valoarea verbului *a fi* din enunţurile de mai sus.

.....

4. Completează tabelul de mai jos.

Verbul	Modul	Timpul	Valoarea verbului *a fi*
voi fi scris			
să fi spus			
aş fi citit			
a fi mers			

5. a) Subliniază predicatele, menţionându-le felul.

- Harry Potter este protagonistul romanului. .....
- Noi suntem curioşi. .....

Scanned with OKEN Scanner

- Cărţile sunt pe masă. .....
- Mihai va fi campion. .....

b) Bifează enunţurile în care verbul *a fi* este copulativ.

6. Precizează valoarea morfologică a verbelor din enunţurile:

a) Ajunge atâta ceartă! .....
b) A ajuns inginer. .....
c) L-a ajuns chiar cu puţin înaintea liniei de sosire. .....
d) Unde vom ajunge dacă mergem pe aici? .....
e) Urmează-mă! .....
f) Va urma o lungă perioadă de recuperare. .....
g) Rămâne vreun elev corigent? .....
h) Dacă au rămas unde le-am spus, îi vom găsi. .....
i) Sunteţi acasă mâine? .....

7. Subliniază cu o linie predicatele nominale şi cu încă o linie verbele copulative din componenţa acestora.

Dionis făcea c-un creion un calcul matematic pe masa veche de lemn lustruit şi adesea surâdea. Surâsul său era foarte inocent, dulce l-am putea numi, şi totuşi de o profundă melancolie. Melancolia în vârsta lui este semnul caracteristic al orfanilor; el era orfan, o existenţă – cum sunt multe la noi – fără de speranţă şi, afară de aceea, determinat prin naştere la nepozitivism. În introducerea acestor şiruri am surprins unele din cugetările care-l preocupau în genere – şi c-un asemenea cap omul nu ajunge departe – şi mai cu seamă cel sărac – şi Dionis era un băiet sărac. Prin natura sa predispusă, el devenea şi mai sărac. Era tânăr – poate nici optsprezece ani – cu atât mai rău... ce viaţă-l aşteaptă pe el?... Un copist avizat a se cultiva pe apucate, singur... şi această libertate de alegere în elementele de cultură îl făcea să citească numai ceea ce se potrivea cu predispunerea sa sufletească atât de visătoare. Lucruri mistice, subtilităţi metafizice îi atrăgeau cugetarea ca un magnet – e minune oare că pentru el visul era o viaţă şi viaţa un vis? Era minune că devenea superstiţios?

(Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*)

FIŞA NR. 2

MODURILE PREDICATIVE/PERSONALE (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Completează tabelul:

Verbul	Modul	Timpul
văzuşi		
citisem		
să fi vrut		
muncim		
aş spune		
Nu vorbi!		
ar fi auzit		
desenau		

Scanned with OKEN Scanner

Verbul	Modul	Timpul
vom citi		
să construiască		
ar fi plecat		

2. Scrie formele verbului *a pleca* la toate timpurile modului indicativ, la persoana a doua singular.

.....

.....

.....

3. Scrie formele verbului *a întârzia* la persoana întâi singular, la:

a) modul conjunctiv

- prezent .....
- perfect .....

b) modul condiţional-optativ

- prezent .....
- perfect .....

4. Subliniază intrusul din seria următoare: *am mers, ar merge, a merge, aş fi mers.*

5. Analizează în tabel verbele la moduri predicative din textele următoare:

a) *Am pierdut obişnuinţa de a ţine un jurnal şi acum îmi vine greu să-l reiau. Din iunie, de la căderea Parisului, de când am renunţat să mai scriu (mi-era silă şi mai ales aveam un sentiment îngrozitor de inutilitate...) am mai încercat o singură dată, pe la sfârşitul lui octomvrie să reîncep, dar n-am avut destulă stăruinţă.*

(Mihail Sebastian, *Jurnal 1935-1944*)

b) *Îl întâlnesc azi-dimineaţă pe Cioran pe stradă.* (...)

Aş fi vrut, şi ar fi meritat, să însemnez cele două convorbiri mai lungi pe care le-am avut cu el în decemvrie. (Mihail Sebastian, *Jurnal 1935-1944*)

Verbul	Modul	Timpul	Persoana	Numărul	Funcţia sintactică

Scanned with OKEN Scanner

6. Bifează enunţurile corecte:

- ☐ Fii curajos!
- ☐ Vrei să nu fi lăsat deoparte.
- ☐ Nu fi fraier!
- ☐ Să fi acasă până la ora 9!
- ☐ Să fii terminat lucrarea, bine era.
- ☐ Poate să se fii rătăcit?
- ☐ Nu fii mai prejos!
- ☐ Nu fă multe compromisuri!
- ☐ N-ai grijă!
- ☐ Nu avea grijă!
- ☐ Nu desface cadoul încă!
- ☐ Nu desfă geamantanul!
- ☐ Mi-ar place o ciocolată caldă acum.
- ☐ Ţi-ar plăcea să vin cu voi?

7. Scrie în dreptul verbelor date locuţiunile verbale corespunzătoare:

- a plănui .....
- a observa .....
- a demasca .....
- a procura .....
- a muri .....
- a regreta .....

8. Indică un sinonim lexical neologic pentru locuţiunile următoare:

- a aduce la îndeplinire .....
- a se lăsa păgubaş .....
- a scoate peri albi .....
- a lua aminte .....

9. Scrie cinci reguli de funcţionare a unei maşini de spălat rufe, utilizând verbe la modul imperativ. Dacă e nevoie, documentează-te de pe internet sau din broşura de prezentare a unei maşini de spălat.

.....

.....

.....

.....

.....

FORME VERBALE NEPERSONALE

FIŞA NR. 3

MODUL INFINITIV. MODUL PARTICIPIU (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Subliniază cu o linie verbele la modul infinitiv şi cu două linii adjectivele provenite din verbe la participiu.

a) *A constatat dificultatea textului şi a realizat repede că o astfel de carte era departe de a fi ideală. (...) Cât despre fată, avea o dorinţă bruscă de a o citi, astfel încât nici nu încerca să înţeleagă. (...) Indiferent de motiv, foamea de a citi această carte era atât de intensă pe cât putea simţi un copil de zece ani.*

(Markus Zusak, *Hoţul de cărţi*)

Scanned with OKEN Scanner

b) *Cad una peste alta. Semnul negru mâzgălit pe rotundul alb orbitor, pe roşul gros ca o supă.*

Da, câte ceva îmi aminteşte adesea de ea şi, într-unul dintre nenumăratele mele portofele, i-am păstrat povestea pentru a o spune şi altora. Este una dintre nenumăratele pe care le port, fiecare în parte extraordinară. Fiecare fiind o încercare – o uriaşă încercare riscantă – de a dovedi că voi şi existenţa voastră umană meritaţi.

(Markus Zusak, *Hoţul de cărţi*)

2. Precizează modul şi timpul verbelor. Subliniază infinitivul cu care se construieşte fiecare formă verbală.

- va merge – .....
- ar citi – .....
- Nu vorbi! – .....

3. Precizează modul şi timpul verbelor. Subliniază participiul cu care se construieşte fiecare formă verbală.

- am cântat – .....
- va fi mers – .....
- să fi spus – .....
- ar fi citit – .....

4. Stabileşte funcţia sintactică a verbelor la modul infinitiv din exemplele:

A citi este o plăcere. .....
Avea dorinţa de a citi. .....
El poate citi. .....
Dorinţa lui este de a citi cartea. .....

5. Construieşte două propoziţii în care verbul *a cânta* să fie:

a) la modul participiu, cu funcţia de atribut;

.....

b) la modul infinitiv, cu funcţia de complement prepoziţional.

.....

FIŞA NR. 4

MODUL GERUNZIU

1. Subliniază verbele la modul gerunziu din textele următoare:

a) *...Auzi dumneata! pălărie nouă şi biletul! zice mamiţa, prefăcându-se foarte supărată.* (I.L. Caragiale, *D-l Goe...*)

b) *Haina-i măturând pământul*
Şi-o târăşte-abia, abia. (G. Coşbuc, *Iarna pe uliţă*)

2. Înlocuieşte construcţiile marcate, punând în casete verbul la modul gerunziu.

- *Fiindcă nu a ştiut* [ ] a luat nota patru.
- *Când am intrat* [ ] în clasă, am găsit cărţile pe jos.
- *Pe când trecea* [ ] strada, a văzut-o pe colega sa.
- *În timp ce mă uitam* [ ] la televizor, a sunat telefonul.

Scanned with OKEN Scanner

3. Scrie gerunziul verbelor de mai jos cu prefixul *ne-*, apoi cu adverbul *mai*, intercalat între prefix şi verb.

- a avea: *ne-*..... *nemai-*.....
- a fi: ....
- a scrie: ....
- a lua: ....

4. Alcătuieşte un text de cinci-şase rânduri, în care să foloseşti cel puţin trei verbe la modul gerunziu, pornind de la următoarea propoziţie:

Privind cerul înstelat, îmi imaginam (...)

.....
.....
.....
.....
.....
.....

5. Explică valoarea stilistică a gerunziilor din versurile:

Şi ca nouri de aramă şi ca ropotul de grindeni,
Orizontu-ntunecându-l, vin săgeţi de pretutindeni,
Vâjâind ca vijelia şi ca plesnetul de ploaie...
Urlă câmpul şi de tropot şi de strigăt de bătaie. (M. Eminescu, *Scrisoarea III*)

.....
.....

FIŞA NR. 5

MODUL SUPIN

1. Subliniază verbele la modul supin din textele de mai jos.

a) – *Iaca, poate să aveţi nevoie de tăiet vreun lemn pentru foc ori pentru altceva.*
(C. Hogaş, *Pe drumuri de munte*)

b) – *Tu, Harap-Alb, rămâi aici într-însa toată ziua şi iaca ce ai de făcut...*
(I. Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*)

2. Înlocuieşte fragmentele marcate din enunţurile date cu verbe la modul supin, după modelul:

A făcut o greşeală ***care nu poate fi iertată.*** [***de neiertat***]

a) A citit o carte ***care nu a putut fi înţeleasă.*** [ ]
b) Prăpastia este aşa de adâncă ***cum nu se poate închipui.*** [ ]
c) Umbla tot timpul ***să copieze*** [ ] tema.
d) A venit ***să culeagă*** [ ] mere.
e) A pus rufele ***să se usuce.*** [ ]

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 6

UTILIZĂRI SINTACTICE ALE FORMELOR VERBALE NEPERSONALE

1. Subliniază verbele la moduri nepersonale, menţionând modul şi funcţia sintactică:

	Modul	Funcţia sintactică
a) ▪ A citi este plăcut. ▪ Hotărârea lui este de a pleca. ▪ Decizia de a rămâne m-a bucurat. ▪ Nu pot merge în excursie. ▪ Sunt gata de a încerca. ▪ A plecat fără a saluta. ▪ A venit până a nu sosi tata.		
b) ▪ Se aude tunând. ▪ Cerul părea fumegând. ▪ Cafeaua aburind mă îmbia. ▪ El aude tunând. ▪ S-a plictisit aşteptând. ▪ Căţelul mergea şchiopătând. ▪ Plimbându-mă prin parc, te-am zărit.		
c) ▪ De citit este util. ▪ Lecţia este de învăţat. ▪ Maşina de cusut e utilă. ▪ Am terminat de citit. ▪ M-am plictisit de privit. ▪ Am sosit pe înserat.		

2. Analizează morfosintactic verbele la moduri nepersonale din enunţurile:

a) *Haina-i măturând pământul*
Şi-o târăşte-abia, abia. (G. Coşbuc, *Iarna pe uliţă*)

.....

.....

b) — *Iaca, poate să aveţi nevoie de tăiet vreun lemn pentru foc.*
(C. Hogaş, *Pe drumuri de munte*)

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

3. Completează tabelul:

	Verbul regent	Funcţia sintactică a cuvântului subliniat
Eroul poate câştiga.		
S-a plictisit de aşteptat.		
Am plecat până a nu răsări soarele.		
Ajungând acasă, s-a odihnit.		
Nu vin la şcoală fără a face tema.		
A plâns de supărat.		
Se antrenează pentru a reuşi.		

Propuneri de itemi pentru evaluare

Verbul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

- **Se dă textul:**

După ce vorbi aşa, Sfânta Vinere se duse la un scrin ferecat din toate părţile şi scoase din el un fluieraş mic-micuţ.

— Vezi tu fluieraşul ista, grăi către Petru, mi l-a dat un moş bătrân de când eram tânără. Cine aude sunetul acestuia, acela doarme... doarme... până ce nu-l mai aude. Tu să iei fluieraşul şi să tot cânţi din el cât vei fi în Împărăţia Zorilor. Nimic nu te va atinge căci toată lumea va dormi.

Petru spuse acuma în ce cale a pornit şi ce treabă cearcă. Sfânta Vinere se bucura şi mai tare. N-au mai stat mult de vorbă... (I. Slavici, *Zâna Zorilor*)

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F În text există un verb copulativ şi trei verbe auxiliare.

b. A / F Verbele din text sunt doar la modul indicativ şi conjunctiv.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU În construcţia *Petru spuse acuma.* verbul este la timpul mai-mult-ca-perfect.

b. DA / NU În text nu există verbe la moduri nepersonale.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT În ultima propoziţie se găseşte o locuţiune verbală.

b. CORECT / INCORECT Verbul din propoziţia *Cât vei fi în împărăţia Zorilor.* are funcţia de predicat verbal.

Scanned with OKEN Scanner

B. Itemi de tip pereche

- **Se dă textul:**

Noaptea căzuse peste sat. Vreun câne mai lătra la lună. Colo, pe la răsăritul Găinuşii, ţipete răguşite, deznădăjduite răniră deodată liniştea adâncă. Se auziră câteva trosnituri puternice, plânsete înfundate ş-apoi un tropot înfundat de copite, ce se-ndepărta, deşteptând depărtările adormite.

(I. Agârbiceanu, *Hoţul*)

Scrie în spaţiul liber din stânga litera corespunzătoare analizei verbului marcat:

..... *căzuse*	a. indicativ, perfect simplu
..... *răguşite*	b. gerunziu
..... *se auziră*	c. indicativ, mai-mult-ca-perfect
..... *deşteptând*	d. indicativ, imperfect
..... *lătra*	e. adjectiv provenit din participiu
	f. supin.

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Se dă textul:**

De-aceea le-am lăsat şi eu pe fete [1]/ să râdă, [2]/ până li s-a duce gura la ureche, [3]/ şi pândind vreme [4]/ pe când şed ele plecate [5]/ şi dau pânza prin apă la ghilit, [6]/ fac ţuştiu! din baltă, [4]/ ş-o ieu la sănătoasa; [7]/ şi aşa fugeam de tare pe prund, [8]/ de săreau pietrele, [9]/ pe care le stârneam cu picioarele [10]/ cât mine de sus. [9]/

(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. Verbul *a lăsa* din propoziţia 1 este la timpul:
a) prezent; b) perfect compus; c) perfect simplu.

2. În propoziţia 2 verbul este la modul:
a) condiţional-optativ; b) conjunctiv; c) indicativ.

3. Verbul *pândind* din propoziţia 4 este:
a) predicativ; b) nepredicativ.

4. Verbul *a avea* din structura *am lăsat* are valoare:
a) copulativă; b) predicativă; c) auxiliară.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

1. Verbele la modurile nepersonale ..... sunt predicate verbale.

2. În propoziţiile:
- *El a ajuns doctor.*
- *Maria a ajuns acasă.*
- *Ajunge cât am învăţat.*

verbul *a ajunge* are următoarele valori:

a) ....., b) ....., c) ..... .

Scanned with OKEN Scanner

3. În propoziţiile:
- *Maria este la film.*
- *Maria este harnică.*

predicatele sunt: a) ....., b) .....,
iar verbul *a fi* are următoarele valori: a) ....., b) ..... .

4. În enunţurile:
- *El a citit nuvela.*
- *A citi este frumos.*

cuvântul *a* are următoarele valori morfologice:
a) ....., b) ..... .

5. Subliniază formele verbale corecte:
- Se înşeală/înşală cine crede asta.
- Nu îngădui/îngăduiesc nimănui să mă mintă.
- Elevul care a lipsit copie/copiază notiţele.
- Ea aşază/aşează cărţile în bibliotecă.

6. Scrie formele corespunzătoare următoarelor verbe:

a) *a continua*, pers. I, sg. şi pl., indicativ prezent: .....
b) *a agrea*, pers. a III-a, sg. şi pl., indicativ prezent: .....
c) *a împrăştia*, pers. I şi a II-a sg., indicativ prezent şi perfect simplu:
.....
d) *a citi*, pers. I şi a III-a sg., indicativ, perfect simplu:
.....

7. Explică, în 2-3 enunţuri, rolul stilistic al verbelor din textul narativ următor:

Of, şi după multe asemenea nopţi de chin, într-o zi, din plumburiu, cerul se face albăstrui, gheţurile se umflă şi trosnesc şi p-ormă curg sloiuri – şi acum, kir Iani, să te ţii! Sloiurile vin mugind şi se încalecă, şi trosnesc, şi căpitanul aleargă pe punte, cu capul gol, scăldat în sudori, aburind ca un ceaun pus la fiert, şi strigă deznădăjduit.

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

.....
.....
.....
.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Scrie un monolog de cel puţin 150 de cuvinte în care să-ţi imaginezi că o floare dintr-un parc îl roagă pe un adolescent să nu o rupă, justificând rugămintea prin două argumente. Foloseşte în compunerea ta cel puţin două verbe la modul imperativ, pe care le vei marca prin subliniere.

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

Scanned with OKEN Scanner

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

   .....

   .....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

   .....

   .....

TEST STADIAL NR. 6

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I (*60 de puncte*)

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Dar tare mi-ar fi plăcut să stau puţin de vorbă cu Phoebe. Păcat că n-o cunoaşteţi, nu cred c-aţi văzut niciodată o fetiţă mai frumoasă sau mai isteaţă ca ea. E isteaţă foc! Vreau să spun că, de când a început să meargă la şcoală, a luat mereu numai note mari pe toată linia. (...) Dar ar trebui s-o cunoaşteţi pe Phoebe. Are păr roşu, cam cum avea Allie, şi vara îl poartă foarte scurt. Şi îl dă după urechi. Are urechi mici şi frumoase. Iarna îl lasă să crească, şi uneori mama îi face codiţe, alteori îl poartă aşa, pe spate. Dar e frumos oricum. Are numai zece ani. E cam ţâr, ca mine, dar e frumoasă şi-i stă bine pe patine cu rotile. M-am uitat odată, de la fereastră, cum trecea Fifth Avenue ca să se ducă în Central Park, şi era, aşa cum vă spuneam, genul de fată căreia îi stă bine pe patine cu rotile. Sunt sigur că v-ar plăcea. Vreau să spun că, dacă-i vorbeşti despre ceva, înţelege exact ce vrei să spui. Adică poţi s-o iei oriunde. Dacă, de pildă, o duci la un film prost, îşi dă imediat seama că-i prost. Şi dac-o duci la unul bun, îşi dă seama că-i bun. Odată, D.B. şi cu mine am dus-o să vadă un film francez: „Nevasta brutarului" cu Raimu. A distrat-o grozav. Dar filmul ei preferat e „39 de trepte", cu Robert Donat. Ştie tot filmul pe dinafară, pentru că am dus-o să-l vadă de vreo zece ori. Şi uite, de exemplu, când Donat, încercând să se ascundă de poliţişti şi aşa mai departe, ajunge la ferma aceea din Scoţia, Phoebe întreabă în gura mare, în acelaşi timp cu scoţianul din film: „Poţi înghiţi scrumbia?" Ştie tot dialogul pe dinafară. Şi când profesorul din film, care de fapt e un spion neamţ, ridică degetul mic, căruia îi lipseşte o parte din falangă, ca să i-l arate lui Robert Donat, Phoebe i-o ia înainte şi ridică degetul ei mic şi mi-l bagă sub nas pe întuneric. E grozavă. V-ar plăcea. Singurul ei cusur este că uneori e puţin prea sentimentală. E foarte sensibilă pentru un copil. Zău că e. Şi ştiţi ce mai face? Scrie întruna cărţi, numai că le lasă la jumătate. Toate sunt despre o puştoaică pe care o cheamă Hazel Weatherfied – dar Phoebe scrie „Hazle". Hazle Weatherfield e o fetiţă-detectiv. La început s-ar părea că e orfană, dar taică-su tot apare mereu din senin şi e

Scanned with OKEN Scanner

întotdeauna „un domn înalt, frumos şi are vreo 20 de ani". Povestea asta mă distrează grozav! Phoebe! Jur că v-ar plăcea şi dumneavoastră. Era deşteaptă chiar şi când era numai de-o şchioapă! Când era mică, mică de tot, şi mă duceam cu Allie în parc, o luam cu noi, mai ales duminica. Allie avea o barcă cu pânze şi-i plăcea duminica să se joace cu ea pe lac. O luam şi pe Phoebe cu noi. Îşi punea mănuşi albe şi mergea între noi ca o doamnă adevărată. Şi când discutam câte ceva cu Allie, despre vreun lucru, aşa, în general, Phoebe asculta. Câteodată uitam de ea, că era tare mititică, dar ne amintea imediat că-i cu noi. Ne întrerupea, dându-i lui Allie sau mie un ghiont, şi ne spunea: „Cine? Cine a spus asta? Bobby sau doamna?" Şi noi îi spuneam cine şi ea făcea: „Aha!" şi pe urmă continua să asculte şi aşa mai departe. Şi pe Allie îl distra Phoebe! Adică vreau să spun că şi Allie era topit după ea. Acum are zece ani şi nu mai e chiar atât de mică, dar toţi sunt nebuni după ea, toţi cei care au cap.

(J.D. Salinger, *De veghe în lanul de secară*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Verbul *a început* este la modul condiţional-optativ.

b) **A / F** Valoarea morfologică a cuvântului *filmul ei preferat* este de adjectiv provenit din verb la participiu. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Seria care conţine numai verbe predicative este:
  a) vreau, distrează; b) e (isteaţă), să stau; c) are, ar (trebui).
- Structura *e foarte sensibilă* reprezintă:
  a) un predicat verbal; b) un predicat nominal;
  c) predicat verbal + complement circumstanţial de mod. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare:

.....	*ar fi plăcut*	A. indicativ, perfect compus
.....	*avea*	B. condiţional-optativ, prezent
.....	*a început*	C. indicativ, imperfect
		D. condiţional-optativ, perfect

(6 puncte)

4. Verbele *încercând* şi *(era) topit*, sunt, pe rând, la modul ..... şi ..... . ***(6 puncte)***

5. Alcătuieşte trei enunţuri în care verbul *a povesti* să fie la:

a) modul supin, complement direct .....

b) modul infinitiv, subiect .....

(6 puncte)

B. 6. Stabileşte ordinea logică şi temporală a următoarelor idei ale textului, apoi notează doar cifrele corespunzătoare în casetele de mai jos: ***(6 puncte)***

1. Phoebe este o fetiţă frumoasă şi isteaţă, cu note mari la şcoală.
2. Când era mică de tot, mergea cu fraţii ei în parc, ascultând cu atenţie discuţia dintre ei.

Scanned with OKEN Scanner

3. Uneori e prea sensibilă.
4. Înţelege exact ce vrei să-i spui.
5. Încearcă să scrie cărţi, dar le lasă neterminate.
6. Are părul roşu împletit în codiţe şi îi stă bine pe role.
7. Ştie pe dinafară tot dialogul din filmul preferat.
8. Toţi cei care o cunosc sunt nebuni după ea.
9. Când o duci la un film, îşi dă seama dacă e bun sau nu.

7. Explică, în 2-3 enunţuri, rolul stilistic al verbelor la timpul prezent din textul citat.

.....
.....
..... ***(6 puncte)***

8. Transcrie din text un scurt fragment în care se precizează vârsta lui Phoebe.

..... ***(6 puncte)***

9. Numeşte mijlocul de caracterizare a personajului din cel de-al doilea enunţ al textului dat.

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificaţia fragmentului *Toţi sunt nebuni după ea, toţi cei care au cap.* ***(6 puncte)***

.....
.....
.....
.....
.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să caracterizezi personajul Phoebe din textul dat. În compunerea ta, trebuie:

– să prezinţi două trăsături ale personajului ales, prin valorificarea textului dat;

– să ilustrezi două modalităţi de caracterizare a personajului ales, prin câte o secvenţă comentată;

– să ai un conţinut adecvat cerinţei;

– să respecţi precizarea privind numărul de cuvinte.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

8 Substantivul. Articolul

FIȘA NR. 1

SUBSTANTIVE COMUNE. SUBSTANTIVE PROPRII. GENUL ȘI NUMĂRUL SUBSTANTIVELOR. SUBSTANTIVE COLECTIVE. SUBSTANTIVE DEFECTIVE (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

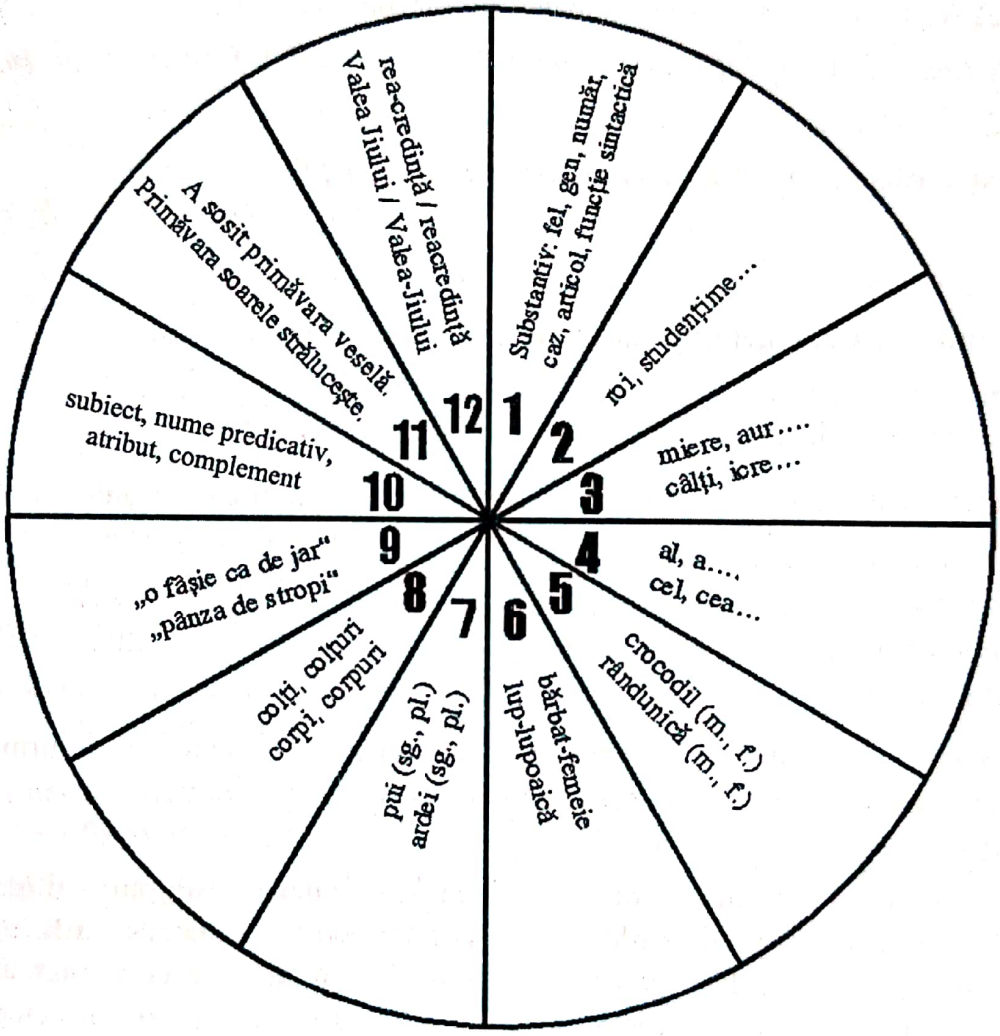

1. Studiind cu atenție exemplele date, identifică și denumește particularitățile vizate de ele. Le vei regăsi în exercițiile propuse la acest capitol. Ordinea lor este arbitrară.

1. Analiza gramaticală a substantivului
2. .....
3. .....
4. .....
5. .....
6. .....
7. Substantiv cu aceeași formă la sg. și pl.
8. .....
9. .....
10. .....
11. .....
12. .....

Scanned with OKEN Scanner

2. Subliniază varianta corectă:

bestseller/best-seller
bunăvoință/bună-voință
sud est/sud-est
extra-fin/extrafin
portavion/port-avion
radio-jurnal/radiojurnal
reacredință/rea-credință
stea-de-mare/stea de mare

Făt Frumos/Făt-Frumos
Șerban-Vodă/Șerban Vodă
Vârful cu dor/Vârful cu Dor
Africa Centrală/Africa-Centrală
Curtea de Argeș/Curtea-de-Argeș
Valea-Jiului/Valea Jiului
Carul-mic/Carul-Mic
Sfarmă-Piatră/Sfarmă Piatră

3. Explică scrierea cu majusculă a substantivelor marcate:

- *Tu te lauzi că **Apusul** înainte ți s-a pus?* (M. Eminescu, *Scrisoarea III*)

.....

- *Știi una, moș Luca... **Găinușa**-i spre asfințit, **Rariștele** de-asemine...* (I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

4. Scrie forma de dativ-genitiv a următoarelor substantive compuse:

- drum-de-fier .....
- ciuboțica-cucului .....
- Târgu Jiu .....
- Valea Prahovei .....

5. Alcătuiește câte un enunț cu forma de plural a următoarelor substantive compuse:

- *prim-ministru*: .....
- *ardei iute*: .....
- *vagon-cisternă*: .....
- *Făt-Frumos*: .....

6. Marchează prin subliniere forma corectă/formele corecte a/ale următoarelor substantive. Consultă, dacă e nevoie, *Dicționarul ortografic, ortoepic și morfologic al limbii române* (2005)!

tumoare – tumoră	adaus – adaos	flanelă – flanea	filigram – filigran
container – conteiner	glonte – glonț	perină – pernă	măceș – măcieș
adopție – adopțiune	petic – petec	sandală – sanda	agreere – agreare
echinox – echinocțiu	lăcaș – locaș	chiftea – piftea	computer – compiuter

7. Scrie formele de plural ale următoarelor substantive:

copertă ..... cătun ..... coală ..... căpșună .....

8. Alcătuiește enunțuri cu formele de plural ale următoarelor substantive:

- arc

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

- calcul

.....

.....

- centru

.....

.....

- cilindru

.....

.....

- colţ

.....

.....

- corp

.....

.....

9. Subliniază, în textul dat, substantivele cu aceeaşi formă la singular şi la plural.

Doamna învăţătoare ne-a deschis ochii spre lume. La umbra teiului din curtea şcolii, noi, puii ei, ascultam vrăjiţi poveşti cu tâlc. Le-am spus şi eu fabula cu ariciul şi ardeiul cel uriaş, auzită de la unchiul meu.

10. Scrie câte cinci exemple de substantive defective de singular şi de substantive defective de plural şi alcătuieşte enunţuri cu câte unul dintre ele.

.....

.....

.....

11. Scrie câte două substantive colective derivate cu sufixele:

- *-et* .....
- *-ărie* .....
- *-iş* .....
- *-işte* .....
- *-ime* .....

12. Scrie câte un substantiv corespunzător adjectivelor:

atroce	perfect	curat .....
bun	speculativ	asiduu .....

13. Scrie numele de locuitori corespunzătoare următoarelor toponime:

Braşov	Baia-Mare	Bacău .....
Londra	Praga	Mangalia .....
Moscova	Budapesta	Paris .....

Scanned with OKEN Scanner

14. Construiește enunțuri cu locuțiunile substantivale provenite din următoarele locuțiuni verbale:

- a trece cu vederea

.....

- a-(i) părea rău

.....

- a nu băga de seamă

.....

- a-și bate joc

.....

- a lua în primire

.....

FIȘA NR. 2

CAZURILE ȘI FUNCȚIILE SINTACTICE ALE SUBSTANTIVELOR. CORELAREA FUNCȚIEI SINTACTICE CU CAZUL MORFOLOGIC (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Transcrie substantivele, precizându-le funcția sintactică:

a) *Noi ne-am scris sufletul*
Pe frunze...
Codrule,
Dă-mi toate frunzele tale
Să cânt cu ele. (Marin Sorescu, *Foaie verde*)

b) *Se vede că acesta-i prăpădenia apelor, vestitul Setilă, fiul secetei, născut în zodia rațelor și împodobit cu darul suptului.* (I. Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. Precizează cazurile substantivelor cu funcție de atribut din enunțurile de mai jos:

- Mihaela va fi câștigătoarea *competiției.* .....
- Codrul este frate *românului.* .....
- Prietenului lui Ion, *George*, îi este frică de câini. .....
- Nu îmi plac filmele *cu actori* necunoscuți. .....

Scanned with OKEN Scanner

3. Construieşte enunţuri după cerinţele:

– atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv propriu, masculin;

.....

– atribut substantival genitival, exprimat prin substantiv comun, defectiv de plural;

.....

– atribut substantival în dativ, fără prepoziţie, exprimat prin substantiv comun.

.....

4. Menţionează funcţia sintactică şi cazul substantivelor marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
Se zăreşte *o fântână*.		
Atitudinea lui rămâne, totuşi, *un mister*.		
Plecarea lui *din localitate* ne-a uimit.		
Nu-mi ajung *banii*.		
Mi-e *milă* de animalele bolnave.		
Rămăsese ţintuit *locului*.		
Pe sora lui, *Maria*, am remarcat-o la teatru.		
N-am rezistat *tentaţiei*.		
El ajunsese a ne fi *un* real *sprijin*.		
Aniversarea Cristinei mi-a rămas *în amintire*.		
Miroase pretutindeni *a trandafiri*.		
Nu te supăra, *prietene*!		

5. Construieşte enunţuri respectând următoarele cerinţe:

a) complement circumstanţial de timp / substantiv comun în acuzativ fără prepoziţie:

.....

b) complement indirect / substantiv în dativ care să determine un adjectiv:

.....

c) subiect / substantiv provenit din numeral cardinal:

.....

d) complement circumstanţial de loc / substantiv comun în acuzativ fără prepoziţie:

.....

e) atribut substantival genitival / substantiv propriu:

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 3

ARTICOLUL HOTĂRÂT, NEHOTĂRÂT, GENITIVAL, DEMONSTRATIV (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Transcrie substantivele din textul următor, menționând felul articolului:

O pasăre își îndreaptă zborul său rătăcitor peste sălbăticia și tăcerea de mormânt a locurilor acestora... Rareori, numai albastrul limpede al cerului subțire se pătează de un punct negru; e un vultur prădalnic care ocolește, poate, din înălțimile văzduhului vreo sprințară veveriță... (C. Hogaș, *Pe drumuri de munte*)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. Subliniază cu o linie articolele genitivale și cu două linii articolele demonstrative din textele următoare:

a) *Un sultan dintre aceia ce domnesc peste vro limbă,*
Ce cu-a turmelor păşune a ei patrie ş-o schimbă,
La pământ dormea ţinându-şi căpătâi mâna cea dreaptă.
(Mihai Eminescu, *Scrisoarea III*)

b) *Am cutreierat locurile cunoscute, în care au rămas vii pentru sufletul meu întâmplările luminoase ale copilăriei.* (M. Sadoveanu, *Domnu Trandafir*)

c) *Lăsară din nou frânghia și scoaseră și pe fata cea mijlocie cu o scrisoare în care o hotăra Prâslea de soție fratelui celui mijlociu.* (P. Ispirescu, *Prâslea cel Voinic*)

FIȘA NR. 4

VALORI EXPRESIVE ALE SUBSTANTIVULUI

1. Transcrie structurile care reprezintă figuri de stil exprimate prin substantive. Numește figurile de stil respective.

a) *În grădina-n care scriu*
Cerne aur argintiu
O fâşie ca de jar
Spânzurată-ntr-un arţar. (T. Arghezi, *Creion*)

b) *Era ploaie. Venea împotriva noastră ca un paianjeniș. În curând sticlea în mărgele oblice... și pânza de stropi ne învălui brusc.*
(M. Sadoveanu, *Împărăția apelor*)

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....

.....

.....

2. Construieşte trei enunţuri în care substantivul *ploaia* să aibă valoare stilistică de personificare, de comparaţie şi de metaforă.

.....

.....

.....

Propuneri de itemi pentru evaluare
Substantivul. Articolul

- **Se dă textul:**

Pornesc spre casa bunicilor în trăsura comandată de tata. Se cunoaşte! Un muscal numai de catifea, ca un mitropolit cu şapcă, obraji de duduie, bici galben ca de aur, roţi cu ochelari de cauciuc, perne moi, covoraş la picioare şi cai negri, cu coamă şi coade lungi de fată care s-a lăut. Dar sunt armăsari, fiindcă numai armăsarii pot fugi cu atâta străşnicie năzdrăvană. Unul dintre copii ar vrea să vadă luceferii de foc, care s-aprind în mers pe pieptul armăsarilor. Dar copiii stau pe scăunaş, cu spatele la muscal, nas în nas cu ochii mamei.* (Ionel Teodoreanu, *În casa bunicilor*)

* *s-a lăut* (reg.) = *s-a spălat*

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Cuvântul *străşnicie* are valoare gramaticală de substantiv.

b. A / F Substantivul *armăsar* s-a format prin derivare.

c. A / F Substantivul *mitropolit* desemnează un rang bisericesc.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Substantivul *catifea* este folosit în text cu sens propriu.

b. DA / NU În prima propoziţie toate substantivele sunt articulate cu articol hotărât.

c. DA / NU Pluralul articulat al sintagmei *cai negri* este *caii negrii*.

Scanned with OKEN Scanner

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Substantivul *bunici* aparţine familiei lexicale a cuvântului de bază *bun*.

b. CORECT / INCORECT Substantivul *catifea* este articulat cu articolul hotărât *a*.

B. Itemi de tip pereche

Scrie în spaţiul liber din stânga litera corespunzătoare funcţiei sintactice a substantivului respectiv din dreapta:

..... *armăsarii*	a. atribut substantival genitival
..... *ca de aur*	b. complement circumstanţial de mod
..... *luceferii*	c. atribut substantival prepoziţional
..... *pe pieptul*	d. complement circumstanţial de loc
..... *mamei*	e. subiect
	f. complement direct

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. Forma incorectă a substantivului *tata* la genitiv şi dativ este:
a) tatei; b) tatii; c) lui tata.

2. În enunţul *Dar sunt **armăsari**...*, cuvântul marcat are funcţia sintactică de:
a) subiect; b) nume predicativ; c) complement direct.

3. Sintagma *luceferii de foc* are valoare stilistică de:
a) metaforă; b) epitet; c) personificare.

4. În exemplele *plin **ochi**, supărat **foc***, cuvintele marcate sunt:
a) adverbe; b) substantive; c) adjective.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile punctate cu informaţiile corecte:**

1. Sinonimul contextual al substantivului *duduie* este ..... .

2. Substantivele *covoraş* şi *scăunaş* s-au format prin ..... cu ..... .

3. Substantivul *aur* este defectiv de ....., iar substantivul *ochelari* este defectiv de ..... .

Scanned with OKEN Scanner

4. A doua comparaţie din text este ..... .

5. Substantivul *duduie* are la genitiv-dativ forma ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Transcrie o enumeraţie din text. ..... .

2. Ilustrează în trei enunţuri polisemia substantivului *casă*.

.....

.....

.....

3. Explică scrierea cu trei „i" a substantivului *copiii*.

.....

4. Construieşte două propoziţii în care substantivul *trăsură* să aibă funcţia sintactică de:

- atribut substantival genitival;

.....

- atribut substantival prepoziţional.

.....

5. Construieşte un enunţ în care substantivul *piept* să aibă sens figurat.

.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Imaginează-ţi că locuieşti în Ţara Prieteniei şi că oraşele poartă numele valorilor ce au legătură cu prietenia. (De exemplu: *Sinceritate*)

a) Prezintă, în cel puţin 150 de cuvinte, o călătorie prin această ţară.

b) Desenează o hartă a Ţării Prieteniei şi scrie pe ea numele a cel puţin cinci oraşe.

Observaţie. Vei rezolva acest exerciţiu pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 7

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Spectacolul O noapte furtunoasă, *pus în scenă la Teatrul Naţional „Marin Sorescu" din Craiova, în regia lui Mircea Cornişteanu, este o imagine vie a lumii lui I.L. Caragiale.*

În contextul Anului Caragiale – în 2012 se împlinesc 100 de ani de la moartea dramaturgului şi 160 de ani de la naştere – multe dintre teatrele din România au produs sau au în pregătire spectacole după piesele lui. În această serie de montări dedicate lui Caragiale se numără şi spectacolul O noapte furtunoasă, *de la Sala Mare a Teatrului Naţional „Marin Sorescu" din Craiova, în regia lui Mircea Cornişteanu, care se află la cea de-a cincea versiune scenică după acest text. „Intenţionez să fac ceva complet diferit, ca distribuţie şi ca viziune. (...) În cel la care lucrez acum, povestea are loc în zilele noastre, pline de Jupâni Dumitrache, Vete, Chiriaci, Spiridoni, ca să nu mai zic de Ipingeşti", povestea regizorul înainte de premieră. Iar gândul şi-l materializează într-o poveste desprinsă din lumea lui Caragiale şi aşezată în lumea noastră, de mici îmbogăţiţi, în care mahalaua plină de poezie a sfârşitului de secol XIX se transformă în mahala de început de secol XXI, manelizată şi plină de kitsch. Decorul Liei Dogaru reproduce interiorul unei curţi de viluţă, împrejmuită cu un gard de fier negru, uriaş, dincolo de care nu se vede nimic – ironie directă la adresa prostului gust al noilor „apropitari". (...) Spectacolul se deschide cu un moment bine gândit, în care jupân Dumitrache, în camera lui, ascultă o emisiune de tip „cancan", la radio. Iar tensiunea şi misterul pe care le creează regia – ce mizează de-a lungul întregii montări exact pe efectul stârnit de plăcerea de a arunca un ochi, prin geam, în intimitatea unei locuinţe – se pierd şi se câştigă, de la o scenă la alta, în funcţie, mai ales, de interpretarea actorilor. (...)*

Bine gândită este scena împăcării între Veta şi Chiriac (Cătălin Băicuş), în care ea stă sus, la fereastră, iar el e afară, în faţa uşii. (...) La fel de inteligent este gândită şi scena în care intră în poveste Rică Venturiano, într-o pelerină de ploaie galbenă, George Albert Costea reuşind o construcţie interesantă a unuia dintre cele mai complicate personaje ale lui Caragiale. Momentul în care, cocoţat pe schele, se înregistrează pe reportofon, povestindu-şi toată păţania, este unul dintre cele mai bine susţinute din întregul spectacol. Iar deznodământul, în care tânărul Rică, atât de discrepant construit în opoziţie cu Ziţa, fuge mâncând pământul, cu Ziţa pe urmele lui, când i se hotărăşte nunta, este probabil cea mai puternică idee regizorală a acestei montări, care, altminteri, nu oferă mari surprize.

Spectacolul de la Craiova este un gest necesar, cu atât mai mult în cadrul Anului Caragiale, în primul rând pentru că, pe de o parte, dezvăluie modul în care Caragiale reflectă lumea actuală şi, pe de altă parte, despre felul în care lumea actuală îl „citeşte" pe Caragiale.

(Cronică de teatru, *Caragiale şi noua mahala* în *https://adevarul.ro/cultura/teatru/cronicA-teatru-caragiale-noua-mahala-1_50acae0b7c42d5a66388346f/index.html*)

Scanned with OKEN Scanner

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Substantivul (*spectacolul*) *de la Craiova* are funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc.

b) **A / F** În fragmentul *Povestea regizorul înainte de premieră,* toate substantivele sunt articulate. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Seria care conţine numai substantive în cazul nominativ (selectate din ultimul paragraf) este:
  a) modul, felul; b) de la Craiova, pe Caragiale; c) spectacolul, un gest.
- În exemplele *Caragiale reflectă lumea.* şi *Lumea actuală îl „citeşte" pe Caragiale.* substantivul *lumea* este:
  a) subiect, în ambele exemple;
  b) subiect – în prima situaţie, complement direct – în a doua situaţie;
  c) complement direct – în prima situaţie, subiect – în a doua situaţie. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare:

..... *dramaturgului*	A. cazul dativ, complement indirect
..... *lui Caragiale*	B. cazul acuzativ, complement prepoziţional
..... *de poezie*	C. cazul acuzativ, atribut
	D. cazul genitiv, atribut

(6 puncte)

4. În structura *este o imagine vie a lumii,* cuvintele subliniate au valoare morfologică de ..... şi de ..... . ***(6 puncte)***

5. Construieşte un enunţ în care substantivul *construcţie* să fie nearticulat, la numărul plural şi să aibă funcţia sintactică de nume predicativ. ***(6 puncte)***

.....

B. 6. Selectează, din textul citat, şase substantive din câmpul lexical al teatrului. ***(6 puncte)***

7. Scrie câte un enunţ în care să prezinţi următoarele informaţii din textul dat:

a) numele teatrului din Craiova în care a fost pus în scenă spectacolul *O noapte furtunoasă*;

.....

b) cu ce ocazie a fost pusă în scenă comedia *O noapte furtunoasă.*

..... ***(6 puncte)***

8. Transcrie, din textul dat, un enunţ în care este prezentat începutul spectacolului.

.....

..... ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

9. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

• Cea de-a cincea versiune a spectacolului **este / nu este** diferită de celelalte în privinţa distribuţiei şi a viziunii.

Justificare: .....

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 3-5 rânduri (30-50 de cuvinte), folosirea substantivelor proprii la plural din fragmentul: *„În cel la care lucrez acum, povestea are loc în zilele noastre, pline de Jupâni Dumitrache, Vete, Chiriaci, Spiridoni, ca să nu mai zic de Ipingeşti”, povestea regizorul înainte de premieră.* ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează un articol pentru revista şcolii, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinţi un spectacol de teatru la care ai participat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

• Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

9 Pronumele

FIȘA NR. 1

PRONUMELE PERSONAL. PRONUMELE DE POLITEȚE.
PRONUMELE REFLEXIV (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Completează tabelele următoare, scriind în casete pronumele personale potrivite:

Pers. I	Singular	Plural
N		
Ac.		
D		
G	–	–
V	–	

Pers. a II-a	Singular	Plural
N		
Ac.		
D		
G	–	–
V		

Pers. a III-a	Masculin		Feminin	
	Singular	Plural	Singular	Plural
N				
Ac.				
D				
G				
V	–	–	–	–

2. Precizează funcţia sintactică şi cazul pronumelor personale marcate:

Enunţul	Funcţia sintactică	Cazul
▪ *El* citeşte.	.....	.....
▪ Câştigătorul este *el*.	.....	.....
▪ Elevul, *el*, citeşte.	.....	.....
▪ N-am mai văzut o fată *ca tine*.	.....	.....
▪ Florile sunt *pentru tine*.	.....	.....
▪ Am văzut-*o* la teatru.	.....	.....
▪ Vorbea mereu *despre tine*.	.....	.....
▪ Venea *dinspre voi*.	.....	.....
▪ A sosit la şcoală *după noi*.	.....	.....
▪ El vorbeşte *ca tine*.	.....	.....
▪ *I*-am adus cadoul.	.....	.....
▪ Maria este nepoata *dânsei*.	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

Enunţul	Funcţia sintactică	Cazul
▪ Vorba nu *mi*-ai ascultat.	.....	.....
▪ Vocea *ei* era blândă.	.....	.....

3. Analizează morfologic şi sintactic pronumele personale (şi pronumele de politeţe) din textele următoare:

a) *Ce-ar zice el... o ştiu – şi eu îţi zic:*
Privind în ochii-ţi n-ar zice nimic.
(M. Eminescu, *O, de ai şti cum şoapta ta divină*)

b) *Alături teiul vechi mi se deschise:*
Din el ieşi o tânără crăiasă,
Pluteau în lacrimi ochii-i plini de vise,
Cu fruntea ei într-o maramă deasă.
(M. Eminescu, *Fiind băiet păduri cutreieram*)

c) — *Dă, Măria Ta, răspund eu râzând, cum să rămâie? Eu vorba nu mi-o iau înapoi. Iapa-i peste drum.* (M. Sadoveanu, *Iapa lui Vodă*)

d) — *Am numărat, dragul meu, ş-am văzut că dumneata ţi-ai oprit făgăduiala. În loc de o mie de lei, am găsit nouă sute. Şi bine ai făcut, căci era dreptul dumitale.*
(*Dreptatea lui Ţepeş*, legendă populară)

Pronumele	Persoana	Numărul	Genul (unde este cazul)	Cazul	Forma (unde este cazul)	Funcţia sintactică

Scanned with OKEN Scanner

4. Precizează funcţia sintactică şi cazul pronumelor personale marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz	Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
I-am vorbit.			*I*-a spus ceva.		
Vocea-*i* mă inspiră.			Părerea-*i* contează.		
Ţi-am spus.			Părerea *ei* contează.		
De doru-*ţi* mă topesc.			*Mi*-ai adus un cadou.		
Mi-ai dat un sfat.			Aici *mi*-ai fost?		
Vocea-*mi* tremura.			*Ţi*-am cerut o carte.		
Glasul *ei* e blând.			Am căzut cât mi *ţi*-i băiatul.		
Glasu-*i* e blând.			*Le* spune ceva.		
Mi-ai cerut o carte.			*Le* vede la matematică.		
Vorba nu *mi*-ai ascultat.			Am văzut-*o*.		
Ţi-a spus.			Am luat-*o* la sănătoasa.		
Ţi-a văzut copilul.			Dă-*i* un creion.		
I-a certat pe copii.			Dă-*i* cu bere, dă-i cu vin!		

5. Bifează enunţurile care conţin dativul posesiv, dativul etic şi forma neutră a pronumelui personal. Explică în 2-3 enunţuri rolul stilistic al dativului etic.

.....

.....

.....

6. Precizează valorile morfologice ale cuvintelor marcate:

- *I*-a certat pe ei. .....
- *I*-a dat o palmă. .....
- Dă-*i* cu vinul! .....
- Nu-*i* bine. .....
- Nu-*i* acasă. .....

7. Precizează felul pronumelor subliniate, menţionându-le cazul.

a) Mă gândesc la tine. .....
Mă duce la gară. .....

b) Te temi de întuneric. .....
Te obligă. .....

c) Ne gândim bine. .....
Ne ascultă. .....

d) Vă bucuraţi. .....
Vă ascult. .....

e) Îmi închipui. .....
Îmi spui secretul. .....

f) Îţi imaginezi ceva. .....
Îţi spun un secret. .....

g) Ne închipuim scena. .....
Ne povesteşti scena. .....

h) Vă vorbeşte. .....
Vă amintiţi bine. .....

Scanned with OKEN Scanner

8. Subliniază cu o linie pronumele personal şi cu două linii pronumele reflexiv din textul:

Pocneşte şi sună
Şi-şi uită durerea,
Căci vântul îl prinde
Şi-l strânge de mijloc
Topindu-i puterea. (G. Coşbuc, *Toamna*)

9. Stabileşte funcţia sintactică şi cazul pronumelor reflexive din enunţurile următoare:

- A vorbit numai despre sine. .....
- Şi-a vândut telefonul. .....
- Părerea despre sine este bună. .....
- Îşi spune întruna că va fi bine. .....

FIŞA NR. 2

PRONUMELE DEMONSTRATIV ŞI ADJECTIVUL PRONOMINAL DEMONSTRATIV

1. Scrie în tabel toate pronumele şi adjectivele pronominale studiate, din textul:

— *Dacă tu, jupâne neguţător, ai pierdut o pungă cu o mie de lei, iar acesta a găsit una cu nouă sute, este dovedit că această pungă nu este a ta. Tu, creştine, ia punga cu banii ce i-ai găsit şi s-o dai aceluia care se va arăta că a pierdut o pungă cu nouă sute de lei.* (*Dreptatea lui Ţepeş*, legendă populară)

Pronume	**personale:**	
	reflexive:	
	demonstrative:	
Adjective pronominale demonstrative:		

2. Menţionează funcţia sintactică şi cazul pronumelor demonstrative:

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
▪ *Acesta* este un prieten.	.....	.....
▪ Ea a rămas *aceeaşi*.	.....	.....
▪ Florile sunt *pentru aceasta*.	.....	.....
▪ Caietul este *al aceluia*.	.....	.....
▪ Mi-a plăcut cartea *de la acesta*.	.....	.....
▪ Maria este nepoată *acesteia*.	.....	.....
▪ Acordarea de premii *acestora* se face azi.	.....	.....
▪ O mierlă, *aceasta*, cânta.	.....	.....
▪ Întreabă-i *pe ceilalţi*.	.....	.....
▪ I-am spus *acestuia*.	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
▪ Mă gândesc *la ceilalţi*.	.....	.....
▪ Vino acasă *la acesta*.	.....	.....
▪ Am sosit la şcoală *după ceilalţi*.	.....	.....
▪ Vorbeşte *ca acela*.	.....	.....

3. Subliniază varianta corectă:

- fata aceea / fata aceia
- aceiaşi pomi / aceeaşi pomi
- aceleeaşi fete / aceleiaşi fete
- femeii aceia / femeii aceleia
- celălalt / celălant
- ceilanţi / ceilalţi
- acelaş / acelaşi
- omului acesta / omului acestuia
- fetelor acestora / fetelor acestea
- acei dintre ei / aceia dintre ei
- fetei aceleia / fetei aceleea
- la sfârşitul lunii acesteia / la sfârşitul lunii acestea
- Ăsta l-am cumpărat ieri. / Pe ăsta l-am cumpărat ieri.
- Scopul e acel de a afla. / Scopul e acela de a afla.
- meritul autorului şi acela al interpretului / meritul autorului şi acel al interpretului

4. Precizează funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) *Ceilalţi* privesc.	.....	.....	.....
Ceilalţi colegi privesc.	.....	.....	.....
Îl ascult *pe acela*.	.....	.....	.....
Îl ascult pe *acel* copil.	.....	.....	.....
Le-am explicat *acestora*.	.....	.....	.....
Le-am explicat *acestor* colegi.	.....	.....	.....
b) Florile *acestea* sunt în vază.	.....	.....	.....
Florile *pentru acestea* sunt în vază.	.....	.....	.....
Copilul *acesta* citeşte.	.....	.....	.....
Copilul *acestora* citeşte.	.....	.....	.....

5. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:

- Tot acelaşi om a venit.
  Exprimarea este: a) corectă; b) pleonastică.
- Cartea ***aceasta*** e interesantă.
  Cuvântul marcat este: a) adjectiv pronominal; b) pronume.
- Sora ***acestora*** lipseşte.
  Cuvântul marcat este: a) adjectiv pronominal; b) pronume.
- Ne-am întâlnit cu ***ceilalţi*** colegi.
  Cuvântul marcat este: a) complement indirect; b) atribut adjectival.

Scanned with OKEN Scanner

- Mingea este la ***acesta***.
  Pronumele demonstrativ este:
  a) complement circumstanţial de loc; b) nume predicativ.

- Ea nu este ca ***aceasta***.
  Pronumele marcat este:
  a) complement circumstanţial de mod; b) nume predicativ.

- Priveşte-o pe ***a*** de jos.
  Cuvântul marcat este: a) pronume demonstrativ; b) prepoziţie;
  c) articol posesiv.

- ***Un ăla***... *un bagabond de amploaiat.* (I.L. Caragiale, *O noapte furtunoasă*)
  Cuvântul marcat este:
  a) pronume demonstrativ; b) adjectiv pronominal demonstrativ;
  c) substantiv.

- ***Ăl*** deal e înalt.
  Cuvântul marcat este:
  a) pronume demonstrativ; b) articol demonstrativ;
  c) adjectiv pronominal demonstrativ.

- Cumpăr floarea ***cea*** roşie.
  Cuvântul marcat este:
  a) articol demonstrativ; b) pronume demonstrativ;
  c) adjectiv pronominal demonstrativ.

6. Completează spaţiile punctate cu adjectivul pronominal de identitate:

Glasul vântului îţi strânge inima, atât e de tânguios şi de întristător. S-ar zice că Iuliu se schimbă aici în fratele mai tânăr al lui Decembre: [ ] *ochi,* [ ] *privire aspră,* [ ] *glas,* [ ] *sprâncene încruntate.*

(C. Hogaş, *Pe drumuri de munte*)

7. Precizează valoarea morfologică pentru fiecare cuvânt marcat:

a) Mingea este ***a*** copilului. .....
A citi este pasiunea lui. .....
Cărţile ***a*** doi copii lipsesc. .....
Miroase ***a*** parfum. .....
A de colo este sora mea. .....
A bună lipseşte. .....
A citit mult. .....
A! .....
A este o vocală. .....

b) Mărul ***cel*** roşu mă atrage. .....
Cel din faţă citeşte. .....
Pe ***cel*** *deal, pe cel colnic...* .....

Scanned with OKEN Scanner

8. Scrie enunţurile următoare, corectând greşelile:

- Vor participa aceleeaşi fete la concurs. .....
- Aceiaş băieţi vor face galerie. .....
- Sora mea ce-a mică v-a veni şi ea. .....

9. Analizează morfologic şi sintactic pronumele şi adjectivele pronominale demonstrative din textul următor:

— Boieri dumneavoastră! Să trăim de acum în pace, iubindu-ne ca nişte fraţi, pentru că aceasta este una din cele zece porunci (...)

— O, păcătosul de mine! strigă ticălosul... Dar ce le-am făcut eu oamenilor acestora? Născătoare de Dumnezeu, scapă-mă de primejdia aceasta... (...)

— Destul! strigă Lăpuşneanul, nu te mai boci ca o muiere (...) *Ce-ai să spui duhovnicului? Că eşti un tâlhar şi un vânzător? Asta o ştie toată Moldova. Haide! luaţi-l de-l daţi norodului, şi-i spuneţi că acest fel plăteşte Alexandru-Vodă celor ce pradă ţeara.* (C. Negruzzi, *Alexandru Lăpuşneanul*)

Cuvânt	Valoare morfologică	Gen	Număr	Caz	Funcţie sintactică

10. Alcătuieşte câte o propoziţie în care să existe:

a) nume predicativ exprimat prin pronume demonstrativ;

b) atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal demonstrativ în cazul genitiv.

.....

.....

FIŞA NR. 3

PRONUMELE POSESIV ŞI ADJECTIVUL PRONOMINAL POSESIV

1. Alege pronumele posesive cu formă de nominativ-acuzativ şi pe cele cu formă de dativ-genitiv din seria următoare:

al meu, ai noştri, alor noştri, alor tăi, ale tale, a voastră, alor voştri, a sa, ai săi, alor săi, alor mei.

- N-Ac.: .....

.....

- D-G: .....

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Precizează funcţia sintactică şi cazul pronumelor posesive:

Enunţul	Funcţia sintactică	Cazul
▪ *Ai mei* lipsesc.	.....	.....
▪ Casa este *a noastră*.	.....	.....
▪ Cadoul este *pentru ai tăi*.	.....	.....
▪ Vina a fost *a alor mei*.	.....	.....
▪ Părerea *alor tăi* contează.	.....	.....
▪ Îmi place cadoul *de la ai mei*.	.....	.....
▪ Îi iubesc *pe ai mei*.	.....	.....
▪ Vorbea mereu *despre ai săi*.	.....	.....
▪ Le-am vorbit *alor tăi*.	.....	.....
▪ Am sosit acasă *după ai mei*.	.....	.....
▪ Se îndreaptă *spre ai săi*.	.....	.....
▪ Vorbeşte *ca ai săi*.	.....	.....

3. Subliniază varianta corectă:
- ai voştri / ai voştrii
- dragi noştri fraţi / dragii noştrii fraţi / dragii noştri fraţi
- I-am scris unei nepoate a mele / ale mele / de-ale mele.
- Şi-a pierdut cartea. / Şi-a pierdut cartea sa.
- frate-meu / frati-meu / frati-miu
- revista şi ziarul meu / mele

4. Menţionează funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) *Ai tăi* sunt acasă.	.....	.....	.....
Părinţii *tăi* sunt acasă.	.....	.....	.....
I-am văzut *pe ai tăi*.	.....	.....	.....
I-am văzut pe prietenii *tăi*.	.....	.....	.....
Vorbim despre *ai noştri*.	.....	.....	.....
Vorbim despre copiii *noştri*.	.....	.....	.....
Îmi place darul *de la ai mei*.	.....	.....	.....
Îmi place darul de la colegii *mei*.	.....	.....	.....
b) Îmi place vocea *ta*.	.....	.....	.....
Îmi place vocea *alor tăi*.	.....	.....	.....
Ţi-o prezint pe sora *noastră*.	.....	.....	.....
Ţi-o prezint pe sora *alor noştri*.	.....	.....	.....
Aceşti amici *ai noştri* vin aici.	.....	.....	.....
Amicii *alor noştri* vin aici.	.....	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
c) Casa este *a mea*.	.....	.....	.....
Casa este *a alor mei*.	.....	.....	.....
Ai tăi sunt aceşti copii?	.....	.....	.....
Aceşti copii sunt *ai alor tăi*.	.....	.....	.....
Floarea este *a ta*.	.....	.....	.....
Floarea este *pentru ai tăi*.	.....	.....	.....
d) Glasul *ei* tremura.	.....	.....	.....
Glasu-*i* tremura.	.....	.....	.....
Glasul *său* tremura.	.....	.....	.....
Ochii-*mi* sunt albaştri.	.....	.....	.....
Ochii *mei* sunt albaştri.	.....	.....	.....

5. Precizează funcţia sintactică, partea de vorbire şi cazul cuvintelor marcate:

	Funcţia sintactică	Valoarea morfologică	Cazul
a) cartea ***elevei***	.....	.....	.....
cartea ***ei***	.....	.....	.....
cartea-***i***	.....	.....	.....
cartea ***sa***	.....	.....	.....
b) ochii ***lui***	.....	.....	.....
ochii ***săi***	.....	.....	.....
c) părul ***ei***	.....	.....	.....
păru-***i***	.....	.....	.....
părul ***său***	.....	.....	.....

6. Selectează pronumele şi adjectivele pronominale din textul următor:

Dar aşezările mele sunt nestatornice şi duşmanii mei au colţi lungi şi ascuţiţi. Am o pricină, cinstite boierule, care nu se mai istoveşte. Am moştenit-o de la părintele meu, dascălul Ioná, şi tare mă tem c-am s-o lăs şi eu moştenire copiilor mei...

(M. Sadoveanu, *Iapa lui Vodă*)

Pronume personale	Pronume reflexive	Adjective pronominale posesive

7. Rescrie enunţul următor, eliminând substantivul regent, în aşa fel încât adjectivul pronominal posesiv să devină pronume posesiv:

... şi tare mă tem c-am s-o lăs şi eu moştenire copiilor mei...

(M. Sadoveanu, *Iapa lui Vodă*)

.....

Scanned with OKEN Scanner

8. Analizează morfologic şi sintactic pronumele şi adjectivele pronominale posesive din textele următoare:

a) *Al vostru-i plânsul strunei mele.* (O. Goga, *Plugarii*)

b) *Căci numai tu trăieşti în cugetare-mi.*
A ta-i viaţa mea, al tău poemul. (M. Eminescu, *Tu mă priveşti cu marii ochi*)

c) *Luna plină, draga mea,*
Merg cu scara după ea.
Nu vrea luna să m-aştepte
Şi-mi alunecă-ntre trepte (...)
Luna însă m-aştepta
Uite-o la fereastra mea. (T. Arghezi, *Coşarul alb*)

Cuvânt	Valoare morfologică	Persoană	Gen	Număr	Caz	Funcţie sintactică

9. Alcătuieşte câte o propoziţie în care să existe:

a) complement direct exprimat prin pronume posesiv;

.....

b) atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal posesiv în cazul vocativ.

.....

10. Completează cuvintele încrucişate de la pagina următoare şi vei descoperi de la **A** la **B** un proverb.

1. Partea de vorbire care ţine locul substantivului.
2. Pronume demonstrativ de apropiere, feminin, singular.
3. Forma accentuată a pronumelui personal, persoana a II-a singular, acuzativ.
4. Adjectiv pronominal posesiv, mai mulţi posesori, persoana I.
5. Pronume demonstrativ de diferenţiere, masculin, plural.
6. Pronume demonstrativ de identitate, feminin, singular.
7. Adjectiv pronominal posesiv, un posesor, persoana I.
8. Pronume personal, persoana I, plural, caz nominativ.
9. Pronumele personal are trei ..... (singular).
10. Pronumele este partea de vorbire ..... .
11. Nu există la persoana I şi a II-a a pronumelui personal.
12. Pronume personal, persoana a II-a singular, nominativ.
13. Arată câte substantive sunt înlocuite.
14. Adjectiv pronominal demonstrativ de apropiere, plural, masculin, nominativ.
15. *Tine* este o formă ..... .
16. Pronume personal, persoana a III-a, plural, genitiv.
17. Pronumele *dumneata* cu altă formă.
18. Băiatului, adică ..... .

Scanned with OKEN Scanner

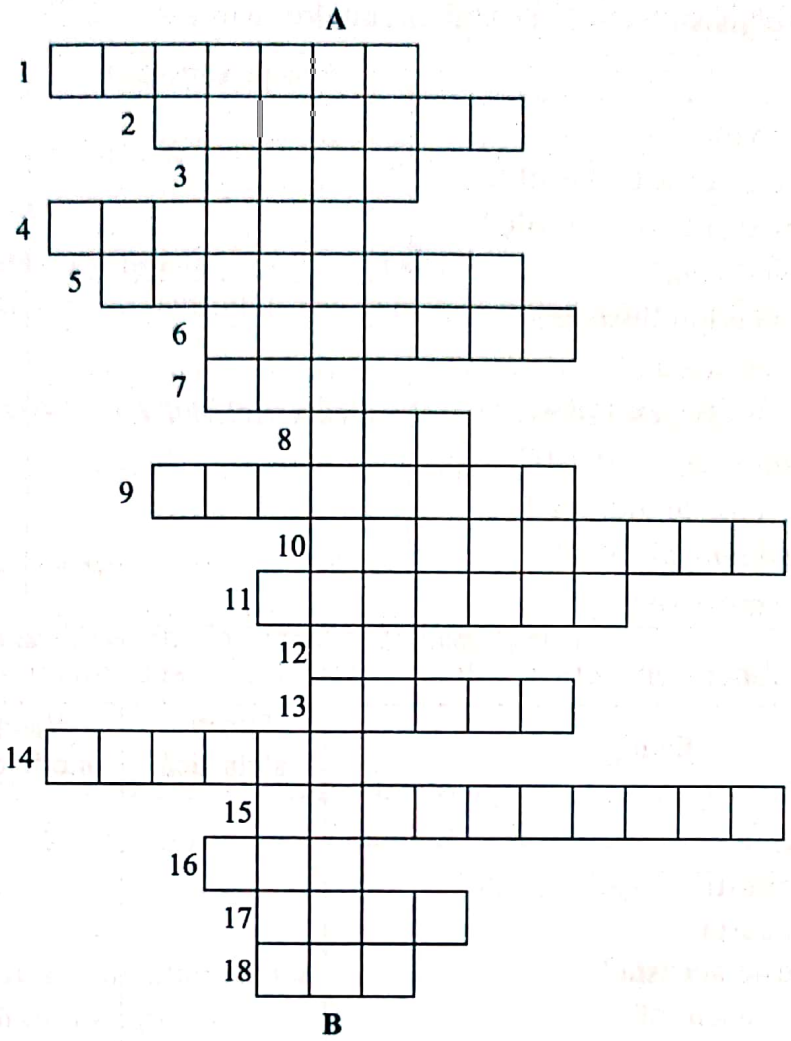

(Proverb: Mânia e un sfetnic rău.)

FIȘA NR. 4

PRONUMELE INTEROGATIV ȘI ADJECTIVUL PRONOMINAL INTEROGATIV

1. Subliniază cu o linie pronumele interogative şi cu două linii adjectivele pronominale interogative din textul:

— *Unde mi-e jacheta?*
— *Care jachetă?*
— *Jacheta a cenuşie...*
— *Care jachetă cenuşie?*
— *Jacheta cu biletele...*
— *Care belete, boiarule?* (...)
— *Mai bine, spune drept, zice d. Turtureanu.*
— *Dacă spui ai bacşiş bun, adaogă d. căpitan Pandele.*
— *Ce să spuie boiarule! zice bătrâna apilpisită: ce să spuie? vai de păcatele noastre, dacă nu ştie... auzi colo! ce să spuie?*

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

Scanned with OKEN Scanner

2. Precizează funcţia sintactică şi cazul cuvintelor marcate.

	Funcţie sintactică	Caz
▪ *Cine* vine?	.....	.....
▪ *Care* este câştigătorul?	.....	.....
▪ *Pentru cine* sunt florile?	.....	.....
▪ *A cui* e vina?	.....	.....
▪ *Al cui* copil lipseşte?	.....	.....
▪ *Pe cine* asculţi?	.....	.....
▪ *Cui* i-ai spus secretul?	.....	.....
▪ *Despre cine* vorbeşti?	.....	.....
▪ *Spre cine* te îndrepţi?	.....	.....
▪ *După cine* ai sosit?	.....	.....
▪ *A ce* miroase?	.....	.....

3. Menţionează funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) *Ce* citeşti?	.....	.....	.....
Ce carte citeşti?	.....	.....	.....
Ce este aceasta?	.....	.....	.....
Ce carte este aceasta?	.....	.....	.....
Pe care l-a ascultat?	.....	.....	.....
Pe care elev l-a ascultat?	.....	.....	.....
b) *Care* copil lipseşte?	.....	.....	.....
Copilul *căruia* dintre voi lipseşte?	.....	.....	.....

4. Subliniază varianta corectă:

- Cine a greşit? / Cine au greşit?
- Ce-s cu astea? / Ce-i cu astea?
- Care dintre voi a câştigat? / Care dintre voi au câştigat?
- Care l-ai văzut? / Pe care l-ai văzut?

5. Analizează morfosintactic pronumele şi adjectivele pronominale interogative din textele următoare:

a) *Ce vrei? Cine eşti,*
De unde vii mut şi nevăzut ca-n poveşti?
(T. Arghezi, *Duhovnicească*)

b) — *La ce chivuţă? O ştii?*
(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

c) *Cine-ar putea să spună*
Câţi secoli au trecut
De-o lună
De când nu te-am văzut? (G. Topîrceanu, *Rapsodii de vară*)

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....

6. Alcătuieşte câte o propoziţie în care să existe:

a) complement circumstanţial de loc exprimat prin pronume interogativ;

.....

b) atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal interogativ în cazul nominativ.

.....

FIŞA NR. 5

PRONUMELE RELATIV ŞI ADJECTIVUL PRONOMINAL RELATIV

1. Citeşte cu atenţie textul următor:

Se-ntreba uneori dacă Duke, eroul, sau monştrii ştiau că nu sunt adevăraţi, că totul e doar un joc, în care ei trebuie să facă tot ce le comandă copilul care se joacă.

(M. Cărtărescu, *Florin scrie un roman*)

Se cere:

a) Subliniază cu o linie predicatele.

b) Delimitează propoziţiile.

c) Transcrie propoziţiile introduse prin pronume relative şi menţionează funcţia sintactică a acestor pronume.

.....
.....
.....

2. Precizează funcţia sintactică şi cazul pronumelor relative:

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
▪ Spune-mi *cine* lipseşte.	.....	.....
▪ Am ascultat acel sfat *al cui* m-a lămurit.	.....	.....
▪ Voi povesti *cui* mă ascultă.	.....	.....
▪ Îl ascult *pe care* vine primul.	.....	.....
▪ N-a spus *cine* este el.	.....	.....
▪ Se întrebau *a cui* a fost ideea.	.....	.....
▪ Spune-mi *pentru cine* este cadoul.	.....	.....
▪ Îi cunosc pe părinţii *ai căror* copii au câştigat.	.....	.....
▪ Au venit trei, *dintre care* doi sunt celebri.	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
▪ Ştiu *ce* vreau.	.....	.....
▪ Mă refeream *la ceea ce* a spus el.	.....	.....
▪ Ai dat ceva *din ce* ai tu.	.....	.....
▪ Spune-mi *despre ce* vorbiţi.	.....	.....
▪ Ştiu *cui* i-am dat cartea.	.....	.....
▪ Ne-am cunoscut în ziua *în care* ai venit.	.....	.....
▪ Mă plimb prin parcul *în care* ne-am cunoscut.	.....	.....
▪ Înverşunarea *cu care* oamenii îşi apără proprietatea este impresionantă.	.....	.....

3. Stabileşte funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate:

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) Nu ştiu *care* va pleca.			
Nu ştiu *care* coleg va pleca.			
Ştiu *ce* citeşti.			
Ştiu *ce* carte citeşti.			
b) *La ce* te gândeşti?			
Spune-mi *la ce* te gândeşti.			
Câte cărţi ai citit?			
Ştiu *câte* cărţi ai citit.			
c) Am aflat *ce* copil a câştigat.			
Am aflat *al cui* copil a câştigat.			
Vin în *ce* zi voi fi liber.			
Vin în ziua *în care* voi fi liber.			
A dat *cui* a cerut.			
Cui nu-i e foame nu mănâncă.			

4. Bifează varianta corectă:

- ☐ Îmi place fata care am cunoscut-o.
- ☐ Îmi place fata pe care am cunoscut-o.
- ☐ Acesta este băiatul care i-am dat cartea.
- ☐ Acesta este băiatul căruia i-am dat cartea.
- ☐ Iată cartea pe care am citit-o.
- ☐ Iată cartea care am citit-o.
- ☐ Eşti unul dintre cei care au luptat.
- ☐ Eşti unul dintre cei care a luptat.
- ☐ Cea ce vrei nu e bine.
- ☐ Ceea ce vrei nu e bine.
- ☐ Este unul dintre scriitorii care au reuşit.
- ☐ Este unul dintre scriitorii care a reuşit.

Scanned with OKEN Scanner

5. Completează spațiile libere cu articolele genitivale și cu pronumele relative corespunzătoare:

- Citesc o poezie al cărei autor e cunoscut.
- Am un coleg ..... soră e pianistă.
- Iată băieții ..... surori sunt soliste.
- Am o casă la ..... ferestre sunt flori.
- Am cunoscut un sportiv ..... meci a fost grozav.

6. Precizează felul pronumelor marcate în enunțurile:

- Zică *cine* ce-o vrea. .....
- *Care* strigau, care plângeau. .....
- Să dea *care* ce are. .....
- *Câți* îl văd de el se plâng. .....

7. Menționează valoarea morfologică a cuvântului *ce* în enunțurile:

- *Ce* ai spus? .....
- Spune *ce* intenții ai. .....
- *Ce* părere ai? .....
- Are un *ce* profit din asta. .....
- Știu *ce* am de făcut. .....
- *Ce* bine ai explicat! .....

8. Analizează morfosintactic pronumele relative din textele următoare:

a) *Și să știți pe moment*
Cine este acest personaj,
Pe care-mi permit
Să-l numesc cel mai vestit
Motan din oraș,
Căruia i s-au scris poezii. (A. Blandiana, *O vedetă de pe strada mea*)

b) *Făcuse experiența care-l încredința de ceea ce bănuise dimineața.*
(V. Voiculescu, *Ciobănilă*)

Cuvântul	Valoarea morfologică	Genul	Numărul	Cazul	Funcția sintactică

9. Alcătuiește câte o frază în care să existe:

a) complement prepozițional exprimat prin pronume relativ;

.....

b) atribut pronominal genitival exprimat printr-un pronume relativ.

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 6

PRONUMELE NEHOTĂRÂT ȘI ADJECTIVUL PRONOMINAL NEHOTĂRÂT

1. Grupează pronumele nehotărâte simple şi pronumele nehotărâte compuse: *altcareva, altceva, altcineva, altul, atâţia, careva, câţiva, ceva, cineva, cutare, fiecare, oarecare, oarecine, oricare, oricâţi, orice, oricine, toţi, unul, vreunul.*

- Pronume nehotărâte simple: .....

.....

- Pronume nehotărâte compuse: .....

.....

2. Precizează funcţia sintactică şi cazul pronumelor nehotărâte:

Enunţ	Funcţie sintactică	Caz
▪ *Cineva* vorbeşte.	.....	.....
▪ Vinovaţii sunt *alţii*.	.....	.....
▪ Florile sunt *pentru cineva*.	.....	.....
▪ Caietul este al *altcuiva*.	.....	.....
▪ Îmi place compunerea *cuiva*.	.....	.....
▪ Vorbele *despre alţii* sunt nepotrivite.	.....	.....
▪ Vorbim *despre orice*.	.....	.....
▪ Le-am oferit *tuturor* câte un pliant.	.....	.....
▪ Îi iubesc *pe toţi*.	.....	.....
▪ Mergea acasă *la cineva*.	.....	.....
▪ Am sosit la şcoală *după toţi*.	.....	.....
▪ Vorbea *ca oricare*.	.....	.....
▪ O mierlă, *alta*, cânta.	.....	.....

3. Menţionează funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate.

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) *Alţii* vorbesc.	.....	.....	.....
Alţi copii vorbesc.	.....	.....	.....
Mănânc *orice*.	.....	.....	.....
Mănânc *orice* aliment.	.....	.....	.....
Am explicat *fiecăruia*.	.....	.....	.....
Am explicat *fiecărui* coleg.	.....	.....	.....
b) Copiii *toţi* vor veni.	.....	.....	.....
Copiii *tuturor* vor veni.	.....	.....	.....
Unii copii citesc.	.....	.....	.....
Copii *ca unii* dintre voi citesc.	.....	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

Enunţ	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
c) Am *un* caiet şi nişte cărţi.	.....	.....	.....
Am *un* caiet şi două cărţi.	.....	.....	.....
Un copil cântă, alt copil ascultă.	.....	.....	.....
Nişte copii au plecat.	.....	.....	.....
Am luat *nişte* carne.	.....	.....	.....

4. Subliniază varianta corectă:

- vre-o / vreo
- vreun / vre-un
- oricare / orcare
- vreunul / vrunul
- altăceva / altceva
- opera unui alt autor / opera unui altui autor
- Am dat unei altei persoane. / Am dat unei alte persoane.
- I-am spus lui Ion şi altul. / I-am spus lui Ion şi altuia.

5. Analizează morfologic şi sintactic pronumele şi adjectivele pronominale studiate, din textul:

Altul este al meu suflet,
Alţii ochii tăi acum,
Numai eu, rămas acelaşi
Bat mereu acelaşi drum. (M. Eminescu, *Pe aceeaşi ulicioară*)

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

6. Alcătuieşte câte o propoziţie în care să existe:

a) complement indirect exprimat prin pronume nehotărât în cazul dativ;

.....

b) atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal nehotărât în cazul dativ.

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 7

ADJECTIVUL PRONOMINAL DE ÎNTĂRIRE

1. Scrie pe spațiile punctate adjectivele pronominale de întărire potrivite:

- Mariei .....
- Ele .....
- Noi (masc.) .....
- Eu (fem.) .....
- Tu (masc.) .....
- Ţie (fem.) .....
- Profesoara .....
- Eu (masc.) .....
- Emil .....
- Noi (fem.) .....
- Mie (fem.) .....
- Voi (masc.) .....
- Băieţii .....
- Ţie (masc.) .....
- Mie (masc.) .....
- Voi (fem.) .....
- Lui .....
- Tu (fem.) .....

2. Rescrie enunţurile corectând greşelile:

- Mama însuşi a fost mirată. .....
- Ioanei însăşi i-a plăcut filmul. .....
- Pe băieţii însuşi i-a ascultat. .....
- Fetele însuşi au venit la meci. .....
- Mie însămi îmi place muzica. .....
- Tu însumi vei participa. .....

3. Alcătuieşte câte un enunţ în care să se afle următoarele adjective pronominale de întărire: *înseşi*, *însăşi*, *însene*, *înşişi*.

.....
.....
.....
.....

4. Analizează morfosintactic toate pronumele şi adjectivele pronominale din textele următoare:

a) *Drumul tău nu e-n afară,*
căile-s în tine însuţi.
Iară cerul tău se naşte
ca o lacrimă din plânsu-ţi.
(L. Blaga, *Suflete, prund de păcate*)

b) *Ziua e-aceeaşi în zările palide,*
Flori de zăpadă, până departe flori –
Mai împăcat cu mine însumi plec,
Lăsând altora bucuria popasului.
(A.E. Baconsky, *Fântâna*)

c) *Limba nu e vorba ce o faci.*
Singura limbă, limba ta deplină,
stăpână peste taine şi lumină,
e-aceea-n care ştii să taci. (Lucian Blaga, *Catren*)

.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....
.....

FIȘA NR. 8

PRONUMELE ȘI ADJECTIVUL PRONOMINAL NEGATIV ȘI NEGAȚIA ÎN PROPOZIȚIE

1. Subliniază cu o linie pronumele negative şi cu două linii adjectivele pronominale negative din textele:

a) *din tot ce-a fost nimic nu s-a schimbat.* (L. Blaga, *Taina iniţiatului*)
b) *lângă tine nicio lumină, nicio stea, niciun zeu nu rămâne.*
(L. Blaga, *Schimbarea zodiei*)
c) *Acolo-n ţara nimănui/ privighetori s-abat prin an.* (L. Blaga, *Alean arhaic*)

2. Menţionează funcţia sintactică şi cazul pronumelor negative din exemplele:

	Funcţie sintactică	Caz
▪ N-a răspuns *nimeni.*	.....	.....
▪ Câştigătorul nu este *niciunul* din clasă.	.....	.....
▪ Nu auzeam *nimic.*	.....	.....
▪ Nu vorbim *despre nimic.*	.....	.....
▪ Cadoul *de la niciunul* n-a fost scump.	.....	.....
▪ Telefonul n-a fost *pentru niciunul* de aici.	.....	.....
▪ N-am mers acasă *la nimeni.*	.....	.....
▪ Nu vorbea *ca niciunul* dintre voi.	.....	.....
▪ N-a spus *nimănui* secretul.	.....	.....
▪ Vocea nu părea *a nimănui* dintre voi.	.....	.....
▪ Părinţii *niciunuia* n-au lipsit.	.....	.....

3. Precizează funcţia sintactică, valoarea morfologică şi cazul cuvintelor marcate:

	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
a) *Niciunul* n-a lipsit.	.....	.....	.....
Niciun copil n-a lipsit.	.....	.....	.....
Pe niciuna n-a certat-o.	.....	.....	.....
Pe nicio fată n-a certat-o.	.....	.....	.....
Nu-i vorbesc *niciunuia.*	.....	.....	.....
Nu-i vorbesc *niciunui* coleg.	.....	.....	.....
b) *Niciun* copil n-a întârziat.	.....	.....	.....
Copilul *niciunuia* n-a întârziat.	.....	.....	.....

Scanned with OKEN Scanner

	Funcţie sintactică	Valoare morfologică	Caz
N-am văzut *niciun* copil.	.....	.....	.....
N-am văzut copilul *niciunuia*.	.....	.....	.....
Răspunsul *niciuneia* nu e convenabil.	.....	.....	.....
Răspunsul *de la niciuna* dintre voi nu e convenabil.	.....	.....	.....

4. Bifează varianta corectă:

- ☐ Niciuna dintre voi nu a plecat.
- ☐ Niciuna dintre voi nu aţi plecat.
- ☐ Nimeni dintre ei n-au venit.
- ☐ Nimeni dintre ei n-a venit.
- ☐ Nimeni şi nimic nu mă poate abate.
- ☐ Nimeni şi nimic nu mă pot abate.
- ☐ Nimic dintre acestea nu dovedeşte.
- ☐ Nimic dintre acestea nu dovedesc.
- ☐ Pe niciunul dintre ei nu-l cunosc.
- ☐ Niciunul dintre ei nu-l cunosc.
- ☐ Niciunul dintre ei n-au acceptat.
- ☐ Niciunul dintre ei n-a acceptat.
- ☐ În niciun caz nu accept.
- ☐ Nici într-un caz nu accept.

5. Menţionează valorile gramaticale ale cuvintelor marcate:

- Nu am *nici un* singur exerciţiu greşit. .....
- El nu este *nici un* maestru, nici un începător. .....
- N-a venit *nici unul*, nici altul. .....
- N-a venit *niciunul*. .....

6. Analizează morfosintactic pronumele şi adjectivele pronominale negative din textele următoare:

a) *Mie, trebuie să mărturisesc cu durere,*
Nu mi-a cerut nimeni nicio părere.
Deşi sunt specialistă nr. 1 în Arpagic,
N-am fost întrebată nimic. (A. Blandiana, *Exploatarea lui Arpagic*)

b) *Simţi că nimica nu eşti.* (M. Eminescu, *Înger şi demon*)

Cuvânt	Valoare morfologică	Gen	Număr	Caz	Funcţie sintactică

7. Alcătuieşte câte o propoziţie în care să existe:

a) subiect exprimat prin pronume negativ;

.....

b) atribut adjectival exprimat prin adjectiv pronominal negativ în cazul acuzativ.

.....

Scanned with OKEN Scanner

Propuneri de itemi pentru evaluare
Pronumele

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Singurele pronume personale la cazul genitiv sunt *lui*, *ei*, *lor*.
b. A / F Pronumele personal are forme diferite după gen numai la pers. a III-a.
c. A / F *Îl*, *le*, *îi*, *o* sunt pronume personale, nu reflexive.
d. A / F Pronumele reflexiv are forme numai pentru cazurile dativ şi acuzativ.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Pronumele posesiv are întotdeauna în componenţa sa un articol posesiv.
b. DA / NU Posesivul fără articol este adjectiv pronominal.
c. DA / NU Forma *alor* a articolului genitival la cazurile dativ-genitiv apare numai în structura pronumelui posesiv.
d. DA / NU Articolul *al/a/ai/ale* din structura pronumelui posesiv impune cazul genitiv.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Pronumele demonstrativ care determină un substantiv devine adjectiv pronominal când nu se acordă cu substantivul.
b. CORECT / INCORECT Adjectivele pronominale negative sunt *niciun* şi *nicio*.
c. CORECT / INCORECT Cuvântul *nişte* este adjectiv pronominal nehotărât când e urmat de un substantiv la numărul singular.
d. CORECT / INCORECT Adjectivul pronominal de întărire are întotdeauna funcţia sintactică de atribut adjectival.

B. Itemi de tip pereche

Scrie în spaţiul punctat din faţa exemplelor din coloana **A** litera corespunzătoare propoziţiei din coloana **B**:

A	B
..... 1. pron. pers., formă neutră, caz D	a) El *însuşi* a participat.
..... 2. pron. pers., caz D etic, fără f. sint.	b) Zi-*i* din strună!
..... 3. pron. demonstrativ, caz N, subiect	c) Unde *mi*-ai umblat?
..... 4. adj. pron. nehot., caz Ac., A adj.	d) Casa *în care* locuim e mare.

Scanned with OKEN Scanner

A	B
..... 5. pron. posesiv, caz N, nume pred.	e) *Ăl* cu pălărie e bunicul meu.
..... 6. pron. negativ, caz N, subiect	f) A mai stat *câteva* clipe.
..... 7. pron. relativ, caz Ac., c. c. loc	g) *Ale mele* sunt cărţile.
..... 8. adj. pron. de întărire, caz N, A adj.	h) Spune-i şi lui părerea *ta*.
	i) Nu se aude *nimic*.

C. Itemi cu alegere multiplă

În exemplele:	**1.** Am păţit-*o*. *Le* vede la matematică.	Pronumele marcate sunt:	a) complemente directe; b) fără funcţie sintactică, deoarece au valoare neutră.
	2. Aici *mi*-ai fost?	Cuvântul marcat este:	a) CI; b) fără funcţie sintactică, dativ etic.
	3. *Dânsul* e prietenul meu.		a) pronume personal; b) pronume de politeţe.
	4. *Îi* place.		a) pronume personal; b) pronume reflexiv.
	5. M-am întâlnit cu *ceilalţi* colegi.		a) CI; b) A adj.
	6. Priveşte-o pe *a* de jos.		a) pron. demonstrativ; b) prepoziţie; c) articol posesiv.
	7. Nu-l ştiu pe *cel* moş.		a) articol demonstrativ; b) pronume demonstrativ; c) adj. pron. demonstrativ.
	8. *Ale mele* sunt toate cărţile.		a) subiect; b) nume predicativ în nominativ; c) nume predicativ în genitiv.
	9. Acestor prieteni *ai mei* le sunt recunoscător.		a) atribut pronominal, caz genitiv; b) atribut adjectival, caz genitiv; c) atribut adjectival, caz dativ.
	10. — Fata *mea*, vino!		a) fără funcţie sintactică; b) atribut adjectival, adjectiv pronominal posesiv în vocativ; c) atribut pronominal, pronume posesiv în vocativ.
	11. *Un* copil citeşte, altul nu.		a) numeral; b) pronume nehotărât; c) adj. pron. nehotărât.
	12. Ai văzut *vreun* om pe stradă?		a) pron. nehot.; b) adjectiv propriu-zis; c) adj. pron. nehot.
	13. *Care* eşti ăla?		a) pron. interogativ, S; b) pron. interogativ, nume predicativ.
	14. *Cărui* prieten i-ai spus?		a) CI, pron. interogativ, caz dativ; b) CI, adj. pron. interogativ, caz dativ; c) A adj., adj. pron. interogativ, caz dativ.

Scanned with OKEN Scanner

	15. A dat *cui* a cerut.	Cuvântul marcat este:	a) CI; b) S.
	16. Ce-mi pasă *a cui* eşti?		a) nume predicativ; b) CI; c) A adj.
	17. Vorbea *care* ce ştia.		a) pronume nehotărât; b) pronume relativ.
	18. N-a ştiut *nimic*.		a) adverb; b) pronume negativ; c) adj. pronominal negativ.
	19. Vinovatul eşti *tu*.	Subiectul este:	a) *vinovatul*; b) *tu* (se acordă în persoană şi număr cu verbul copulativ).
	20. Îmi place *al său* glas.	Structura marcată este:	a) adj. pron. posesiv; b) pron. posesiv.
	21. Sunt vinovaţi *cei ce* greşesc.		a) pron. relativ. compus; b) pron. demonstr. + pron. rel.
	22. Chiar *el însuşi* a vorbit.	Exprimarea este:	a) corectă; b) pleonastică.
Forma corectă este:			**23.** a) Nu-şi are rost. b) Nu-şi are rostul.
			24. a) Mi-am amintit. b) Me-am amintit.
			25. a) Vi-aţi amintit. b) V-aţi amintit.
			26. a) eu (fem.) însumi; b) eu (fem.) însămi.
			27. a) însăşi faptul; b) însuşi faptul.
			28. a) societăţii însăşi; b) societăţii înseşi.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

- **Citeşte cu atenţie textul:**

Adesea îşi închipuise el însuşi cât de trişti, cât de lungi, cât de monotoni vor trece anii vieţii lui – o frunză pe apă. Lipsit de iubire – căci n-avea pe nimeni în lume, iubitor de singurătate, în neputinţa sufletească de a-şi crea o soartă mai fericită, el ştia că în „această ordine a realităţii", cum o numea el, nu-l va întâlni niciun zâmbet şi nicio lacrimă – neiubit şi neurât de cineva, se va stinge asemenea unei scântei după care nu-ntreabă nimenea – nimenea-n lume. Casa lui de pustnic, un colţ întunecos şi painjinit din arhiva unei cancelarii, şi atmosfera leneşă şi flegmatică a cafenelei – asta era toata viaţa lui.

(Mihai Eminescu, *Sărmanul Dionis*)

Scanned with OKEN Scanner

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile cu informaţiile cerute:**

1. Pronumele din primul enunţ al textului de mai sus sunt următoarele:

   .....

2. Aceste pronume sunt, în ordine: .....

   .....

3. Adjectivele pronominale din text sunt: ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Transcrie din text toate pronumele în cazul nominativ.

   .....

2. Selectează primele două pronume în cazul acuzativ şi precizează-le funcţia sintactică.

   .....

3. Construieşte un enunţ în care cuvântul *lui* să aibă altă funcţie sintactică decât cea din text, precizând de fiecare dată funcţia.

   .....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Imaginează-ţi că pronumele ar sta de vorbă cu substantivul. Scrie un dialog de 10-15 replici între pronume şi substantiv. Vei folosi şi cuvintele: *caz*, *funcţie sintactică*, *persoană*.

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

   .....

   .....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

   .....

   .....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 8

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

SCENA II
VETA şi RICĂ VENTURIANO,
apoi JUPÂN DUMITRACHE şi IPINGESCU (de-afară)

RICĂ (*intră, se opreşte în prag, vede pe Veta în spate, răsuflă din adânc, pune mâna la inimă şi înaintează în vârful degetelor până la spatele scaunului ei; cade în genunchi şi începe cu putere*): Angel radios!

VETA (*dă un ţipăt, se scoală, fuge în partea cealaltă a scenei, făcându-şi cruce şi scuipându-şi în sân*): A!

RICĂ (*întorcându-se în genunchi spre partea unde a fugit ea*): Angel radios! precum am avut onoarea a vă comunica în precedenta mea epistolă, de când te-am văzut întâiaşi dată pentru prima oară mi-am pierdut uzul raţiunii; da! sunt nebun...

VETA: Nebun! (*Strigând.*) Săriţi, Chiriac! Spiridoane!

RICĂ: Nu striga, madam, (*se târăşte un pas în genunchi*) fii mizericordioasă! Sunt nebun de amor; da, fruntea mea îmi arde, tâmplele-mi se bat, sufer peste poate, parcă sunt turbat.

VETA: Turbat?... Domnule, spune-mi degrab', c-aminteri, strig: cine eşti, ce pofteşti, ce cauţi pe vremea asta în casele oamenilor?

RICĂ (*se ridică şi se-apropie de dânsa, tăindu-i drumul*): Cine sunt? mă întrebi cine sunt? Sunt un june tânăr şi nefericit, care sufere peste poate şi iubeşte la nemurire. (...) M-ai întrebat cine sunt, ţi-am spus. Mă întrebi să-ţi spun ce caut... Ingrato! nu mi-ai scris chiar tu însuţi în original?

VETA: Eu?

RICĂ: Da! (*Se ridică.*) Nu mi-ai scris să intru fără grijă după zece ceasuri la numărul 9, strada Catilina, când oi vedea că se micşorează lampa? Iată-mă. M-am transportat la localitate pentru ca să-ţi repet că te iubesc precum iubeşte sclavul lumina şi orbul libertatea.

VETA: Adevărat, domnule, parol că eşti nebun. Visezi; ţi-am scris eu dumitale vreo scrisoare? Auzi obrăznicie! Ştii dumneata cu cine vorbeşti?

RICĂ: Cum să nu ştiu? În van te aperi. Şi tu mă iubeşti pe mine, nu mai umbla cu mofturi. Te-am văzut de-atunci seara de la „Iunion". (...)

VETA: Ha! ha! ha! acu înţeleg eu tot! ha! ha! ha! (...) Apoi ştii dumneata cu cine vorbeşti?... mă cunoşti?... ştii bine cine sunt?... (...*trece la lampă, îi măreşte focul şi se pune cu chipul în bătaia luminii*) Zău! ia uită-te bine! (*Râde.*)

RICĂ (*foarte încurcat, se scoală de jos şi se dă înapoi împiedicându-se*): Madam! să am pardon! scuzaţi! Cucoană! considerând că... adică, vreau să zic, respectul... pardon... sub pretext că şi pe motivul... scuzaţi... pardon...

(I.L. Caragiale, *O noapte furtunoasă, Actul II*)

Scanned with OKEN Scanner

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** În prima replică din textul dat există un pronume posesiv.

b) **A / F** În fragmentul *nu mi-ai scris chiar tu însuţi* există un pleonasm. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- În fragmentul ...*fruntea mea îmi arde...*, cuvântul subliniat este:
  a) pronume posesiv în cazul acuzativ;
  b) pronume personal în cazul acuzativ;
  c) adjectiv pronominal posesiv în cazul nominativ.
- În exemplul *Cine sunt?* Există:
  a) un pronume interogativ cu funcţia de nume predicativ;
  b) un pronume relativ cu funcţia de nume predicativ;
  c) un pronume interogativ cu funcţia de subiect. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare cuvintelor marcate în text:

..... *care*	A. pronume relativ, atribut
..... *–ţi*	B. adjectiv pronominal de întărire, atribut adjectival
..... *însuţi*	C. pronume personal, complement indirect
	D. pronume relativ, subiect ***(6 puncte)***

4. În enunţul *Ţi-am scris eu dumitale vreo scrisoare?* Cuvintele subliniate au valoarea morfologică de ....., ..., ... şi sunt în cazul ....., ..., ... ***(6 puncte)***

5. Alcătuieşte două enunţuri în care să existe: ***(6 puncte)***

a) un pronume negativ cu funcţia de complement prepoziţional;

.....

b) un adjectiv pronominal demonstrativ în cazul dativ.

.....

B. 6. Formulează, în câte un enunţ, două idei principale/secundare din textul dat.

.....

..... ***(6 puncte)***

7. Numeşte câte o trăsătură morală a personajelor din textul dat. ***(6 puncte)***

.....

8. Explică într-un enunţ cum se realizează comicul în fragmentul: *te iubesc precum iubeşte sclavul lumina şi orbul libertatea.* ***(6 puncte)***

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

9. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

- Veta **i-a scris / nu i-a scris** o scrisoare lui Rică.

Justificare:

.....

..... *(6 puncte)*

10. Scrie 2-3 enunţuri în care să explici rolul stilistic al punctelor de suspensie din ultima replică a textului. *(6 puncte)*

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să motivezi că fragmentul din opera literară *O noapte furtunoasă* de I.L. Caragiale aparţine genului dramatic.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi patru trăsături ale genului dramatic;
– să prezinţi detaliat două trăsături ale genului dramatic, valorificând textul dat;
– să respecţi structura specifică tipului de compunere cerut;
– să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinutul compunerii şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

10 Numeralul

FIȘA NR. 1

NUMERALUL CARDINAL. NUMERALUL ORDINAL. POSIBILITĂȚI COMBINATORII ALE NUMERALULUI (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Menţionează felul numeralelor din textele următoare, stabileşte valoarea substantivală sau adjectivală şi funcţia sintactică:

a) *Dănuţ oftă şi începu din nou lectura, cu cinci rânduri mai sus.*
(Ionel Teodoreanu, *La Medeleni*)

b) *Trecu al treilea, numai în fireturi şi steme şi nici pe el nu căzură ochii domniţei.*
(B. Delavrancea, *Poveste*)

c) *Într-o zi, pe înserat,*
Ce să vezi? Ne-am apucat,
Doi părinţi şi doi copii,
Din „Cartea cu jucării",
Să minţim, să povestim
Ce-am ştiut şi ce nu ştim. (Tudor Arghezi, *Prefaţă – Ţara piticilor*)

d) *Cine ştie carte are patru ochi.*

e) *Când îi vorbi pune-ţi trei lacăte: la inimă, la gât şi la gură.*

Numeralul	Felul	Valoarea	Funcţia sintactică

2. Indică, prin subliniere, forma/formele corectă/corecte:

- douăsprezece / doisprezece mii
- douăzeci şi doi / douăzeci şi două februarie
- ora douăsprezece / doisprezece
- douăzeci şi una / douăzeci şi unu de caiete
- douăzeci şi unu / douăzeci şi una martie
- S-a prezentat al o sutelea / al o sutălea.

Scanned with OKEN Scanner

3. Rescrie enunţurile, corectând greşelile:

- Cele două sute de mii de lei au fost cheltuiţi raţional.

.....

- Au participat reprezentanţi ai douăzeci de state.

.....

- Am corectat doisprezece caiete.

.....

- Vecinul meu e proprietar a unei maşini.

.....

4. Precizează valoarea morfologică a cuvintelor marcate în fiecare enunţ.

a) Am doar *un* prieten. .....
Merg pe *un* drum. .....
Un elev citeşte, alt elev scrie. .....

b) *Nouă* colegi sunt în parc. .....
Nouă ne place sportul. .....
Am o carte *nouă*. .....

5. Imaginează-ţi că mama ta trebuie să plece pentru o săptămână în delegaţie în străinătate. În lipsa mamei, trebuie să gestionezi bugetul familiei (300 de lei), tatăl tău fiind foarte ocupat la serviciu. Fă o listă de cheltuieli pentru această săptămână. Vei folosi cel puţin cinci numerale, pe care le vei marca prin subliniere.

.....
.....
.....
.....
.....

6. Să ne jucăm!

Compune o poezie de cel puţin şase versuri, în care să foloseşti cuvinte care rimează cu numeralul *doi*.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

Propuneri de itemi pentru evaluare
Numeralul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Numeralul *întâi* este invariabil.
b. A / F Numeralele pot avea valoare substantivală şi valoare adjectivală.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Numeralele cu valoare adjectivală au funcţia de atribut adjectival.
b. DA / NU Conform DOOM 2, ambele forme sunt corecte: *persoana întâi, persoana întâia.*

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Propoziţia *Ne întâlnim la ora doi.* este corectă.
b. CORECT / INCORECT În exemplul *S-a clasat al optisprezecelea.*, numeralul ordinal are formă greşită.

B. Itemi de tip pereche

Scrie în spaţiile punctate din prima coloană literele corespunzătoare din coloana a doua:

..... Am zece ani.	A. cazul vocativ
..... Primul sportiv a luat cupa.	B. cazul genitiv
..... Îi vorbesc celui de-al doilea coleg.	C. cazul nominativ
..... Cartea celui de-al doilea e nouă.	D. cazul acuzativ
	E. cazul dativ

C. Itemi cu alegere multiplă

1. Forma corectă este: a) şaptisprezece; b) şaptişpe; c) şaptesprezece.

2. Numeralul cardinal din enunţul *Au plecat doi dintre colegi.* are valoare:
a) substantivală; b) adjectivală.

3. Nu există numeral în enunţul:
a) A sosit ultimul.
b) A sosit primul.
c) Am fost pe locul secund.

Scanned with OKEN Scanner

4. Cuvântul marcat din enunţul *Nu am decât **un** frate*. este:
a) articol nehotărât; b) adjectiv pronominal nehotărât;
c) numeral cardinal.

5. Cuvântul marcat în enunţul *Am doar o prietenă pe care am văzut-o bucurându-se de o reuşită a unui coleg*. este, pe rând:
a) numeral cardinal, pronume personal, articol nehotărât;
b) numeral cardinal, pronume personal, numeral cardinal;
c) articol nehotărât, numeral cardinal, pronume personal.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

- **Citeşte textul următor pentru a răspunde cerinţelor formulate mai jos:**

Mă întorceam în România mea, în Bucureştiul „meu" – şi ce simţeam?
Simţeam că-mi înghesuiam umerii în mine, ca să pot trece de la mic la şi mai mic.
Dar de ce simţeam asta? Doar mă întorceam la ceva al meu, oraşul meu natal, vast şi viu, deşi cu o treime din străzi nepavate. (...) *Cu zece luni în urmă, voiajând din întâmplare într-un tramvai, mă abordase un tânăr necunoscut, cu un basc muncitoresc tras până la sprâncene:*
— Auzi? Îmi spune el, repede şi familiar, te-am văzut la televizor, ai scos o carte, da? Am dat din cap, da.
— Auzi, am citit-o, eu lucrez la tipografia 13 Decembrie. (...)
Am mai mers o staţie şi am coborât şi eu, într-un cartier pe care nu-l cunoşteam. Am intrat într-o librărie. Am întrebat de carte.
— N-o mai avem, mi-a spus librăreasa, dar sper să se tragă din nou. Noi am vândut toate câte ni s-au trimis. Şapte. (...)
Al doilea roman al meu era tot o poveste de dragoste. (Petru Popescu, *Supleantul*)

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile punctate cu informaţiile corecte:**

1. Numeralul *zece* are valoare ..... şi are funcţia sintactică de ..... .
2. Numeralul *al doilea* este în cazul ..... .
3. Cuvântul subliniat în propoziţia *Am mai mers o staţie.* Are valoarea morfologică de ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Transcrie din text un fragment în care cuvântul *o* are valoarea morfologică de pronume personal.

.....

Scanned with OKEN Scanner

2. Alcătuiește un enunț în care să folosești numeralul *șapte* și să aibă funcția sintactică de complement prepozițional.

.....

3. Construiește o propoziție în care numeralul *treisprezece* să fie în cazul nominativ.

.....

C. Întrebare structurată

a) Reconstituie textul, punând în ordine logică fragmentele narative, descriptive și dialogate.

În clipa aceea, furtuna se năpusti în pânze, mugind, și „Speranța" își înfipse bompresul în apă, sfârtecând valurile, ca un rinocer fugărit de flăcări în jungla incendiată.

La prima rafală, corabia piraților rămase cu o sută de pași în urmă.

Ismail puse mâna pe cârmă și scoase un strigăt de bucurie. Acum nu-i mai păsa de furtună, nu-i mai era teamă că vântul ar putea sfâșia pânzele, ar putea rupe catargele. Cu fiecare rafală care făcea să geamă corabia, să șuiere sarturile, pirații rămâneau tot mai departe, înconjurați de neguri și acoperiți de spumă, până ce nu se mai văzură decât pânzele, gata să zboare fâșii, risipite în toate vânturile.

— Bre, Agop! strigă, încleștat pe cârmă. Ține-te zdravăn, să nu te prindă leșinul, c-am mântuit cu pirații. Acum rămâne să ne luptăm cu furtuna!

(Radu Tudoran, *Toate pânzele sus!*)

b) Subliniază cu o linie un numeral cardinal și cu două linii un numeral ordinal.

III. ITEMI SUBIECTIVI

Vrei să-ți inviți prietenii la o petrecere de ziua ta. Scrie o invitație pe care să o poți posta pe whatsapp. În invitație vei folosi cel puțin trei numerale, pe care le vei marca prin subliniere.

Observație. Vei scrie această invitație pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal. Poți redacta invitația în format electronic.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învățat la acest capitol?

.....

.....

2. Când și unde vei folosi ceea ce ai învățat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 9

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte următorul text:**

Într-o zi, domnul Fusi stătea în uşa atelierului aşteptându-şi clienţii.

În acest moment sosi o maşină elegantă, cenuşie, oprind drept în faţa frizeriei domnului Fusi. Un domn cenuşiu coborî şi intră în magazin. (...)

— Cu ce vă pot servi? întrebă zăpăcit. Ras sau tuns? (...)

— Nici una, spuse domnul cenuşiu fără să zâmbească, cu un glas straniu, lipsit de orice inflexiune, un glas oarecum cenuşiu. Vin din partea Casei de Economie a Timpului. Sunt agentul nr. XYQ/384/b. Am aflat că doriţi să deschideţi la noi un cont de economii.

— Aud pentru prima oară aşa ceva, declară domnul Fusi încă şi mai zăpăcit. Ca să fiu sincer, până acum nici n-am ştiut măcar că există o asemenea instituţie.

— Ei bine, acum ştiţi, răspunse scurt agentul.

Răsfoi carneţelul său de note şi continuă:

— Sunteţi domnul Fusi, frizerul?

— Exact, eu sunt, spuse domnul Fusi.

— Înseamnă că am nimerit unde trebuia, spuse domnul cenuşiu şi închise carneţelul. Sunteţi solicitant la instituţia noastră.

— Cum aşa? întrebă domnul Fusi, tot mai mirat.

— Vedeţi, stimate domn, spuse agentul, vă irosiţi viaţa cu zăngănitul foarfecilor, pălăvrăgeala şi clăbucul. (...) Dacă aţi avea timp să trăiţi o viaţă adevărată, precum doriţi, aţi fi cu totul alt om. Prin urmare singurul lucru de care aveţi nevoie e timp. N-am dreptate? (...) Ei, vedeţi, spuse domnul cenuşiu pufăind satisfăcut din micul său trabuc. De unde se poate însă lua timp? El trebuie economisit. Dumneavoastră, domnule Fusi, vă irosiţi timpul într-un mod cu totul iresponsabil. Vă voi dovedi printr-o mică socoteală. Un minut are şaizeci de secunde. Iar o oră are şaizeci de minute. Mă puteţi urmări?

— Desigur, spuse domnul Fusi. Agentul nr. XYQ/384/b începu să scrie cu un condei cenuşiu cifrele pe oglindă.

— De şaizeci de ori şaizeci fac ***trei mii şi şase sute****. Prin urmare o* ***oră*** *are trei mii şi şase sute de secunde. O zi are douăzeci şi patru de ore, prin urmare de trei mii şi şase sute de ori douăzeci şi patru fac optzeci şi şase de mii şi patru sute de secunde pe zi. După cum se ştie, un an are trei sute şi şaizeci şi cinci de zile. Rezultă prin urmare treizeci şi* ***unu*** *de milioane, cinci sute şi treizeci şi şase de mii de secunde pe an. Sau trei sute şi cincisprezece milioane, trei sute şi şaizeci de mii de secunde în zece ani. La cât timp evaluaţi durata vieţii dumneavoastră, domnule Fusi?*

— Ştiu şi eu, bâlbâi ameţit domnul Fusi, sper să ating vreo şaptezeci, optzeci de ani, dacă vrea soarta.

Scanned with OKEN Scanner

— Bine, continuă domnul cenuşiu, ca să fim mai prudenţi, să socotim pentru moment numai şaptezeci de ani. Asta ar însemna trei sute şi cincisprezece milioane, trei sute şi şaizeci de mii înmulţit cu şapte. Rezultă două miliarde, două sute şi şapte milioane, cinci sute şi douăzeci de mii de secunde. (...) *Prin urmare, domnule Fusi, aceasta e averea ce o aveţi la dispoziţie.* (Michael Ende, *Momo*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Numeralele *şaptezeci, optzeci* sunt numerale ordinale, compuse.

b) **A / F** Numeralul subliniat din enunţul *Un minut are şaizeci de secunde.* este în cazul nominativ. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Numeralul subliniat în text (*cu şapte*) are funcţia de:
  a) atribut; b) complement prepoziţional;
  c) complement circumstanţial de mod.
- În exemplul *într-o zi*, cuvântul *o* este:
  a) numeral cardinal; b) pronume personal;
  c) articol nehotărât. ***(6 puncte)***

3. Scrie pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt litera corespunzătoare cuvintelor marcate în text:

..... trei mii şi şase sute	A. numeral cardinal simplu
.....oră	B. numeral cardinal compus
.....unu	C. substantiv
	D. numeral ordinal

(6 puncte)

4. Numeralele ordinale la genul masculin, corespunzătoare numeralelor cardinale *o sută, o mie* sunt ..... şi ..... . ***(6 puncte)***

5. Alcătuieşte două enunţuri în care să existe: ***(6 puncte)***

a) un numeral cardinal în cazul genitiv, cu funcţia de atribut adjectival;

.....

b) un numeral ordinal cu funcţia de complement direct.

.....

B. 6. Precizează care sunt cele două personaje din textul citat. .....

..... ***(6 puncte)***

7. Menţionează cu ce se ocupă fiecare personaj. .....

..... ***(6 puncte)***

8. Formulează două idei principale/secundare din textul dat. ***(6 puncte)***

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

9. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text:

- Domnul Fusi **îşi foloseşte / nu-şi foloseşte** timpul în mod responsabil.

Justificare:

.....

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de 30-50 de cuvinte semnificaţia următorului fragment din text: *Dacă aţi avea timp să trăiţi o viaţă adevărată, precum doriţi, aţi fi cu totul alt om.*

(6 puncte)

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Transformă într-un text dramatic primele zece replici de dialog din textul-suport.

În redactarea textului dramatic, vei avea în vedere:

- să precizezi numele personajelor şi identitatea acestora;
- să menţionezi actul şi scena din care face parte textul creat de tine;
- să adaugi indicaţii scenice, valorificând secvenţele narative din textul-suport;
- să respecţi structura unui text dramatic.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinutul compunerii şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

11 Adjectivul

FIȘA NR. 1

ADJECTIVUL PROPRIU-ZIS. ADJECTIVUL PARTICIPIAL.
ACORDUL ADJECTIVULUI CU SUBSTANTIVUL (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Identifică adjectivele din textul de mai jos și completează tabelul:

O! Tablou măreț, fantastic!... Mii de stele argintii
În nemărginitul templu ard ca vecinice făclii.
Munții sunt a lui altare, codrii organe sonoare
Unde crivățul pătrunde, scoțând note-ngrozitoare. (V. Alecsandri, *Mezul iernei*)

Adjectivul	Propriu-zis / provenit din participiu	Variabil / invariabil Nr. de forme flexionare	Substantivul determinat	Funcția sintactică

2. Formează două adjective cu prefixul *stră-* și câte două adjective cu sufixele *-esc* și *-cios*:

.....

.....

3. Scrie femininul adjectivelor din grupa **A** și pluralul celor din grupa **B**:

A

des ..... dens ..... românesc .....
baroc ..... patriot ..... analog .....
omolog ..... snob ..... pitoresc .....

B

dârz ..... scund ..... chel .....
treaz ..... crud ..... fix .....
confuz ..... domol ..... ilustru .....
obez ..... sătul ..... aspru .....

Scanned with OKEN Scanner

4. Subliniază varianta corectă:

- bluză roz / roză
- opinii contrarii / contrare
- indiciu revelator / revelatoriu
- băieţi perspicaci / perspicace
- certuri continui / continue
- caz contradictoriu / contradictor
- idei ambigui / ambigue
- tineri tenace / tenaci
- părerile celor mai mulţi colegi / celor mai multor colegi
- acestor anumitor colegi / acestor anumiţi colegi
- ultimile zile / ultimele zile

5. Rescrie propoziţiile de mai jos, corectând greşelile:

- Fetelor acestea ale mele le place să meargă cu bicicleta.

.....

- Dragele mele prietene, mă bucur să vă văd!

.....

- Nu îşi aduce aminte titlul unei cărţi mai vechi şi mai importantă.

.....

- Ea este fiica prietenei cea mai bună ale mele.

.....

6. Transcrie, din textul de mai jos, locuţiunile adjectivale şi precizează-le echivalentul adjectival:

De când îl ştiu, bunicul a fost un om la locul lui. I-a plăcut să muncească încă de mic. Cel din urmă copil al unei familii numeroase, luat de suflet încă din faşă de un ţăran din partea locului, a crescut cu respectul pentru muncă şi a ajuns un om de ispravă. Nici nu se putea altfel, pentru că în familia în care ajunsese toţi erau unul şi unul. Muncind din greu, şi-a adunat avere, dar nu s-a mândrit niciodată, deoarece un om cu scaun la cap preţuieşte modestia. Aşa a ajuns o persoană de seamă în sat şi, fără a fi tobă de carte, a fost ales primar.

.....

.....

.....

.....

.....

7. Alcătuieşte două enunţuri cu un adjectiv compus care să aibă funcţia de:

a) atribut adjectival

.....

b) nume predicativ

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIȘA NR. 2

GRADELE DE COMPARAȚIE/DE INTENSITATE ALE ADJECTIVULUI

1. Completează spațiile libere cu formele gradelor de comparație cerute:

POZITIV — COMPARATIV: DE SUPERIORITATE, DE EGALITATE, DE INFERIORITATE

POZITIV	DE SUPERIORITATE	DE EGALITATE	DE INFERIORITATE
înalt	.....	.....	.....

SUPERLATIV RELATIV: DE SUPERIORITATE, DE INFERIORITATE — SUPERLATIV ABSOLUT

DE SUPERIORITATE	DE INFERIORITATE	SUPERLATIV ABSOLUT
.....	.....	.....

2. Explică ce este greșit în următoarele enunțuri:

a) S-au creat cele mai optime condiții pentru studiu.
b) Acest material este de o calitate mai superioară.
c) Am gustat o foarte infimă cantitate.

3. Scrie enunțuri cu superlativul absolut al adjectivului *veche*, folosind mijloacele expresive indicate:

- cu adverb:
.....
- cu prefix:
.....
- prin repetarea adjectivului:
.....
- prin repetarea unei vocale:
.....
- într-o propoziție exclamativă:
.....

FIȘA NR. 3

POSIBILITĂȚI COMBINATORII ALE ADJECTIVULUI. TOPICA ADJECTIVULUI

1. Subliniază atributele adjectivale din textele de mai jos și precizează cazurile adjectivelor:

a) *Și mergând ei o bucată înainte, Harap-Alb vede altă drăcie și mai mare...*
(I. Creangă, *Povestea lui Harap-Alb*)

b) *Deodată, în fundul trotuarului apăru o siluetă zveltă și puțin dansantă în mers, ce nu putea fi decât a unei tinere fete.* (G. Călinescu, *Cartea nunții*)

Scanned with OKEN Scanner

c) *Vine singură la pădure, descalecă, cercetează poienile, zâmbeşte acestor căprioare proaste care se tem de dânsa.* (M. Sadoveanu, *Nopţile de Sânziene*)

.....

.....

.....

2. Rescrie enunţurile, plasând adjectivele în faţa substantivelor.

- Omul harnic munceşte.

.....

- Copiii proprii sunt bine educaţi.

.....

- Norii cenuşii se îngrămădeau pe cer.

.....

- Zilele ultime de la mare au fost cele mai plăcute.

.....

3. Construieşte forma de dativ-genitiv a următoarelor sintagme:
draga mea fată .....; măiastra pasăre ..... .

4. Completează spaţiile punctate cu articolele adjectivale (demonstrative) potrivite:

- Apele lacului ..... limpede s-au tulburat.
- Crengile copacilor ..... înalţi au fost tăiate.
- Culoarea bluzei ..... noi este modernă.

5. Alcătuieşte enunţuri în care adjectivul *fortuit* să îndeplinească următoarele funcţii sintactice:

a) atribut adjectival:

.....

b) nume predicativ:

.....

6. Construieşte enunţuri cu atribute adjectivale exprimate prin:

– adjectiv invariabil în acuzativ;

.....

– adjectiv variabil, cu 4 forme flexionare, la superlativ relativ de superioritate, în dativ;

.....

– adjectiv variabil, cu 2 forme flexionare, la comparativ de superioritate, în genitiv;

.....

– adjectiv pronominal posesiv în vocativ.

.....

Scanned with OKEN Scanner

7. Identifică, în textul de mai jos, patru adjective cu valoare expresivă şi explică semnificaţia lor artistică:

Muiat de ploile lui noiembrie, pământul era negru şi umed. Păduri se zăreau la marginea orizontului, învăluite într-o ceaţă alburie, iar altele se iveau foarte aproape de linia ferată, cu arbori negri, despuiaţi şi scheletici. Pe jos, frunzele căzute mai păstrau ceva din aerul toamnei, dar aburit şi fără strălucire. Şi apoi iar începea câmpia, câmpia cea neagră şi tristă. (Geo Bogza, *Privelişti şi sentimente*)

.....

.....

.....

.....

8. Menţionează o greşeală frecventă pe care ai observat-o la unii colegi, atunci când plasează adjectivul în faţa substantivului. Dă un exemplu şi explică ce regulă ar trebui aplicată pentru a scrie corect.

.....

.....

.....

Propuneri de itemi pentru evaluare

Adjectivul

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A**. Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F**.

a. A / F Adjectivul *drag* are patru forme flexionare.

b. A / F Adjectivul *atotştiutor* s-a format prin derivare.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA**. Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU**.

a. DA / NU Adjectivele invariabile îşi modifică forma în timpul vorbirii.

b. DA / NU Adjectivul *precoce* este invariabil.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT**. Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT**.

a. CORECT / INCORECT Adjectivele pot fi însoţite de articol adjectival.

b. CORECT / INCORECT Adjectivul din enunţul *cât casa de înalt* este la gradul comparativ de egalitate.

Scanned with OKEN Scanner

B. Itemi de tip pereche

Scrie în spaţiul punctat din faţa fiecărei părţi de vorbire din coloana **A** litera enunţului corespunzător din coloana **B**:

A	B
.... 1. locuţiune adjectivală	a) Am o bluză verde.
.... 2. adjectiv fără grad de comparaţie	b) Trăieşte în condiţii optime.
.... 3. adjectiv variabil, cu două forme	c) Tatăl meu este un om de treabă.
	d) Nu-mi plac oamenii mândri.

C. Itemi cu alegere multiplă

Forma corectă este:		
	1. a) imagine grotescă;	b) imagine grotească.
	2. a) dragii mele prietene;	b) dragei mele prietene.
	3. a) echipei austriace;	b) echipei austriece.
	4. a) cheli (adjectiv, plural);	b) chei.

5. În enunţul *Vino, dragă primăvară!*, adjectivul *dragă* este în cazul:
a) nominativ; b) acuzativ; c) vocativ.

6. Cuvântul marcat din enunţul ***Asemenea*** *construcţie mă fascinează.* este:
a) adverb; b) adjectiv; c) prepoziţie.

7. Adjectivul din construcţia *singur cuc* este la gradul:
a) pozitiv; b) superlativ absolut.

8. Cuvântul marcat din enunţul *S-au îmbogăţit şi mai mult* ***bogaţii***. este:
a) adjectiv; b) substantiv; c) verb.

9. În enunţul *Acestei simpatice domnişoare i-am oferit un trandafir.*, adjectivele sunt în cazul:
a) genitiv; b) dativ; c) acuzativ.

10. Adjectivul din enunţul: *Borcanul a rămas gol.* are funcţia sintactică de:
a) complement circumstanţial de mod; b) nume predicativ;
c) complement direct.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

- **Citeşte textul următor pentru a răspunde cerinţelor formulate mai jos:**

Tăiat în faţă de trufaşa şi imensa stâncă aeriană, încins pe laturi de cele două prăpăstii, ar fi trebuit, ca să pot merge mai departe, (...) să mă înalţ la ceruri zburând (...), dar fiindcă nu eram gata încă pentru niciunul din aceste două soiuri de călătorie, amânai pentru mai târziu şi pe una, şi pe alta. Rămăsei, deci, locului; cu alte cuvinte, deşi aş fi putut ieşi din încurcătură într-un chip oarecare, mă hotărâi

Scanned with OKEN Scanner

totuşi să mă folosesc de adăpostul hărăzit mie de pronia întâmplării şi să aştept aici voile mai blânde ale ei. Şi aceasta cu atât mai mult cu cât, dacă jumătate din prorocirile părintelui Ghermănuţă, cea cu potecile, se adeverise, de ce adică nu s-ar fi adeverit şi cealaltă jumătate, cu primenitul luminii? (Calistrat Hogaş, *Amintiri*)

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile punctate cu informaţiile corecte:**

1. Adjectivele *trufaşa* şi *imensa* sunt în cazul ..... şi au funcţia sintactică ..... .
2. Adjectivul *mai blânde* este la gradul ..... .
3. Un adjectiv derivat de la substantivul *lumină* este ..... .
4. O figură de stil pe care o recunoşti în sintagma *trufaşa şi imensa stâncă* este ..... .

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Transcrie, din primul enunţ, articolul adjectival: ..... .
2. Construieşte un enunţ în care să foloseşti forma adjectivală a gerunziului *zburând*.
.....

III. ITEMI SUBIECTIVI

Redactează o compunere de cel puţin 100 de cuvinte, în care să descrii în jurnalul personal o colegă (sau un coleg) care a sosit de curând în clasa ta.

Observaţie. Vei scrie această compunere pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?
.....
.....
2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 10

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Păianjeni albi atârnă-n cer
Şi-n piepturi negura stă gravă,
Pier iar cocorii în mister
Şi toată slava e bolnavă.*

Ca pelicanu-n zbor atins
Spre ghioluri soarele se-nclină,*
Pe zdreanţa toamnei mari s-au prins
Medalii triste de lumină.

Curând amurgul de tutun
Se strânge gata de zburat,
Şi-n ochiuri iuţi de vânt nebun
Lung stuful sufletul şi-a dat.

Bat, cârduri, aripi mici de ploaie,
Dar dorul prin colibe stând
Larg peste lume îşi dezdoaie
Adâncul unui cer de gând.

(Vasile Voiculescu, *Toamna la baltă*)

* *slavă* = înaltul cerului, văzduh
* *ghiol* = lac sau baltă mare cu fundul plin de mâl

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Cuvântul *atins* este adjectiv propriu-zis, variabil, cu patru forme flexionare.
b) **A / F** Adjectivul *albi* este un adjectiv participial. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- În exemplul *Pe zdreanţa toamnei mari*, adjectivul subliniat este în cazul:
  a) genitiv; b) acuzativ; c) dativ.
- În exemplul *Păianjeni albi atârnă-n cer*, adjectivul subliniat este în cazul:
  a) acuzativ; b) nominativ; c) genitiv. ***(6 puncte)***

3. Scrie, pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... *bolnavă*	A. complement direct exprimat prin substantiv
..... *nebun*	B. complement direct exprimat prin adjectiv
..... *adâncul*	C. nume predicativ exprimat prin adjectiv
	D. atribut adjectival

(6 puncte)

4. Selectează două adjective antonime din textul dat.

..... ***(6 puncte)***

5. Alcătuieşte două enunţuri în care adjectivul *triste* să fie:

a) la gradul comparativ de superioritate cu funcţia de nume predicativ;

.....

Scanned with OKEN Scanner

b) la gradul superlativ relativ cu funcţia de atribut adjectival.

..... *(6 puncte)*

B. 6. Precizează felul rimei şi tipul de ritm din poezie. *(6 puncte)*

.....

7. Transcrie, din textul dat, trei cuvinte cu sens figurat. *(6 puncte)*

.....

8. Numeşte figurile de stil din fragmentele: *(6 puncte)*

a) *vânt nebun* .....

b) *amurgul de tutun* .....

c) *zdreanţa toamnei* .....

9. Selectează, din textul dat, un vers în care se sugerează sentimentul pe care-l provoacă venirea toamnei.

..... *(6 puncte)*

10. Explică, în cel puţin 30 de cuvinte, semnificaţia următoarelor versuri: *Pier iar cocorii în mister/ Şi toată slava e bolnavă.* *(6 puncte)*

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi că textul citat aparţine genului liric.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi patru trăsături ale genului liric;
– să prezinţi detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;
– să respecţi structura specifică tipului de compunere cerut;
– să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

12 Părțile de vorbire neflexibile

FIȘA NR. 1

ADVERBUL (ACTUALIZAREA CUNOȘTINȚELOR)

1. Completează spațiile punctate pentru a obține adverbe derivate cu sufixele:

.....*-eşte*; .....*-iş*; .....*-âş*.

2. Alcătuieşte două enunţuri în care să foloseşti adverbe compuse. Subliniază adverbele.

.....

.....

3. Stabileşte valorile morfologice ale cuvintelor marcate:

	Valoarea morfologică		Valoarea morfologică
▪ *Tot* nu înţelegi?	.....	▪ *Şi* tu poţi greşi.	.....
▪ A stricat *tot*.	.....	▪ A udat iarba *şi* florile.	.....
▪ Vino la mine *luni*.	.....	▪ *Şi*-a amintit poezia.	.....
▪ Vine la mine în fiecare *luni*.	.....	▪ Citeşte *aşa* repede.	.....
▪ Aleargă *iute*.	.....	▪ *Aşa* copil n-am văzut.	.....
▪ A gustat un ardei *iute*.	.....		

4. Alcătuieşte enunţuri cu următoarele omofone şi precizează partea (părţile) de vorbire:

a. { demult: .....
de mult: .....

b. { altfel: .....
alt fel: .....

c. { defel: .....
de fel: .....

5. Completează spaţiile punctate cu două adverbe la superlativul absolut realizat prin mijloace expresive.

▪ (departe) ..... se vedea linia orizontului.
▪ (aproape) ..... sunt stelele!

Scanned with OKEN Scanner

6. Corectează greşelile din enunţurile:

- Vom munci cei mai bine.
- Cel mai amplu dezbătute au fost problemele de educaţie.
- Mai te-a chemat vreodată?
- Suntem fermi convinşi că vom reuşi.
- La petrecere vom merge câţi mai mulţi.

7. Analizează adverbele din textul de mai jos, completând tabelul:

Familia lui Moromete se întorsese mai devreme de la câmp. Când ajunse acasă, Paraschiv, cel mai mare dintre copii, se dăduse jos din căruţă.

(M. Preda, *Moromeţii*)

Adverbul	Felul	Gradul de comparaţie	Funcţia sintactică

8. Transcrie locuţiunile adverbiale şi precizează felul lor:

a) *Umblând de colo până colo, cum umblă omul fără treabă, a intrat, către seară, pe gangul unui palat.* (I.L. Caragiale, *Partea poetului*)

.....

b) Mă vizitează zi de zi.

.....

c) Mă uit cu drag la el.

.....

9. Completează cu părţile de vorbire care lipsesc, astfel încât să obţii locuţiuni adverbiale:

- ..... binelea;
- în ..... capului;
- .....-grăpiş;
- ..... dreptul;
- ..... totul;
- ..... una ..... două;
- ..... neaşteptate;
- ..... şi noapte;
- în ..... vecilor;
- ..... gata;
- din când .....;
- ici .....;
- nas în .....;
- aşa şi .....;
- ..... rost;
- ..... cailor;
- ..... cu încetul.

10. Scrie adverbul corespunzător următoarelor locuţiuni adverbiale:

- de obicei .....
- de ajuns .....
- din nou .....
- din când în când .....
- peste tot .....
- în grabă .....
- zi şi noapte .....
- pe nepusă masă .....
- de când lumea şi pământul .....

Scanned with OKEN Scanner

11. Precizează funcţiile sintactice ale adverbelor:

	Funcţie sintactică
Aşa-i lumea.	
Maşina de acolo e nouă.	
Ne-am cunoscut odinioară.	
De afară se aud strigăte.	
Ideea i-a venit deodată.	
Bineînţeles că ne vom revedea.	

12. Alcătuieşte enunţuri în care adverbul *agale* să îndeplinească, pe rând, funcţia sintactică de complement circumstanţial şi de atribut adverbial.

.....

.....

13. Subliniază adverbele fără funcţie sintactică din seria următoare: *acum, mai, aşa, nu, tocmai, acolo, numai, chiar, înapoi, cam, doar, când, decât.*

14. Explică valorile expresive ale adverbelor marcate:

a) *Şi cum ajung (...) mă sui* ***încetişor*** *în teiu, care te-adormea cu mirosul... floarei.*
(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

b) *Şi cum i-o dau în mână, javra dracului se preface a o căuta de ou şi-i dezleagă atunci* ***frumuşel*** *aţa de la picior.* (I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

15. Imaginează-ţi că eşti profesor de limba română. Explică-le elevilor, în 3-5 enunţuri, cum pot deosebi adjectivul de adverb, susţinând explicaţiile cu exemple potrivite.

.....

.....

.....

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

FIŞA NR. 2

PREPOZIŢIA. CONJUNCŢIA (ACTUALIZAREA CUNOŞTINŢELOR)

1. Completează punctele de suspensie cu prepoziţiile simple şi compuse care lipsesc.

Vine-un chiot ..... munte.
Vine freamăt ..... păduri.
Tudor domnul vine- ..... frunte
..... mulţimea ..... panduri. (G. Coşbuc, *Oltenii lui Tudor*)

2. Alcătuieşte două enunţuri în care prepoziţia *de* să lege:
a) atributul de substantiv;

.....

b) complementul de verb.

.....

3. Corectează greşelile din enunţurile de mai jos:
a) Şi-a amintit despre mine.
b) Maşina pentru spălat e defectă.
c) Automobilul rulează cu 100 kilometri la oră.
d) Pleacă în Timişoara.
e) A ieşit în pensie.
f) Muzeul care l-am văzut şi-a înnoit exponatele.

4. Subliniază varianta corectă:
- S-a discutat legătura dintre / între regnurile vegetale.
- S-a realizat legătura între / dintre cele două oraşe.
- Se preocupă cu / de studierea animalelor de casă.

5. Explică valorile expresive ale prepoziţiilor marcate:

a) *Te iubesc* ***în*** *a ta jale,*
În *veşmântul tău cernit,*
Şi ***în*** *gondolele tale.* (V. Alecsandri, *La Veneţia mult duioasă*)

b) *Cât mi-a fi iarna de mare*
Ce-o să facem vai de noi!
Fără *codru,* ***fără*** *soare,*
Făr' *de bani,* ***făr'*** *de ciocoi?* (V. Alecsandri, *Cântic haiducesc*)

c) *Lăpuşneanul,* ***pre*** *care îl înştiinţase de pornirea norodului, trimise* ***pre*** *armaşul să-i întrebe ce vor şi ce cer.* (C. Negruzzi, *Alexandru Lăpuşneanul*)

.....
.....
.....
.....

Scanned with OKEN Scanner

6. Subliniază cu o linie prepoziţiile şi încercuieşte conjuncţiile coordonatoare:

a) *A stăpâni sau a nu înţelege e singurul mijloc de a nu suferi.*
(B. Delavrancea, *Zobie*)

b) *Mai aveţi şi un cintezoi, în mod cu totul inutil, iar îngrijirea lui vă costă zilnic un sfert de oră.* (Michael Ende, *Momo*)

7. Stabileşte valorile morfologice ale cuvintelor marcate:

Şi-a imaginat.	.....	*Iar* s-a supărat.	.....
Colegii îi sunt *şi* amici.	.....	Venim la tine, *iar* tu nu eşti acasă.	.....
Vrea o îngheţată *şi* un suc.	.....	*Fie* ce-o fi, tot plec.	.....
Nici el nu vine.	.....	*Fie* iarnă, *fie* vară munceşte cu spor.	.....
Nici nu s-a gândit să-l caute.	.....	Mi-a oferit un *dar*.	.....
De nu vii, mă supăr.	.....	Plecăm, *dar* ne şi întoarcem.	.....
Are o haină *de* blană.	.....		

8. Alege forma corectă:

- Pleci *ori / or* mai stai?
- A crezut că spui adevărul, *ori / or* s-a înşelat.

9. Explică într-un enunţ valoarea expresivă a conjuncţiei coordonatoare *şi* în următorul text:

Şi câte şi mai câte nu cânta Mihai lăutariul din gură şi din scripca sa răsunătoare, şi câte alte petreceri pline de veselie nu se făceau pe la noi (...).
(I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....
.....
.....

FIŞA NR. 3

INTERJECŢIA. ONOMATOPEELE. INTERJECŢIA PREDICATIVĂ

1. Identifică interjecţiile din textele următoare şi completează tabelul:

a) — *Ptiu! mă! zise frate-său, după ce l-a lăsat să sfârşească* (...) *Iaca-ţi mai dau o dată carul, dar asta ţi-a fi cea de pe urmă.* (I. Creangă, *Dănilă Prepeleac*)

b) — *Aho! car nebun, aho! Când te-oiu încărca zdravăn cu saci de la moară* (...), *atunci să mergi aşa!* (...)

Dar de la o vreme valea s-a sfârşit şi s-a început un deal, suie-l dacă poţi!... Hârţi! încolo, scârţi! încolo, carul se da înapoi.

— *Na! car mi-a trebuit, car am găsit!* (I. Creangă, *Dănilă Prepeleac*)

c) *Uite, nene Stavrache, la ce-am venit noi... E vorba de dreptatea frăţească* (...) *Eu... de! până acuma m-am învârtit prin lume cum am putut* (...).
(I.L. Caragiale, *În vreme de război*)

Scanned with OKEN Scanner

Interjecţia	Ce exprimă	Punctuaţia

2. Completează casetele cu onomatopee potrivite fiecărei imagini:

3. Alcătuieşte două enunţuri în care să foloseşti interjecţii de adresare.

.....

.....

4. Completează interjecţiile compuse cu elementul care lipseşte:

- plici- .....
- ..... -dang
- haida- .....
- ..... -tronc
- ..... -tac

5. Construieşte enunţuri, astfel încât interjecţia *măi* să ocupe cele trei poziţii indicate. Foloseşte semnele de punctuaţie potrivite!

Măi ..... .

..... *măi* ..... .

..... *măi.*

6. Stabileşte funcţiile sintactice ale interjecţiilor din enunţurile următoare:

- Broasca ţuşti! în apă. .....
- Hai la mine! .....
- Pupăza, zbrr! pe-o dugheană. .....
- Iată şcoala! .....

7. Precizează valorile morfologice ale cuvântului *o*:

- — *O*! Ce bine! .....
- Am întâlnit-*o* în parc. .....
- Citesc *o* carte nouă. .....
- Îmi cumpăr doar *o* îngheţată. .....
- *O* să vină vara. .....
- *O* carte e nouă, altă carte e veche. .....

8. Selectează interjecţiile din textul următor şi precizează ce exprimă fiecare, pentru a observa registrul de sentimente comunicat de personaj:

— Încă te mai uiţi la ei, bărbate, zicea mama, şi le dai paiele! Aşă-i?... Ha, ha! bine v-au făcut, pughibale spurcate ce sunteţi! că nicio lighioaie nu se poate aciua pe

Scanned with OKEN Scanner

lângă casă de răul vostru (...) Iaca, dacă nu v-am săcelat astăzi, faceţi otrocol prin cele mâţe şi daţi la om ca cânii prin băţ! Ăra! d-apoi aveţi la ştiinţă că vă prea întreceţi cu dediochiul! (I. Creangă, *Amintiri din copilărie*)

.....

.....

.....

.....

Propuneri de itemi pentru evaluare

Părţile de vorbire neflexibile

I. ITEMI OBIECTIVI

A. Itemi cu alegere dublă

1. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată, încercuieşte litera **A.** Dacă tu crezi că este falsă, încercuieşte litera **F.**

a. A / F Adverbul este o parte de vorbire flexibilă.

b. A / F Adverbul se înrudeşte cu adjectivul prin categoria gramaticală a gradului de comparaţie.

2. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, încercuieşte **DA.** Dacă tu crezi că este incorectă, încercuieşte **NU.**

a. DA / NU Prepoziţia face legătura între părţi de vorbire de acelaşi fel.

b. DA / NU Cuvântul *lângă* este o prepoziţie simplă.

3. Citeşte cu atenţie afirmaţiile de mai jos. Dacă apreciezi că afirmaţia este corectă, subliniază **CORECT.** Dacă tu crezi că este incorectă, subliniază **INCORECT.**

a. CORECT / INCORECT Înaintea conjuncţiilor *dar*, *iar* se pune virgulă.

b. CORECT / INCORECT Nicio interjecţie nu are funcţie sintactică.

B. Itemi de tip pereche

Scrie în spaţiul punctat din faţa fiecărei părţi de vorbire din coloana **A** litera enunţului corespunzător din coloana **B.**

A	B
..... 1. adverb	a) A venit *la* mine.
..... 2. interjecţie predicativă	b) El învaţă *bine*.
..... 3. conjuncţie	c) Şi *ţuşti*! în apă.
..... 4. prepoziţie simplă	d) A alergat *pe lângă* el.
	e) Am o carte nouă *şi* interesantă.

Scanned with OKEN Scanner

C. Itemi cu alegere multiplă

- **Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect:**

1. În exemplul *Vorbeşte **bâlbâit**.* cuvântul marcat este:
   a) adjectiv; b) adverb.
2. Forma corectă este:
   a) mai îl ascult; b) îl mai ascult.
3. Funcţia sintactică a cuvântului marcat din enunţul *A rămas **aşa**, mai mititel.* este:
   a) complement circumstanţial de mod;
   b) nume predicativ;
   c) complement direct.
4. Forma corectă este:
   a) cereri pentru încetarea focului; b) cereri de încetarea focului.
5. În enunţul *Îl va întreba şi pe el şi apoi se vor înţelege.* cuvântul *şi* are următoarele valori morfologice:
   a) adverb, conjuncţie; b) adverb, în ambele situaţii;
   c) conjuncţie, în ambele situaţii.

II. ITEMI SEMIOBIECTIVI

- **Citeşte cu atenţie textul dat şi formulează răspunsuri pentru cerinţele următoare:**

Când văzu cea dintâi casă din Lunca, după o cotitură de deal, Apostol Bologa tresări iarăşi, parcă fără veste i s-ar fi mohorât sufletul. Dar împunsătura de ac se stinse ca o scânteie, lăsându-i în inimă un nou belşug de bucurie (...).

În gară pâlcuri de soldaţi se năpustiră asupra trenului ce pufăia şi se smucea cu înverşunare înainte de a se opri. Ochii lui Apostol însă alergau nerăbdători printre oameni, mereu de ici-colo, cercetând aproape cu frică până ce, cu o lucire de fericire nestăpânită, se poticniră. Pe peron, în acelaşi loc unde rămăsese, ca şi cum vreme de patru săptămâni nici nu s-ar fi clintit de acolo, stătea Ilona, scormonind, cu priviri din ce în ce mai îngrijorate (...). (Liviu Rebreanu, *Pădurea spânzuraţilor*)

A. Itemi de completare

- **Completează spaţiile punctate cu informaţiile corecte:**

1. Prepoziţia *de* din sintagma *împunsătură de ac* leagă ..... .
2. Cuvântul marcat din fragmentul ...*ce pufăia **şi** se smucea*... are valoare morfologică de ..... .
3. Primele două adverbe din text sunt ..... şi ..... .

Scanned with OKEN Scanner

B. Itemi cu răspuns scurt

1. Selectează din text un fragment în care o prepoziţie leagă un complement de verbul regent. .....

2. Construieşte un enunţ în care adverbul *acolo* (*nu s-ar fi clintit de acolo*) să aibă altă funcţie sintactică decât în text.
Precizează de fiecare dată funcţia sintactică.

.....

.....

3. Scrie două interjecţii care pot reda starea sufletească pe care o are personajul atunci când se întoarce în satul Lunca. .....

III. ITEMI SUBIECTIVI

1. Vrei să călătoreşti într-un alt spaţiu cultural. Caută pe internet informaţii despre oraşul Roma. Fă traseul unei excursii, prezentând patru obiective turistice.
2. Selectează din textul creat de tine câte o parte de vorbire neflexibilă, menţionând-o.
3. Dacă vrei, poţi face şi un colaj cu imagini din oraşul Roma.

Observaţie. Vei rezolva acest exerciţiu pe o foaie separată, pe care o vei adăuga în portofoliul personal.

AUTOEVALUARE:

Răspunde la următoarele întrebări:

1. Care este lucrul cel mai important pe care l-ai învăţat la acest capitol?

.....

.....

2. Când şi unde vei folosi ceea ce ai învăţat?

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 11

Timpul de lucru este de 50 de minute.

SUBIECTUL I *(60 de puncte)*

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

„O, rămâi, rămâi la mine,
Te iubesc atât de mult!
Ale tale doruri toate
Numai eu ştiu să le-ascult;

În al umbrei întuneric
Te asamăn unui prinţ,
Ce se uit-adânc în ape
Cu ochi negri şi cuminţi;

Şi prin vuietul de valuri,
Prin mişcarea naltei ierbi,
Eu te fac s-auzi în taină
Mersul cârdului de cerbi;

Eu te văd răpit de farmec
Cum îngâni cu glas domol,
În a apei strălucire
Întinzând piciorul gol...

Şi privind în luna plină
La văpaia de pe lacuri,
Anii tăi se par ca clipe,
Clipe dulci se par ca veacuri."

Astfel zise ***lin*** *pădurea,*
Bolţi asupră-mi clătinând;
Şuieram ***l****-a ei chemare*
Ş*-am ieşit în câmp râzând.*

Astăzi chiar de m-aş întoarce
A-nţelege n-o mai pot...
Unde eşti, copilărie,
Cu pădurea ta cu tot?

(Mihai Eminescu, *O, rămâi*)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Prepoziţia *la* din primul vers leagă un complement de cuvântul regent.
b) **A / F** Structura *de pe* este un adverb compus. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- În seria *la, prin, în,* toate cuvintele sunt:
  a) prepoziţii; b) conjuncţii; c) adverbe.
- Există numai adverbe în seria:
  a) cu, şi, unde; b) astăzi, mai, cu; c) astfel, astăzi, unde. ***(6 puncte)***

3. Scrie litera corespunzătoare pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt marcat în penultima strofă.

.....	*lin*	A. adjectiv
.....	*l-*	B. conjuncţie
.....	*ş-*	C. prepoziţie
		D. adverb

(6 puncte)

4. Selectează, din textul dat, două adverbe fără funcţie sintactică (semiadverbe).

..... ***(6 puncte)***

Scanned with OKEN Scanner

5. Alcătuieşte un enunţ în care cuvântul subliniat în versul *O, rămâi, rămâi la mine* să aibă altă valoare morfologică, menţionând de fiecare dată valoarea. ***(6 puncte)***

.....

B. 6. Precizează genul literar căruia îi aparţine textul dat. ***(6 puncte)***

.....

7. Transcrie câte un vers în care există:

a) o imagine auditivă .....

b) o imagine vizuală ..... ***(6 puncte)***

8. Numeşte figurile de stil din fiecare vers:

a) *Astfel zise lin pădurea* .....

b) *La văpaia de pe lacuri* ..... ***(6 puncte)***

9. Scrie un enunţ în care să explici rolul repetiţiei din primul vers al poeziei.

..... ***(6 puncte)***

10. Explică, într-un text de cel puţin 30 de cuvinte, care este semnificaţia versurilor/mesajul din ultima strofă a poeziei. ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de minimum 150 de cuvinte, în care să argumentezi că textul citat aparţine genului liric.

În compunerea ta, trebuie:

– să precizezi patru trăsături ale genului liric;

– să prezinţi detaliat două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat;

– să respecţi structura specifică tipului de compunere cerut;

– să ai obligatoriu numărul minim de cuvinte precizat.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinut şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

13 Test final

SUBIECTUL I ***(60 de puncte)***

- **Citeşte cu atenţie textul următor:**

Un artist a adunat în jurul său la Bookfest zeci de persoane, care au venit să-l vadă şi să obţină de la el un autograf pe cartea lansată: Între acte. *Nu e un artist care a publicat un volum ca să impresioneze prin acte mondene şi astfel să atragă mulţimea. Nu! E un artist care a scos un volum cu însemnările sale, făcute de-a lungul timpului, despre teatru, despre cultura înaltă a acestei arte. În înghesuială, având cartea în mână, aşteptau spectatorii de rând ai acestui artist. Dar el nu e un artist oarecare: e unic, precum spun colegi de-ai săi de breaslă. De aceea îi spun unii Meşterul şi nu Maestrul, căci vorba lui Marin Moraru: dacă strigi acum „maestre!", toată lumea întoarce capul, iar dacă strigi „meştere!", întoarce capul doar unul. E Radu Beligan!*

Cartea apărută la Editura Alfa şi lansată sâmbătă la standul Editurii ALL a reprezentat într-adevăr un eveniment editorial pe care au mizat organizatorii. Mulţi dintre cititori nu au reuşit să obţină un autograf. Radu Beligan a trebuit să se retragă; seara avea spectacol, juca la Naţionalul bucureştean.

Să reţinem: lumea se înghesuie la cultură; totul constă în felul cum ştii să promovezi acest domeniu. Lumea caută valoare. Or, noul volum semnat de Radu Beligan, Între acte, *conţine gânduri valoroase, pe care le nota în blocnotes în cele şapte zile ale săptămânii. Indiferent de lună, indiferent de an. Cât de importante sunt pentru teatru! Cât de importante sunt pentru tinerii de azi, care au îmbrăţişat profesia de actor sau care o vor îmbrăţişa! Fără frică, nu e nimic îmbătrânit în ideile mărturisite în această carte...*

„Vă mulţumesc mult, vă iubesc şi nu aş vrea să vă supăr cu nimic", asta a ţinut să spună la lansare Radu Beligan. (*jurnalul.ro*, 2 iunie 2013)

- **Rezolvă următoarele sarcini de lucru, formulate pornind de la textul dat:**

A. 1. Încercuieşte litera **A** (dacă apreciezi că afirmaţia este adevărată) sau **F** (dacă tu crezi că este falsă).

a) **A / F** Antonimul adjectivului *importante* este *neînsemnate.*

b) **A / F** Prepoziţia *despre* s-a format prin compunere. ***(6 puncte)***

2. Încercuieşte litera corespunzătoare răspunsului corect.

- Seria în care toate cuvintele conţin cuvinte cu diftongi este:
  a) *teatru, autograf, mulţimea*;
  b) *el, oarecare, breaslă*;
  c) *editorial, toată, lumea.*

Scanned with OKEN Scanner

- Despărţirea corectă în silabe a cuvântului *îmbătrânit* este:
  a) îm-bă-trâ-nit; b) îm-bă-trân-it; c) îm-bătrân-it. ***(6 puncte)***

3. Scrie, pe spaţiul punctat din dreptul fiecărui cuvânt subliniat în textul de mai sus, litera corespunzătoare din a doua coloană:

..... *seara*	A. conjuncţie
..... *având*	B. numeral cardinal
..... *cititori*	C. verb nepredicativ
..... *şapte*	D. adverb
..... *or*	E. substantiv comun
..... *nimic*	F. pronume negativ
	G. verb predicativ

(6 puncte)

4. Precizează funcţia sintactică a cuvintelor subliniate, menţionând partea de vorbire prin care se exprimă: *Cât de <u>importante</u> sunt <u>pentru tinerii</u> <u>de azi</u>.*

.....

..... ***(6 puncte)***

5. Alcătuieşte un enunţ în care substantivul *frică* să aibă funcţia sintactică de complement circumstanţial de cauză.

..... ***(6 puncte)***

B. 6. Formulează câte un enunţ în care să precizezi următoarele aspecte din textul dat:
a) numele actorului a cărui carte este prezentată în fragmentul citat;

.....

b) unde a fost lansată cartea.

..... ***(6 puncte)***

7. Subliniază varianta corectă, justificând alegerea cu o secvenţă din text: Artistul **a dat / nu a dat** autografe tuturor celor prezenţi la evenimentul de lansare a cărţii.
Justificare:

.....

..... ***(6 puncte)***

8. Formulează, în câte un enunţ, două idei principale/secundare din textul dat.

.....

..... ***(6 puncte)***

9. Explică semnificaţia următorului fragment din text: *Să reţinem: lumea se înghesuie la cultură; totul constă în faptul cum ştii să promovezi acest domeniu. Lumea caută valoare.* ***(6 puncte)***

.....

.....

Scanned with OKEN Scanner

10. Rezumă în cinci rânduri fragmentul dat. ***(6 puncte)***

.....

.....

.....

.....

.....

SUBIECTUL AL II-LEA *(30 de puncte)*

Redactează o compunere de cel puţin 150 de cuvinte, în care să prezinţi lansarea unui roman pentru adolescenţi.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

- Vei primi *16 puncte* pentru conţinutul compunerii şi *14 puncte* pentru redactare.

Se acordă **10 puncte** din oficiu. Total: **100 de puncte.**

Scanned with OKEN Scanner

Răspunsuri și bareme de notare

Unitatea 1. TESTE INIȚIALE

TEST INIȚIAL NR. 1

Subiectul I. A. 1. a – A; b – F. **2.** c) trei diftongi şi un triftong; b) mai, printre. **3.** c, d, a. **4.** pronume personal, verb copulativ. **5.** *m-am întors* = predicat verbal; *mai agale* = complement circumstanţial de mod; *fericită* = atribut adjectival. **B. 6.** Rima este încrucişată. Măsura primului vers = 12 silabe. **7.** *albaştri, delicaţi, întunecaţi* (epitete); *albaştri, delicaţi ca nişte firimituri de cer* (comparaţie). **8.** Exemplu de răspuns: fericire. **9.** *Erau aşa de-albaştri, delicaţi....* **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: relatarea întâmplării din vacanţă – **10 p.** (relatarea ezitantă a unei întâmplări, care se petrece în contextul spaţio-temporal dat – 5 p. / relatarea unei întâmplări fără legătură cu contextul spaţio-temporal dat – 2 p); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

TEST INIȚIAL NR. 2

Subiectul I. A. 1. Antonime: *repede – încet; mincinos – adevărat.* **2.** *via-ţă, po-et, min-ci-nos, tim-pul.* **3.** *lucrurilor* = substantiv în cazul genitiv; *-l* = pronume în cazul acuzativ. **4.** *niciodată* = = complement circumstanţial de timp; *lui* = atribut pronominal genitival; *lacrima* = nume predicativ. **5.** Cratima marchează rostirea împreună a două cuvinte (adverbul *nu* şi pron. pers. *-l*); **B. 6.** Măsura = 8 silabe. **7.** Exemplu de răspuns: *Lacrima lucrurilor stă de vorbă cu poetul.* **8.** Exemple de răspuns: a) Poetul e ca un demiurg. / b) Poetul e ca o stea arzătoare. **9.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie ezitantă – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.). **10.** Exprimarea opiniei cu privire la semnificaţiile/mesajul fragmentului citat, susţinând opinia printr-un argument pertinent – **4 p.** (opinie susţinută printr-un argument neconvingător – 3 p.; opinie nesusţinută printr-un argument – 2 p.); respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: redactarea sugestivă a compunerii, valorificând ideile din text – **10 p.** (redactare ezitantă, valorificând parţial ideile din text – 5 p. / redactarea unei compuneri fără legătură cu ideile din text – 2 p); corelarea textului cu titlul – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Scanned with OKEN Scanner

TEST INIȚIAL NR. 3

Subiectul I. A. 1. a – F; b – A. **2.** c) a-di-e-re, ră-co-ri-tor, bă-trâ-nul; b) începuse, ce, nebuniile. **3.** F, E, D, C, G, A. **4.** *trecu* = verb predicativ; *prin* = prepoziție simplă; *alb* = = adjectiv propriu-zis. **5.** *o pată* = subiect; *albă* = atribut adjectival; *la orizont* = complement circumstanțial de loc. **B. 6.** a) Personajul este un bătrân; b) Bătrânul zărește o corabie. **7.** *Vântul se juca nebunatic* (epitet personificator); *ca pe un prieten bun* (comparație). **8.** O corabie se **îndepărta** / **nu se îndepărta** de port. Justificare: *Era o corabie... ce se apropia de port...* . **9.** Exemplu de răspuns: *Era o corabie mare, frumoasă, cu trei catarge.* **10.** Explicație clară, convingătoare – **6 p.** (explicație ezitantă – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conținut – 16 puncte: redactarea sugestivă a unei narațiuni corelate cu titlul, valorificând ideile din text – **10 p.** (relatarea ezitantă a unei întâmplări, valorificând parțial ideile din text – 5 p. / relatarea unei întâmplări fără legătură cu ideile din text – 2 p.); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziției – **2 p.**; coerența textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului (total – 2 p. / parțial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuația (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; așezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 2. VOCABULARUL

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – A; b – A. **2.** a – NU; b – DA. **3.** a – CORECT; b – INCORECT. **B. 1.** f – 1; h – 2; a – 3; b – 4; d – 5. **2.** e – 1; a – 2; h – 3; b – 4; f – 5. **C. 1.** c). **2.** a). **3.** b). **4.** c). **5.** a). **6.** a). **7.** c). **8.** a). **9.** b). **10.** b). **11.** a). **II. A. 1.** prieten. **2.** contur, condor. **B. 1.** Exemple de răspuns: visător, (a) visa, visat, visare. **2.** Exemple: iubire, ură, dispreț, admirație, dragoste, prietenie. **3.** *„TOM!" Niciun răspuns. „Tom!" Niciun răspuns. „Ce-o fi cu băiatul ăsta? Un' să fie... Tom, n-auzi?" Bătrânica își trase ochelarii pe nas și privi pe deasupra lor prin odaie, apoi îi săltă și privi pe sub ei. Rareori catadicsea să se uite prin sticla lor la o gâză de băiețel ca Tom. Erau ochelarii ei de zile mari, la care ținea ca la ochii din cap și pe care îi purta așa, de podoabă, căci la fel de bine ar fi putut să vadă prin niște ochiuri de plită.*

TEST STADIAL NR. 1

Subiectul I. A. 1. a – F; b – F. **2.** a) virtute; a) de la, nicio, orice. **3.** B, D, A. **4.** *granița* = = hotarul, *fascinată* = captivată, *ireal* = fantastic, *nostalgia* = dorul, *sfârșitul* = terminarea, *speranța* = încrederea, nădejdea. **5.** Exemple de răspuns: Bolta cerească este *senină*. (limpede, fără nori) / Bunica are o viață *senină*. (liniștită) / Privirea copilului este *senină*. (sinceră). **B. 6.** a) Ana Blandiana era nerăbdătoare să înceapă școala; b) Mama ei îi ascundea cărțile. **7.** *În general cititul a fost pentru mine, încă de la sfârșitul copilăriei, un adevărat viciu, care nu scăpa nepedepsit, pentru că mama încerca să mi-l țină în frâu, să-l mențină între limite rezonabile.* **8.** Prieteniile **sunt considerate** / **nu sunt considerate** modalități de cunoaștere a universului. Justificare: *Ele sunt, într-un fel, ceremonii de cunoaștere a universului fascinant și neînspăimântător.* **9.** Exemple de răspuns: Adolescentei îi plăcea foarte mult la școală. / Deși nu se considera un elev model, avea note mari la școală. **10.** Explicație clară, convingătoare – **6 p.** (explicație superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: scrierea răspunsurilor potrivite la cele două întrebări – **10 p.** (răspunsuri neconvingătoare – 5 p. / încercare de răspuns – 2 p.); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 3. ORTOEPIE ŞI ORTOGRAFIE

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – A. **2.** a – NU; b – DA. **3.** a – INCORECT; b – CORECT. **B. 1.** e – 1; a – 2; c – 3; b – 4; f – 5. **2.** c – 1; d – 2; f – 3; a – 4; b – 5. **C. 1.** b). **2.** a). **3.** b). **4.** b). **5.** b). **II. A. 1.** diftong, triftong. **2.** Exemplu: *oaie*. **B. 1.** *Car-te fru-moa-să, cin-ste cui te-a scris* (10 silabe). **2.** *cinste* = 6 litere, 6 sunete; *încet* = 5 litere, 5 sunete; *gingaş* = = 6 litere, 6 sunete; *deschis* = 7 litere, 6 sunete. **3.** *frumoasă, cui, te-a, eşti, floare, mâinilor*. **4.** *eşti*. **5.** a).

TEST STADIAL NR. 2

Subiectul I. A. 1. a – A; b – A. **2.** c) pierduţi, vestea, continui; a) revederii. **3.** D, C, A. **4.** *u-ne-ori, fan-te-zis-te, per-spec-ti-va, par-ti-ci-pă-rii, e-ve-ni-men-te-le, şcoa-lă*. **5.** În structura *mi-a* nu există un hiat deoarece cuvintele *mi-* şi *a* se rostesc într-o singură silabă. Sunetul *i* este semivocală, iar sunetul *a* este vocală, aşadar structura conţine un diftong. **B. 6.** a) Personajul din cartea pe care Bill i-a dat-o lui Charlie se numeşte Wendy; b) Charlie participă la meciul de fotbal şi la dansul organizate cu ocazia revederii foştilor elevi. **7.** E despre un băiat care refuză să se maturizeze, iar când Wendy creşte, el se simte trădat. **8.** Cartea **este** / **nu este** mai bună decât desenul animat. Justificare: *De fapt, cartea e mult mai bună*. **9.** Exemple de răspuns: Charlie regretă că nu a mai scris de două săptămâni în jurnal. / Când citeşte o carte, Charlie crede că este unul dintre personajele cărţii. **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: formularea unei opinii cu privire la importanţa lecturii – **4 p.**; justificarea opiniei prin două argumente pertinente – **8 p.** (2 × 4 p.); conţinutul şi stilul adecvate cerinţei – **2 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, vocabularul (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 4. SINTAXA. FRAZA. PROPOZIŢIA

REZOLVAREA EXERCIŢIULUI 2, PAGINA 52:

Pe cât îşi aducea mai limpede aminte domnul Lefter, pe atât madam Popescu se turbura, se roşea, se-ngălbenea...

— Care jachetă? întreabă ea aiurită, ca de pe altă lume.

Scanned with OKEN Scanner

— *A cenuşie.*
— *Leftere! zice femeia punând mâna la sânul stâng, ca şi cum ar fi simţit un junghi grozav.*
— *Ce?*
— *Am... dat-o.*
— *Ce-ai dat?*
— *Jacheta!*
— *Care jachetă?*
— *A cenuşie!*

(I.L. Caragiale, *Două loturi*)

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – A; b – A. **2.** a – NU; b – NU. **3.** a – CORECT; b – INCORECT. **B. 1.** C – 1; D – 2; A – 3; B – 4. **2.** D, C, B. **C. 1.** c). **2.** c). **II. A. 1.** negativă. **2.** simplă. **B. 1.** Exemplu de răspuns: Soarele apune, dar copiii din parc nu se grăbesc spre casă. **2.** Exemplu: — *Nu vă îndepărtaţi de grup!* (propoziţie imperativă).

TEST STADIAL NR. 3

Subiectul I. A. 1. a – F; b – F. **2.** c) o propoziţie dezvoltată; a) joncţiune. **3.** D, C, A. **4.** conjuncţie, prepoziţie. **5.** Exemplu de răspuns: *...şi nu ne-am speriat.* **B. 6.** a) Satul în care au poposit călătorii se numeşte Petra-Mala. b) Satul este situat între Giogo, muntele cel mai înalt al lanţului Apenini, şi Filigare, hotarele Toscanei. **7.** *La masă, locantierul ne vorbi despre un vulcan ce s-ar fi aflând în apropierea satului şi pe care locuitorii din Petra-Mala îl numeau Monte di Fo (Munte de Foc).* **8.** Uneori măgarul **este** / **nu este** un animal încăpăţânat. Justificare: ... *dacă el nu s-ar abate câteodată la un nărav omenesc, la îndărătnicie!* **9.** a. *un vânt uşor* (epitet); b. *plăcuta lui dezmierdare* (personificare). **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: prezentarea sugestivă a localităţii – **10 p.** (prezentare ezitantă a localităţii – 5 p. / încercare de prezentare – 2 p.); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 5. PĂRŢILE PRINCIPALE DE PROPOZIŢIE

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – F; c – A. **2.** a – NU; b – DA; c – DA. **3.** a – INCORECT; b – CORECT; c – CORECT. **B. 1.** P1 – subiect exprimat prin substantiv propriu; P2 – subiect inclus; P4 – subiect subînţeles; P6 – subiect exprimat prin substantiv provenit din adjectiv. **2.** P8 – PV exprimat prin verb la viitor literar; P10 – PV exprimat prin verb la prezent; P11 – PV exprimat prin verb la viitor din limba vorbită; P12 – PN cu verbul copulativ la indicativ prezent. **C. 1.** c). **2.** c). **3.** a). **4.** b). **5.** c). **6.** a). **7.** c). **II. A. 1.** gen, număr, caz. **2.** tu. **B. 1.** *era* = PV; *era tangibil, repetabil, posibil* = PN. **2.** a) Copiii care spun că sunt rea greşesc. (Verbul cu funcţia de PV nu este acordat în număr cu substantivul *copiii* cu rol de subiect); b) Teama exagerată de examen a elevilor va duce la eşec. (Acordul în număr trebuie făcut cu substantivul *teama* cu rol de subiect, nu cu atributul *elevilor*); c) Fetele şi băieţii au fost mulţumiţi de rezultatele obţinute la concurs. (Nu s-a făcut corect acordul în gen).

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 4

Subiectul I. A. 1. a – F; b – A. **2.** b) *reuşi, să spună*; c) *mirare şi bucurie*. **3.** B, C, A. **4.** persoană, număr. **5.** Exemplu de răspuns: a) – *Ai dat-o?* b) *Deci nu l-au observat.* **B. 6.** Textul se încadrează în genul epic. Argumente: Există acţiune care se petrece într-un context spaţio-temporal. / La întâmplări participă personaje etc. **7.** Caracterizare directă. **8.** *Pe chipul ei se citeau mirare şi bucurie, totodată.* **9.** Exemplu de răspuns: Punctele de suspensie sugerează că Mihai este stânjenit, emoţionat. De aceea nu-şi găseşte cuvintele şi nu recunoaşte că întâlnirea cu Dana nu este întâmplătoare. **10.** De exemplu: Mihai o întâlneşte pe Dana. / Tânărul discută cu Dana despre vacanţă.

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: povestirea integrală a acţiunii din fragmentul dat – **10 p.** (povestire superficială – 5 p.; încercare de povestire – 2 p.); respectarea convenţiilor unei povestiri (folosirea corectă a timpurilor verbale, relatarea la pers. a III-a, fără dialog inserat) – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 6. PĂRŢILE SECUNDARE DE PROPOZIŢIE

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – F; c – A. **2.** a – DA; b – DA. **3.** a – INCORECT; b – CORECT. **B.** f – 1; c – 2; b – 3; e – 4; a – 5; d – 6. **C. 1.** b). **2.** b). **3.** c). **4.** b). **5.** b). **6.** a). **II. A. 1.** atribut adjectival. **2.** virgulă; după. **3.** după; înaintea. **B. 1.** a) Virgula desparte cuvinte cu aceeaşi funcţie sintactică/complementele enumerate; b) Virgula izolează complementul circumstanţial de cauză antepus. **2.** Structura *fetei aceleia* poate însemna *acelei fete*, dar şi *fetei ei/a mamei*.

TEST STADIAL NR. 5

Subiectul I. A. 1. a – A; b – F. **2.** a) *repede, pe nisip*; c) complement direct, atribut substantival genitival. **3.** D, A, B. **4.** *Trandafirie* = atribut adjectival; *o aglomerare* = nume predicativ; *de stânci* = atribut substantival prepoziţional. **5.** Exemple de răspuns: a) Am plâns de fericiţi. (complement circumstanţial de cauză); b) Oamenii fericiţi sunt generoşi. (atribut adjectival). **B. 6.** Exemple de răspuns: a) indice spaţial – *pe nisip...*; b) indice temporal – *aproape de sfârşitul după-amiezei...* **7.** Personaje: Ralph, Simon, Jack. **8.** — *Parcă-i glazura de pe o prăjitură roz, zise Ralph.* **9.** Exemple de răspuns: Trei băieţi mergeau pe o plajă. / Ei au ajuns la capătul insulei. **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: precizarea oricăror patru trăsături ale genului epic – **4 p.**; prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului epic, valorificând textul dat – **8 p.** (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului epic se acordă astfel: prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.; prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.); respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut – **2 p**; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – **2 p.**

Scanned with OKEN Scanner

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 7. MORFOLOGIA. VERBUL

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – A. **2.** a – NU; b – DA. **3.** a – CORECT; b – CORECT. **B.** c, e, a, b, d. **C. 1.** b). **2.** b). **3.** a). **4.** c). **II. 1.** nu. **2.** a) copulativ; b) predicativ; c) predicativ. **3.** Predicatele sunt: a) *este*, b) *este harnică*. Verbul *a fi* este: a) predicativ, b) copulativ. **4.** a) verb auxiliar; b) prepoziţie. **5.** înşală, îngădui, copiază, aşază. **6.** a) continui, continuăm; b) agreează, agreează; c) împrăştii, împrăştii, împrăştiai, împrăştiaşi; d) citii, citi. **7.** Verbele la indicativ prezent au rolul de a da impresia că acţiunea se petrece sub ochii cititorului. Verbele la gerunziu şi numărul mare de verbe la prezent sugerează dramatismul situaţiei, deznădejdea personajelor.

TEST STADIAL NR. 6

Subiectul I. A. 1. a – F; b – A. **2.** a) vreau, distrează; b) un predicat nominal. **3.** D, C, A. **4.** gerunziu, participiu. **5.** Exemple de răspuns: a) El are de povestit o carte. b) A povesti nu e greu. **B. 6.** Ordinea este: 1, 6, 4, 9, 7, 3, 5, 2, 8. **7.** Se vor puncta răspunsurile care evidenţiază că prezentul narativ induce cititorului impresia participării directe la evenimente, creând iluzia că acestea sunt relatate pe măsură ce se desfăşoară. / Sunt actualizate unele evenimente anterioare. **8.** *Are numai zece ani.* **9.** Caracterizare directă, făcută de narator. **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: prezentarea oricăror două trăsături ale personajului, prin valorificarea textului dat – **4 p.** (numirea a două trăsături – 2 p., exemplificarea trăsăturilor – 2 p.); ilustrarea oricăror două modalităţi de caracterizare folosite în text, prin câte o secvenţă comentată – **8 p.** (menţionarea oricăror două modalităţi de caracterizare a personajului, folosite în text – 2 p.; ilustrarea fiecărei modalităţi de caracterizare menţionate, prin câte o secvenţă comentată – 6 p.: comentare nuanţată – 2 × 3 p. / comentare schematică – 2 × 2 p. / simpla transcriere a unei secvenţe – 2 × 1 p.); adecvarea conţinutului la cerinţă – **2 p.**; respectarea precizării privind numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 8. SUBSTANTIVUL. ARTICOLUL

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – A; b – F; c – A. **2.** a – NU; b – DA; c – NU. **3.** a – CORECT; b – INCORECT. **B.** e, c, f, d, a. **C. 1.** b). **2.** b). **3.** a). **4.** a). **II. A. 1.** domnişoară. **2.** derivare cu sufixe diminutivale. **3.** plural; singular. **4.** *bici galben ca de aur*. **5.** duduii. **B. 1.** *ca un mitropolit cu şapcă, obraji de duduie, bici galben ca de aur, roţi cu ochelari de cauciuc, perne moi, covoraş la picioare şi cai negri.* **2.** Exemple: Bunicii mei au o casă la ţară. / O rândunică are casa sub streaşină. / Mănânc numai prăjituri de casă. **3.** Primul *i* face parte din rădăcina cuvântului, al doilea este desinenţă de plural, iar al treilea este articol hotărât. **4.** Exemple: Roţile trăsurii sunt negre. (atribut substantival genitival) / Oamenii din trăsură sunt veseli. (atribut substantival prepoziţional). **5.** Exemplu: Marinarul a dat piept cu furtuna.

Scanned with OKEN Scanner

TEST STADIAL NR. 7

Subiectul I. A. 1. a – F; b – F. **2.** c) spectacolul, un gest; c) complement direct – în prima situaţie, subiect – în a doua situaţie. **3.** D, A, B. **4.** articol nehotărât, articol genitival. **5.** Exemplu de răspuns: Casele acelea nu sunt construcţii solide. **B. 6.** Câmpul lexical: *spectacol, piesă, scenă, distribuţie, regie, decor* etc. **7.** a) Spectacolul *O noapte furtunoasă* a fost pus în scenă la Teatrul Naţional „Marin Sorescu" din Craiova; b) Spectacolul s-a jucat în contextul Anului Caragiale, în 2012, când s-au împlinit 100 de ani de la moartea dramaturgului şi 160 de ani de la naştere. **8.** *Spectacolul se deschide cu un moment bine gândit, în care jupân Dumitrache, în camera lui, ascultă o emisiune de tip „cancan", la radio.* **9.** Cea de-a cincea versiune a spectacolului **este / nu este** diferită de celelalte în privinţa distribuţiei şi a viziunii. Justificare: *Intenţionez să fac ceva complet diferit, ca distribuţie şi ca viziune.* **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: prezentarea unui spectacol de teatru – **10 p.** (prezentare simplistă, schematică – 5 p. / încercare de răspuns – 2 p); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 9. PRONUMELE

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – A; b – A; c – A; d – A. **2.** a – DA; b – DA; c – DA; d – NU. **3.** a – INCORECT; b – CORECT; c – CORECT; d – CORECT. **B.** b – 1; c – 2; e – 3; f – 4; g – 5; i – 6; d – 7; a – 8. **C. 1.** b). **2.** b). **3.** b). **4.** a). **5.** b). **6.** a). **7.** c). **8.** b). **9.** c). **10.** b). **11.** c). **12.** c). **13.** b). **14.** c). **15.** b). **16.** a). **17.** a). **18.** b). **19.** b). **20.** a). **21.** b). **22.** b). **23.** b). **24.** a). **25.** b). **26.** b). **27.** b). **28.** b). **II. A. 1.** *îşi, el, lui.* **2.** reflexiv, personal, personal. **3.** *însuşi* = = adjectiv pronominal de întărire; *această* = adjectiv pronominal demonstrativ; *niciun* = = adjectiv pronominal negativ; *nicio* = adjectiv pronominal negativ. **B. 1.** *el, nimenea, asta.* **2.** *pe nimeni* = CD; *-l* = CD. **3.** În text, cuvântul *lui* are funcţia de atribut pronominal genitival. Altă funcţie: *I-am dat **lui** o carte.* Cuvântul *lui* = complement indirect.

TEST STADIAL NR. 8

Subiectul I. A. 1. a – F; b – A. **2.** c) adjectiv pronominal posesiv în cazul nominativ; a) un pronume interogativ cu funcţia de nume predicativ. **3.** D, C, B. **4.** pronume personal, pronume personal de politeţe, adjectiv pronominal nehotărât; nominativ, dativ, acuzativ. **5.** Exemple de răspuns: a) *Nu vorbim de rău despre nimeni.* / b) *Omului aceluia îi place muzica.* **B. 6.** Exemple de răspuns: Rică înaintează spre Veta. / Veta se sperie. **7.** De exemplu: Rică este îndrăgostit. Veta este speriată. **8.** Exemplu de răspuns: Comic de limbaj din secvenţa citată rezultă din asocierea nepotrivită a atributelor *lumina* şi *libertatea* cu substantivele regente (*sclavul* şi *orbul*). **9.** Veta **i-a scris / nu i-a scris** o scrisoare lui Rică. Justificare: *Visezi; ţi-am scris eu dumitale vreo scrisoare?* **10.** Punctele de suspensie sugerează că personajul este stânjenit atunci când îşi dă seama că femeia din faţa lui nu e cea cu care voia să se întâlnească. Întreruperile enunţului prin punctele de suspensie evidenţiază că Rică îşi cere jenat scuze şi încearcă să plece cât mai repede.

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: precizarea oricăror patru trăsături ale genului dramatic – **4 p.**; prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului dramatic, valorificând fragmentul dat – **8 p.** (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului dramatic se acordă astfel: prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.; prezentare superficială a trăsăturii / schematism – 2 p.); respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut – **2 p**; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 10. NUMERALUL

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – A. **2.** a – DA; b – DA. **3.** a – INCORECT; b – CORECT. **B.** D, C, E, B. **C. 1.** c). **2.** a). **3.** a). **4.** c). **5.** a). **II. A. 1.** adjectivală; atribut adjectival. **2.** nominativ. **3.** numeral cardinal. **B. 1.** *N-o mai avem.* **2.** Exemplu: *Se teme de <u>şapte</u> dintre participanţii la concurs.* **3.** Exemplu: *<u>Treisprezece</u> alpinişti au ajuns în vârful muntelui.* **C.** a) *Ismail puse mâna pe cârmă şi scoase un strigăt de bucurie. Acum nu-i mai păsa de furtună, nu-i mai era teamă că vântul ar putea sfâşia pânzele, ar putea rupe catargele. Cu fiecare rafală care făcea să geamă corabia, să şuiere sarturile, piraţii rămâneau tot mai departe, înconjuraţi de neguri şi acoperiţi de spumă, până ce nu se mai văzură decât pânzele, gata să zboare fâşii, risipite în toate vânturile.*

În clipa aceea, furtuna se năpusti în pânze, mugind, şi „Speranţa" îşi înfipse bompresul în apă, sfârtecând valurile, ca un rinocer fugărit de flăcări în jungla incendiată.

— Bre, Agop! strigă, încleştat pe cârmă. Ţin-te zdravăn, să nu te prindă leşinul, c-am mântuit cu piraţii. Acum rămâne să ne luptăm cu furtuna!

La prima rafală, corabia piraţilor rămase cu o sută de paşi în urmă.

b) *o sută* = numeral cardinal; *prima* = numeral ordinal.

TEST STADIAL NR. 9

Subiectul I. A. 1. a – F; b – A. **2.** b) complement prepoziţional; c) articol nehotărât. **3.** B, C, A. **4.** al o sutălea, al o mielea. **5.** Exemple de răspuns: a) Jucăria celui de-*al doilea* copil s-a stricat. b) Îl cunosc *pe al doilea* din echipă. **B. 6.** Personajele sunt domnul Fusi şi agentul nr. XYQ/384/b („domnul cenuşiu"). **7.** Domnul Fusi este frizer, iar „domnul cenuşiu" este agent la Casa de Economie a Timpului. **8.** Exemple de răspuns: Într-o zi, domnul Fusi stătea în faţa atelierului, aşteptându-şi clienţii. / Dintr-o maşină elegantă a coborât un domn. **9.** Domnul Fusi **îşi foloseşte / <u>nu-şi foloseşte</u>** timpul în mod responsabil. Justificare: *Dumneavoastră, domnule Fusi, vă irosiţi timpul într-un mod cu totul iresponsabil.* **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: precizarea, după titlu, a numelor personajelor şi a ocupaţiei acestora – **4 p.**; menţionarea actului şi a scenei din care face parte textul creat – **2 p.**; inserarea indicaţiilor scenice, valorificând toate secvenţele narative din textul-suport – **4 p.**; structurarea dialogului în forma unui text dramatic – **6 p.**

Scanned with OKEN Scanner

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 11. ADJECTIVUL

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – F. **2.** a – NU; b – DA. **3.** a – CORECT; b – CORECT. **B.** c – 1; b – 2; a – 3. **C. 1.** a). **2.** a). **3.** b). **4.** b). **5.** c). **6.** b). **7.** b). **8.** b). **9.** b). **10.** b). **II. A. 1.** acuzativ; atribut adjectival. **2.** comparativ de superioritate. **3.** *luminos*. **4.** epitet personificator, inversiune. **B. 1.** *cele*. **2.** Exemplu: *Umbrele zburânde ale norilor învăluiau câmpia.*

TEST STADIAL NR. 10

Subiectul I. A. 1. a – F; b – F. **2.** a) genitiv; b) nominativ. **3.** C, D, A. **4.** *mari, mici*. **5.** Exemple de răspuns: a) Colegele mele sunt mai triste decât voi. / b) Cele mai triste zile sunt cele ploioase. **B. 6.** Rima este încrucişată. Ritmul este iambic. **7.** Exemple: *păianjeni, negura, zdreanţa, medalii* etc. **8.** a) epitet personificator; b) epitet metaforic; c) metaforă. **9.** Exemplu de răspuns: *Medalii triste de lumină.* **10.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: precizarea oricăror patru trăsături ale genului liric – **4 p.**; prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat – **8 p.** (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului liric se acordă astfel: prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.; prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.); respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut – **2 p**; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 12. PĂRŢILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE

Propuneri de itemi pentru evaluare: I. A. 1. a – F; b – A. **2.** a – NU; b – DA. **3.** a – CORECT; b – INCORECT. **B.** b – 1; c – 2; e – 3; a – 4. **C. 1.** b). **2.** b). **3.** b). **4.** a). **5.** a). **II. A. 1.** atributul de cuvântul regent. **2.** conjuncţie. **3.** *când* şi *iarăşi*. **B. 1.** Exemplu: *lăsându-i în inimă*. **2.** În text, adverbul *acolo* are funcţia sintactică de complement circumstanţial de loc. Exemplu cu altă funcţie: *Casa de acolo e a bunicilor mei.* (atribut adverbial). **3.** Exemplu de răspuns: Of! Ah! Ei!

TEST STADIAL NR. 11

Subiectul I. A. 1. a – A; b – F. **2.** a) prepoziţii; c) astfel, astăzi, unde. **3.** D, C, B. **4.** *numai, mai*. **5.** În text, cuvântul are valoarea morfologică de interjecţie. Enunţ cu altă valoare: *O* cunosc din copilărie. (pron. personal). **B. 6.** Textul aparţine genului liric. **7.** Exemple de răspuns: a) *Şuieram l-a ei chemare* (imagine auditivă); b) *Eu te văd răpit de farmec* (imagine vizuală). **8.** a) epitet/personificare; b) metaforă. **9.** De exemplu: Repetiţia reliefează comuniunea omului cu natura. **10.** Explicaţie clară, convingătoare a semnificaţiei versurilor – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.).

Scanned with OKEN Scanner

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: precizarea oricăror patru trăsături ale genului liric – **4 p.**; prezentarea detaliată a oricăror două trăsături ale genului liric, valorificând textul dat – **8 p.** (Punctele pentru prezentarea fiecărei trăsături a genului liric se acordă astfel: prezentare adecvată, detaliată a trăsăturii – 4 p.; prezentare superficială a trăsăturii/schematism – 2 p.); respectarea structurii specifice tipului de compunere cerut – **2 p**; respectarea precizării privind numărul minim de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Unitatea 13. TEST FINAL

Subiectul I. A. 1. a – A; b – A. **2.** b) *el, oarecare, breaslă*; a) îm-bă-trâ-nit. **3.** D, G, E, B, A, F. **4.** *Importante* = nume predicativ exprimat prin adjectiv propriu-zis; *pentru tinerii* = complement prepoziţional exprimat prin substantiv comun, precedat de prepoziţie; *de azi* = atribut adverbial exprimat prin adverb de timp, precedat de prepoziţie. **5.** Exemplu de răspuns: Nu merg singur prin pădure de frică. (complement circumstanţial de cauză). **B. 6.** a) Actorul se numeşte Radu Beligan; b) Cartea a fost lansată la Bookfest, la standul Editurii ALL. **7.** Artistul **a dat / nu a dat** autografe tuturor celor prezenţi. Justificare: *Mulţi dintre cititori nu au reuşit să obţină un autograf.* **8.** Exemple de răspuns: Actorul Radu Beligan a lansat un volum cu însemnările sale despre teatru. / Cartea a reprezentat un eveniment editorial. **9.** Explicaţie clară, convingătoare – **6 p.** (explicaţie superficială – 3 p.; răspuns incorect / lipsa răspunsului – 0 p.). **10.** Rezumarea fragmentului, respectând convenţiile unui astfel de text – **5 p.** (rezumat incomplet, respectând parţial convenţiile unui astfel de text – 3 p. / încercare de răspuns – 1 p.); respectarea precizării privind limita de spaţiu – **1 p.**

Subiectul al II-lea

Conţinut – 16 puncte: prezentarea lansării cărţii pentru adolescenţi, cu evidenţierea coordonatelor spaţio-temporale şi a atmosferei – **10 p.** (prezentare simplistă, schematică – 5 p. / încercare de răspuns – 2 p); respectarea structurii tipului de text cerut – **4 p.**; respectarea precizării cu privire la numărul de cuvinte – **2 p.**

Redactare – 14 puncte: unitatea compoziţiei – **2 p.**; coerenţa textului – **2 p.**; registrul de comunicare, stilul şi vocabularul adecvate conţinutului (total – 2 p. / parţial – 1 p.) – **2 p.**; ortografia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; punctuaţia (0-1 erori: 3 p.; 2-3 erori: 2 p.; 4 erori: 1 p.; 5 sau mai multe erori: 0 p.) – **3 p.**; aşezarea corectă a textului în pagină – **1 p.**; lizibilitatea – **1 p.**

Scanned with OKEN Scanner

Cuprins

Unitatea 1. TESTE INIȚIALE

Test iniţial nr. 1 5
Test iniţial nr. 2 7
Test iniţial nr. 3 9

Unitatea 2. VOCABULARUL

SENSUL CUVINTELOR ÎN CONTEXT
Sensul de bază şi sensul secundar. Sensul propriu, sensul figurat. Actualizarea cunoştinţelor 11
Câmpul lexical. Actualizarea cunoştinţelor 13
MIJLOACE INTERNE DE ÎMBOGĂŢIRE A VOCABULARULUI
Derivarea. Cuvânt de bază, cuvânt derivat 14
Familia lexicală 16
Compunerea 17
Îmbinări libere de cuvinte. Locuţiuni. Cuvinte compuse 20
CATEGORII SEMANTICE
Sinonimele. Actualizarea cunoştinţelor 21
Antonimele. Actualizarea cunoştinţelor 22
Omonimele. Omografele. Actualizarea cunoştinţelor 23
Cuvintele polisemantice. Actualizarea cunoştinţelor 25
Paronimele. Confuzii paronimice 25
Pleonasmul 27
VARIAŢIE STILISTICĂ
Selecţie lexicală în limba vorbită şi limba scrisă. Termeni ştiinţifici. Limbaj popular. Variaţie regională a limbii. Valori stilistice ale diminutivelor 29
Propuneri de itemi pentru evaluare: Vocabularul 32
Test stadial nr. 1 36

Unitatea 3. ORTOEPIE ȘI ORTOGRAFIE

Tipuri de sunete. Vocale, semivocale, consoane. Corespondenţa dintre sunet şi literă (actualizarea cunoştinţelor) 39
Structura fonologică a cuvântului: diftong, triftong, hiat (actualizarea cunoştinţelor) 40
Despărţirea cuvintelor în silabe – principiul fonetic (actualizarea cunoştinţelor) 41
Utilizarea corectă a accentului. Variante accentuale admise/neadmise de normă 42
Propuneri de itemi pentru evaluare: Ortoepie şi ortografie 43
Test stadial nr. 2 46

Scanned with OKEN Scanner

Unitatea 4. SINTAXA. FRAZA. PROPOZIȚIA

Fraza: coordonarea prin juxtapunere şi prin joncţiune.
Conjuncţiile coordonatoare 49
Propoziţia. Clasificarea propoziţiilor (actualizarea cunoştinţelor) 50
Punctuaţia enunţului. Norme de punctuaţie (virgula, punctul şi virgula) 51
Propuneri de itemi pentru evaluare: Sintaxa. Fraza. Propoziţia 52
Test stadial nr. 3 55

Unitatea 5. PĂRȚILE PRINCIPALE DE PROPOZIȚIE

PREDICATUL
Predicatul verbal (actualizarea cunoştinţelor) 58
Predicatul nominal. Verbul copulativ *a fi* (actualizarea cunoştinţelor).
Alte verbe copulative (*a deveni, a ajunge, a ieşi, a se face, a rămâne, a părea, a însemna*) 59
SUBIECTUL
Subiectul exprimat, subiectul neexprimat (inclus, subînţeles). Actualizarea cunoştinţelor 60
Acordul predicatului cu subiectul 62
Propuneri de itemi pentru evaluare: Predicatul şi subiectul 63
Test stadial nr. 4 66

Unitatea 6. PĂRȚILE SECUNDARE DE PROPOZIȚIE

ATRIBUTUL (actualizarea cunoştinţelor)
Atributul exprimat prin adjectiv, numeral cu valoare adjectivală 70
Atributul exprimat prin substantiv, numeral cu valoare substantivală 71
Atributul exprimat prin pronume 72
Atributul exprimat prin adverb 73
COMPLEMENTUL
Complementul necircumstanţial: complementul direct, complementul indirect, complementul prepoziţional (actualizarea cunoştinţelor) 73
Complementul circumstanţial de loc, de timp, de mod (actualizarea cunoştinţelor) 75
Complementul circumstanţial de cauză. Topica în propoziţie. Norme de punctuaţie 76
Complementul circumstanţial de scop. Topica în propoziţie. Norme de punctuaţie 77
Propuneri de itemi pentru evaluare: Atributul şi complementul 78
Test stadial nr. 5 81

Unitatea 7. MORFOLOGIA. VERBUL

Verbele predicative şi verbele nepredicative (auxiliare, copulative) 85
Modurile predicative/personale (actualizarea cunoştinţelor) 86
FORME VERBALE NEPERSONALE
Modul infinitiv. Modul participiu (actualizarea cunoştinţelor) 88

Scanned with OKEN Scanner

Modul gerunziu 89
Modul supin 90
Utilizări sintactice ale formelor verbale nepersonale 91
Propuneri de itemi pentru evaluare: Verbul 92
Test stadial nr. 6 95

Unitatea 8. SUBSTANTIVUL. ARTICOLUL

Substantive comune. Substantive proprii. Genul şi numărul substantivelor. Substantive colective. Substantive defective (actualizarea cunoştinţelor) 99
Cazurile şi funcţiile sintactice ale substantivelor. Corelarea funcţiei sintactice cu cazul morfologic (actualizarea cunoştinţelor) 102
Articolul hotărât, nehotărât, genitival, demonstrativ (actualizarea cunoştinţelor) 104
Valori expresive ale substantivului 104
Propuneri de itemi pentru evaluare: Substantivul. Articolul 105
Test stadial nr. 7 108

Unitatea 9. PRONUMELE

Pronumele personal. Pronumele de politeţe. Pronumele reflexiv (actualizarea cunoştinţelor) 111
Pronumele demonstrativ şi adjectivul pronominal demonstrativ 114
Pronumele posesiv şi adjectivul pronominal posesiv 117
Pronumele interogativ şi adjectivul pronominal interogativ 121
Pronumele relativ şi adjectivul pronominal relativ 123
Pronumele nehotărât şi adjectivul pronominal nehotărât 126
Adjectivul pronominal de întărire 128
Pronumele şi adjectivul pronominal negativ şi negaţia în propoziţie 129
Propuneri de itemi pentru evaluare: Pronumele 131
Test stadial nr. 8 135

Unitatea 10. NUMERALUL

Numeralul cardinal. Numeralul ordinal. Posibilităţi combinatorii ale numeralului (actualizarea cunoştinţelor) 138
Propuneri de itemi pentru evaluare: Numeralul 140
Test stadial nr. 9 143

Unitatea 11. ADJECTIVUL

Adjectivul propriu-zis. Adjectivul participial. Acordul adjectivului cu substantivul (actualizarea cunoştinţelor) 146
Gradele de comparaţie/de intensitate ale adjectivului 148
Posibilităţi combinatorii ale adjectivului. Topica adjectivului 148
Propuneri de itemi pentru evaluare: Adjectivul 150
Test stadial nr. 10 153

Scanned with OKEN Scanner

Unitatea 12. PĂRȚILE DE VORBIRE NEFLEXIBILE
Adverbul (actualizarea cunoștințelor) 156
Prepoziția. Conjuncția (actualizarea cunoștințelor) 159
Interjecția. Onomatopeele. Interjecția predicativă 160
Propuneri de itemi pentru evaluare: Părțile de vorbire neflexibile 162
Test stadial nr. 11 165

Unitatea 13. TEST FINAL 167

Răspunsuri și bareme de notare 171

COMENZI – CARTEA PRIN POȘTĂ

EDITURA PARALELA 45
Bulevardul Republicii, Nr. 148, Clădirea C1, etaj 4, Pitești,
jud. Argeș, cod 110177
Tel.: 0248 633 130; 0753 040 444; 0721 247 918
Tel./fax: 0248 214 533; 0248 631 439; 0248 631 492
E-mail: comenzi@edituraparalela45.ro

www.edituraparalela45.ro

Tiparul executat la tipografia *Editurii Paralela 45*
E-mail: tipografie@edituraparalela45.ro

Scanned with OKEN Scanner

Gramatică. Fişe de lucru pentru clasa a 7-a este o lucrare concepută în conformitate cu noua programă pentru limba şi literatura română. Culegerea este utilă elevilor, indiferent de manualul pentru care s-a optat la clasă.

Este o lucrare complexă, dedicată în primul rând orelor de limba română, al cărei scop este dezvoltarea competenţelor lingvistice ale elevilor, fiind utilă deopotrivă şi profesorilor care pot selecta exerciţii pentru fiecare lecţie şi pot evalua nivelul achiziţiilor elevilor prin utilizarea testelor stadiale şi sumative. Cartea poate fi utilizată şi acasă, fiind un ghid neprețuit pentru părinţi. Îi ajută, de asemenea, pe elevi şi în pregătirea pentru evaluarea naţională din clasa a 8-a şi pentru olimpiadele şcolare (OLLR, OLAV) deoarece propune şi tipuri de itemi specifici acestor evaluări, itemi care nu sunt cuprinşi, de obicei, în manualele şcolare.

preț cu TVA
16
lei

ISBN 978-973-47-3029-2
9 789734 730292 >
www.edituraparalela45.ro

Scanned with OKEN Scanner